

1923 * TRIDESET LET * 1953

Slovensko okno v svet

KATOLISKI MISIJONI

XXVII

Las Misiones Catolicas

MARZO

PRIZORI IZ DRUGE VELETOMBOLE ZA SLOVENSKE MISIJONARJE BUENOS AIRES, 4. I. 1953 (FOTO L. ERJAVEC)

OBISPO ESLOVENO DR. GREGORIO ROŽMAN CELEBRA SUS SETENTA AÑOS

Los emigrantes católicos eslovenos, dispersos por todos los países del mundo entero, tienen en sus múltiples adversidades, un gran consuelo y un firme apoyo: a su obispo Dr. Gregorio Rožman, el cual celebra en este mes de marzo los setenta años de su vida sacrificada a Dios y al próximo. Refugiado en los EE. UU., víctima de la peste roja, alejado de su sede y de su grey, que le había sido confiada, él mismo sufre el grave peso del exilio, el sufrimiento, con el cual se alivia la pesadumbre de toda la comunidad de eslovenos; pues es cierto que tener socios en los males consuela a los que sufren.

A pesar de estar sometido a muchas dificultades, su Excelencia no se deja vencer, sino sigue continuando su trabajo, preocupado por la salvación de las almas de sus feligreses, que están al alcance de sus santos esfuerzos.

Escribiendo, predicando, visitando a distintos grupos de eslovenos en varios países — en estos últimos años ya hizo dos viajes a Argentina — tomando parte activa en las obras caritativas y culturales no deja de aprovechar ninguna oportunidad para proporcionar a los suyos consuelo, ánimo, apoyo en el bien y sobre todo doctrina, que según su alta investidura está llamado a enseñar. Todas estas actividades está desarrollando eficazmente, a pesar de su avanzada edad, en la que el hombre piensa en descanso, después de una labor fructífera y agobiante. Fiel a su lema: *cruces pondus et praemium*, no huye de la cruz. Habiéndolo aceptado, bien pesado por cierto, continúa llevándolo con heroísmo, prestando un excelente ejemplo a los que pudiesen dejarse vencer por el peso de los años y de la vida.

Así el obispo esloveno sigue siendo lo que ha sido en los años más felices, para sus feligreses. Siempre alerta, en

señaba la verdad y combatía las ideas falsas. Con un heroísmo sin igual se opuso a la perniciosa conjuración del comunismo ateo, no desistiendo ante las mas graves advertencias de los enemigos de Dios. Al subir estos al poder, el también dejó su patria y su diócesis, no por temer las atrocidades de sus adversarios, sino únicamente para que pudiera seguir esforzándose en bien de las almas.

Esto es el motivo, por el cual los emigrantes eslovenos anticomunistas guardan a su amado obispo todo su cariño y fealdad. En el mismo ven a su buen pastor, su conductor y su padre. Y no dejan de suplicar al Todopoderoso para que El le dé la gracia de poder volver felizmente a su diócesis, en la cual, pasada la época de duras pruebas, podría reiniciar sus trabajos de restitución del reino de cielo en el pueblo esloveno.

B. F.

RAZLAGA SLIK LEVO — od zgoraj doli. Prva vrsta: Pogled na množice; komisija: od leve na desno g. čič, Smersu, Mavrič, Markež, Marija Fink, Božo Fink, Ladislav Lenček CM; dobitki čakajo... Druga vrsta: Zaznamujejo klicane številke; pri pivu se lažje čaka na srečo; pred komisijo, ki pregleduje pravilnost zaznamovanih tablic; g. Jan Maks kot „veliki točaj“; gđč. Modrova, Slemčeva in Bidovčeva dele sladko pecivo. Tretja vrsta: Srečneži z zadetimi glavnimi dobitki: G. Trpin in njegova žena Beličeva sta zadela kolo; Strahova Francka je poslala svojega bratca iskat radiokombinado; ga. Antonija Koritnik s svojim sinom, slikarjem naših Brezjanskih podob, sta zadela krasen namizni pribor; Petričeva štefka je zadela zibko in punčko v njej; na slikah se vidi delilec teh dobrot: g. Rezelj Lojze.

ŠKOF ROŽMAN IN MISIJONI

RAZVOJ SLOVENSKE MISIJSKE AKCIJE POD JUBILANTOVIM ŠKOFOVANJEM. — OB NJEGOVI SEDEMDESETLETNICI

Naš ljubljeni nadpastir, ki ga izseljeni Slovenci danes po vsem svetu priznavamo, spoštujemo, poslušamo in ljubimo kot našega skupnega očeta in duhovnega vodnika, slavi letos v marcu sedemdesetletnico svojega dragocenega, Bogu in nam posvečenega življenja.

Slovensko misijonstvo se tega jubileja silno veseli in visokemu jubilantu z vso iskrenostjo častita.

Če papežu Piju XI. radi izrednih misijskih ukrepov pridevamo naziv „misijski papež“, bi podobno lahko rekli škofu Rožmanu „misijski škof“, kajti slovensko misijonstvo je za njegovega škofovanja in pod njegovim vrhovnim vodstvom doseglo, lahko rečemo, svojo zrelost.

Ko smo šli begunci po svetu in se ustavili v tej in oni deželi, smo, primerjaje slovensko katolištvo s katoliškim življenjem in delovanjem drugih narodov, z zadovoljstvom in zanosom ugotavljali, da je naše katolištvo stalo znatno višje kot pri večini drugih narodov.

To smo opazili tudi slovenski misijski delavci. Pod blagodejnim vodstvenim vplivom škofa Rožmana se je že samo slovenska misijska ideologija tako poglobila in obogatila, da ji, prišedši v tujino in v samo središče misijonstva, v Rim, nismo imeli mnogokaj dodajati.

Izpopolnitev uradne misijske organizacije

Vzporedno z misijsko miselnostjo se je izpopolnila tudi misijska akcija v zaledju. Za nje uradno vodstvo je škof Rožman ustanovil **škofijski misijski svet**, ki mu je predsedoval on sam, osebno navzoč pri mesečnih sejah, in so ga sestavljali voditelji papeških misijskih družb in zastopniki redovnih misijskih akcij.

Misijska pisarna, ki jo je še za škofa Jegliča ustanovil mučenec dr. Lambert Ehrlich, je kot izvrševalec določb škofijskega sveta zaživela v novo, povečano dejavnost.

Že več desetletij preje je med nami delovala kasneje papeška misijska Družba svetega Detinstva Jezusovega, škof Jeglič je leta 1924 ustanovil drugo, najpomembnejšo papeško Družbo za širjenje vere, škof Rožman pa je ustanovil tretjo od teh uradnih cerkvenih misijskih pomožnih družb, **Družbo svetega Petra Apostola** za vzgojo domače duhovščine, in sicer leta 1933, torej pred dvajsetimi leti. Ker smo še izza časa škofovanja Jegličevega imeli tudi že ustanovljeno Duhovniško misijsko zvezo, je bila z ustanovitvijo Družbe svetega Petra Apostola dosežena v ljubljanski škofiji polnost uradne misijske organizacije.

Začeli so se organizirati po župnijah „župnijski misijonski odseki“, ki so izvajali uradno cerkveno misijonsko akcijo med verniki kar je brž rodilo oprijemljive in nad vse razveseljive sadove. Tako na primer je bilo pred komunistično okupacijo Ljubljane samo v tej slovenski prestolici deset župnijskih misijonskih odsekov in dva pododseka (pri duhovnijah kot n. pr. na Rakovniku), ki so prvič v slovenski misijonski zgodovini uspeli organizirati množice slovenskih vernikov v Družbo za širjenje vere tako kot treba, to je po desetnijah. Okrog 10.000 ljubljanskih vernikov je bilo včlanjenih, redno plačujoč svoj misijonski davek, članarino, in dan za dnem moleč za misijone. In če smo Slovenci malo let preje stali najnižje med narodi v pogledu povprečnega letnega prispevka posameznika za DŠV, smo v času župnijskih misijonskih odsekov stopili med najvišje stoječe...

Izjava odločilnega pomena

Tisti čas je škof Rožman zapisal tele, še danes pomembne besede v petindvajseti letnik Misijonskega koledarja:

„Ali pa ni v teh razmerah najmanj primeren čas za misijonsko delo, za širjenje misijonske misli, ko ima narod sam s seboj toliko dela, toliko težavnih problemov? Pa prav v takih časih je treba misliti in voljo obrniti na široko miroljubno bojišče katoliških misijonov, kjer se vrši miselni in idejni boj med lučjo božje resnice in temo satanovega trinoštva brez smrtonosnega orožja le z nadnaravnimi sredstvi, podprt z junaško ljubeznijo do Boga in bližnjega in z brezpogojno pripravljenostjo na žrtve, tudi na zadnjo žrtev lastnega življenja?! Ko bomo po svoji možnosti sodelovali, da se kraljestvo Kristusovo širi in utrjuje med poganskimi in nevernimi narodi, bomo morda bolj in prej vredni, da bo Gospod tudi med nami ponižal brezbožne sile in nam naklonil svoje kraljestvo milosti, ljubezni in miru.“

Pod vodstvom cerkvenega kneza tako močnih in tako katoliških idej je moralo misijonstvo doživljati razvoj kakor še nikdar poprej med nami.

Misijonska dijaška zveza

Po mnenju poznavalcev misijonskega vprašanja je v svetu in pri nas glavni vzrok nerazvitosti misijonske akcije v zaledju in potem tudi na samem misijonskem polju dejstvo, da misijonska miselnost in zavest ni zajela vodilnih slojev v narodih; tako ji je manjkalo pogojev za zdrav razvoj in je bila misijonska akcija kakor vedno novo in novo sejanje sicer dobrega misijonskega semena in v dobro zemljo, a brez nujno potrebnega: vode, ki bi dajala semenu kliti in se razvijati, rasti in obroditi stoteri sad. Povsod po katoliškem svetu je zato vstalo vprašanje, kako zanesti misijonsko miselnost v izobraženstvo. In našli so, da je najboljša pot, začeti pri dijaštvu. Tako so nastale znane Dijaške misijonske zveze po vseh katoliških deželah, a zelo različnega značaja.

Slovenski misijonski delavci, vedno v moči blagoslovov, ki jih je v obilju delila nad misijonsko akcijo nadpastirjeva roka, so se tudi ovedli nujnosti organizirane akcije med dijaštvom. Pridno so se lotili študija raznih oblik Dijaških misijonskih organizacij, nato pa začeli s poskusnim ustanavljanjem dijaških misijonskih krožkov pod enotnim vodstvom. Na podlagi dobljenih izkušenj in po posvetovanjih z našimi organizatornimi strokovnjaki so priredili pravila za slovensko misijonsko dijaško organizacijo in z njimi stopili pred škofa Rožmana s prošnjo, da s potrditvijo pravil ustanovi slovensko Dijaško misijonsko zvezo.

Potrditev nove dijaške organizacije pa ni bila tako enostavna reč, kajti splošno se je trdilo, da imamo organizacij preveč in da je katoliško dijaštvo že preobloženo z njimi. A škof Rožman je, sledeč načelu, da so organizacije samo tedaj in tam odveč, kjer sta dve ali jih je več za iste cilje, da pa je nasprotno treba ustanavljati nove organizacije za vsa še neorganizirana področja verske dejavnosti, brez pomislekov potrdil pravila in imenoval vodstvo Misijonske dijaške zveze, ki se je, tudi pod vrhovnim vodstvom Škofijskega misijonskega sveta, čudovito hitro in zdravo razmahnila, tako da je štela v Ljubljani nad 30 krožkov med srednješolsko in visokošolsko mladino obeh spolov in nad 300 članov in da je bila v načrtu reorganizacije slovenskega katoliškega dijaštva med tistimi štirimi dijaškimi organizacijami, katere naj bi za vso bodočnost ostale in delale, po izločitvi vseh drugih. Prav letos je deset let od ustanovitve te Misijonske dijaške zveze.

Sodelovanje jubilentovo pri misijonskih tečajih

Vse te nove ustanove misijonskega življenja v ljubljanski škofiji pa niso bile le na papirju, ampak so krepko živele in se udejele, pri vsem pa uživale stalno osebno sodelovanje visokega jubilanta. Omenimo naj le **razne misijonske tečaje**, ki so jih te misijonske ustanove prirejale. Imeli smo na primer za časa italijanske okupacije v Ljubljani **duhovniški misijonski tečaj**, ki se ga je udeleževalo nad 40 duhovnikov, vedno s škofom Rožmanom na čelu, ki je sestanke in debato vodil in sproti sklepe potrjeval. Tečaj, ki je trajal skozi več tednov, je rodil lepo knjigo „Misijonska predavanja“, ki ji je predgovor napisal on, ljubljanski škof. Dalje so bili **študijski tečaji za redovnice, za učiteljice, zlasti pa za dijaštvo**. Vsem je dajala vsaj zaključni pečat navzočnost in beseda nadpastirja, kar ni moglo ostati brez trajnega vtisa pri udeležencih, ki so tako jasno začutili, da pri misijonstvu ne gre za kako zanimanje nekaterih zasebnikov, ampak da je to uradna cerkvena zadeva, da gre tu za sam obstoj in razširjenje Kristusovega kraljestva po vsej zemlji. Podoben odločilen vtis je napravila navzočnost in beseda škofa Rožmana tudi **pri velikih množičnih misijonskih prireditvah** bodi v cerkvah bodi v dvoranah.

Tako je slovensko misijonsko zaledje za časa škofovanja dr. Gregorija Rožmana zadobilo toliko življenjsko silo, da je uspelo preživeti tudi vihar revolucij in da živi in dela, če ne v domovini, v kateri je v vezech nasilja versko udejstvovanje omejeno le na najosnovnejše notranje duhovno življenje, pa v svobodni tujini, a še vedno med Slovenci in za slovenski delež pri gradnji Kristusovega kraljestva na zemlji.

Pokrovitelj „Slovenske misijonske zveze“ v izseljenstvu

Škof Rožman je uvidel, da je treba za ceno še tako velikih žrtev ohranjevati vsaj v izseljenstvu vse tiste dragocene pridobitve slovenskega katoliškega življenja zadnjih desetletij, ki nam bodo krvavo potrebne, če bomo hoteli po vstajenju Cerkve v domovini zaživeti res novo življenje. Slovenska izseljenska družina s svojim družinskim gospodarjem škofom Rožmanom na čelu naj čuva prvine našega katolicizma tako skrbno in čuječe, kakor z ljubeznijo hrani gospodar najboljšo zrnje za novo setev, v upanju na obilno žetev... Med te očuvanja vredne prvine slovenskega katolištva je pa škof Rožman vedel dati tudi slovensko misijonsko akcijo. Zato se ni prav nič obotavljal prevzeti pokroviteljstvo nad **Slovensko misijonsko zvezo**, ki družni v enotno in smotreno misijonsko delovanje, lahko rečemo, domala vse danes delujoče slovenske misijonske edinice v širokem svetu, tako v misijonskem zaledju razne misijonske odseke, kakor na samem misijonskem polju posamezne slovenske misijonarje in njih skupine. Brez pokroviteljske vloge škofa Rožmana bi bila Slovenska misijonska zveza kakor brez legitimacije in zato obsojena na životarjenje. Tako pa pod škofovimi pokroviteljstvom in njegovim sodelovanjem v veliki meri dosega zastavljene si cilje, čemur so bralci teh vrstic sami lahko priče že s samim prebiranjem vesti o slovenskem misijonskem dejstvu danes, kakor jih prinašajo „Katoliški misijoni“.

Škof Rožman in „Katoliški misijoni“

To glasilo slovenske misijonske akcije zadnjih desetletij letos praznuje svojo tridesetletnico. Lahko rečemo, da so bili „Katoliški misijoni“ eden glavnih činiteljev slovenske misijonske pomladi in misijonskega dozorevanja. V škofu Rožmanu pa so imeli ne le svojega najodličnejšega bralca, ampak tudi najodličnejšega sodelavca. Ob vseh važnejših prilikah je rad zapisal vanje svojo očetovsko besedo. Tudi za letošnjo tridesetletnico obstoja lista smo brali njegove tople besede. Škofa Rožmana nikdar ni motilo dejstvo, da so „Katoliški misijoni“ ustanova gotove redovne družbe in ne uradne škofijske misijonske akcije; lahko bi naročil ustanoviti še drug, uradni škofijski misijonski list, in ukazal „Katoliškimi misijoni“ omejiti se le na ožje področje družbenega misijonskega udejstvovanja. A tega nikdar niti omenil ni. V svoji znani in tako blagodejni širokogrudnosti je bil s „Katoliškimi misijoni“ vedno zadovoljen, ker je videl, da so v redu izpolnjevali na-

logo pospeševalca splošne slovenske misijonske akcije in glasila pa-peških misijonskih družb in je bilo z listom tem potrebam v lepi meri zadoščeno.

Najtežja in najdragocenejša žrtev misijonom

Ta širokogrudnost našega ljubljenege jubilanta pa se je kazala v posebno izraziti meri še na drugem, lahko rečemo najvažnejšem področju slovenskega misijonstva: pri vprašanju misijonskih poklicev. Pokazali bomo to samo na enem primeru.

Dobro organizirana škofija, kakor je bila ljubljanska, nima tako-rekoč nikdar dovolj duhovništva. Čim več duhovnikov, več Cerkev in Boga med ljudstvom! Zato je bila ena glavnih skrbi škofa Rožmana: čim več duhovniških poklicev, čim večje število klera v škofiji! Razumemo tedaj, da mu ni bilo vseeno, ko je razvijajoča se slovenska misijonska zavest vzbujala v dušah mladih škofijskih bogoslovcev in duhovnikov božje klicanje v misijone. Lahko bi škof Rožman vsakemu dejal: Moja želja je, da ostaneš v škofiji, da sodeluješ najprej pri utrditvi Cerkev med narodom, zlasti v teh težkih časih, potem šele bomo mislili na nje razširjanje od naše strani v svetu... A škof Rožman je daleč proč od ozkosrčnosti nekatolištva mnogih takozvanih katoličanov, ki v žalostni zmoti menijo, da kar damo veseljni Cerkvi, sebi ukrademo in s tem sebe oškodujemo, pozabljajoč, da smo mi nič drugega kot skromen del te iste Cerkev in da se v prenesenem pomenu lepo lahko navaja na vse to znano Baragovo reklo: Kar daš bližnjemu, boš sam imel, česar pa ne daš, bodo imeli drugi... Zato je škof Rožman stal pred vsakim bogoslovcem ali duhovnikom, ki je radi misijonstva prosil za vstop iz škofije v kak red, kakor dobri, božjega duha prepolni oče, ki sicer s solzami v očeh, a velikodušno vesel sprejme sinovo odločitev za popolno žrtev svojega življenja Bogu in Cerkvi, žrtev, ki je tudi njegova lastna življenjska žrtev.

Nikdar ne bomo pozabili nekateri mlajši slovenski lazaristi, ki smo, pritegnjeni po misijonski akciji slovenskih lazaristov, prešli v to Misijonsko družbo kot škofovi bogoslovci in duhovniki, želeč v nje okrilju svoje duhovniško življenje posvetiti misijonstvu —, kako nam je škof Rožman, poln vere v božje klicanje in zaupanja v božjo previdnost, dajal blagoslov na ta naš odločilni življenjski korak. Vedel je škof Rožman, da ne zapuščamo njega in škofije, ker bi ju ne ljubili, ampak le sledeč Bogu, ki navadno terja odpoved temu, kar najbolj ljubimo, a pri tem ljubezen do žrtvovanega le še pomnoži. In res, slovenski lazaristi, ki smo zadnja leta prestopili iz škofije v Misijonsko družbo, to je podpisani, pa gg. Kopač Janez, Wolbang Karel in Sodja Franc ter drugi, imamo zavest, da naš prestop in škofa Rožmana velikodušno dovoljenje zanj, ni pomenilo oddaljenja in odtujenja škofiji, ampak nasprotno še večjo in izpopolnjeno službo skupni stvari, še močnejšo vdanost in ljubezen skupnemu očetu, nadpastirju...

Zanimanje za slovenske misijonarje

Pa ne le v tem velikodušnem žrtvovanju svojih duhovniških polkorcev misijonski stvari je škof Rožman velik v očeh slovenske misijonske akcije, ampak zlasti v stalnem, živem zanimanju in skrbi za vse zastopnike slovenskega naroda na bojni fronti Kristusovi — za slovenske misijonarje. Včasih sem se podpisani, ki vodim že petnajst let korespondenco z vsemi slovenskimi misijonarji, začudil, ko sem v razgovorih s škofom Rožmanom zaznal, kako jih pozna, te svoje oddaljene sinove in hčere, in kako spremlja njih trude in napore z molitvijo in siceršno oporo. Kadar se je prišel k njemu poslovit v misijone odhajajoči — in za škofovanja škofa Rožmana jih je odšlo vsaj kakih petdeset — mu je znal dati škof Rožman besedo pobude in pomoč v denarju ter svoj blagoslov na pot, blagoslov, ki je bil učinkovit, saj lahko rečemo, da so slovenski misijonarji, če že številčno neznatni, pa po svojih delih mogočni in priznani pred Bogom in pred narodi, med katerimi delujejo, in jih je lahko škof Rožman s svojim narodom iskreno vesel, gledajoč v njih najžlahtnejši sad slovenskega katoliškega življenja.

Misel, da so na splošno slovenski misijonarji tako uspešni in blagoslovljeni v svojem delovanju prav zato, ker je bil njihov prvi predhodnik svetniški Baraga, je vsekakor utemeljena. A škof Baraga slovenskim misijonarjem ni le predhodnik in vzornik, ampak tudi priprošnjik in pomočnik; le z njegovim nebeškim sodelovanjem morejo misijonarji delati tako velike reči in se vzdrževati na taki višini. To so imeli pred očmi slovenski lazaristi, ko so svoje misijonsko področje na Kitajskem nazvali „Baragov kitajski misijon“.

Jubilantovo delo za Baragovo beatifikacijo

Zato je morda najpomembnejše misijonsko dejstvovanje visokega jublanta prav njegovo zavzemanje za Baragovo beatifikacijo, katere duša je škof Rožman od svojega znamenitega obiska v Cleveland h odkritju Baragovega spomenika v Kulturnem vrtu pa do današnjih dni, ko v stalnem osebnem stiku z odločujočimi činitelji Baragove zadeve v USA učinkovito vpliva na pospeševanje dela za Baragovo beatifikacijo.

Da, Baraga je slovenske misijonske akcije najlepši cvet in sad, slovenskim misijonskim delavcem in misijonarjem najvzvišenejši vzornik in priprošnjik, vsem rojakom pa neprestani klicar k misijonskim idealom, katerim se je sam vsega žrtvoval in po katerih je tako visoko dvignil sebe in cel narod pred Bogom in pred narodi. Z Baragovim dvigom še na oltarje svete Cerkve bo slovenski misijonski akciji zasijal svetilnik, tako močan, da bomo Slovenci v njega luči v stotinah varno potovali proti teminam poganstva skozi rdeče morje komunističnega brezboštva reševat in osvajat svet za Kristusa, in tedaj bomo zaslužili

od Cerkve naziv „misijonski narod“, ki bi ga že lahko imeli, če bi Baragovemu zgledu bolj zvesto sledili.

V tej luči je škofa Rožmana prizadevanje za Baragovo beatifikacijo res nad vse pomembno za slovensko misijonsko akcijo, katera se tega tudi zaveda in zato ne izrabi nobene prilike, da ne bi pod pokroviteljstvom nadpastirja storila čim več za Baragovo stvar tudi s svoje strani. Zato je Slovenska misijonska zveza priklicala v življenje **Južno-ameriško Baragovo zvezo**, zato bo po svojih odsekih v raznih deželah sveta skušala ustanoviti podobne Baragove zveze tudi drugod med rojaki izven domovine, vse v pridruženju naporom škofa Rožmana in pod vplivom njegovega zgleda in pobude.

Slavljenčev praznik — misijonski praznik

Tako smo v gornjem le okvirnem razmišljanju skušali pokazati, kako je slovenska misijonska akcija vsa v tesni povezanosti z osebnostjo in škofovanjem visokega jubilaranta, ki ji je, lahko rečemo, kakor oče in poglavar. Zato je razumljivo, da smatra slovensko misijonstvo slavljenčev praznik za svoj praznik in se raduje in veseli z jubilarantom in vsemi dobrimi našimi ljudmi.

Zahvaljujemo Vsemogočnega, da nam ohranja našega nadpastirja skozi vse te strašne viharje zadnjega časa, v tako izredni telesni in duhovni čilosti, v dragoceni in nepogrešljivi svobodi, v neumorno požrtvovalnem delovanju za Cerkev in narod in ves svet!

Prosimo Boga, naj nam slavljenca ohranja še desetletja, kajti vedno bolj ga bomo potrebovali vsi, tudi slovensko misijonstvo, ker upamo trdno, da nam bo vladal in nas vodil še v vstali domovini.

Častitamo Vam, Prevzvišeni, k Vaši sedemdesetletnici in njej sledečemu Vašemu imendanu!

Obljubljamo Vam, slovenski misijonski delavci v zaledju in slovenski misijonarji v vseh delih sveta, da bomo v jubilejnem mesecu veliko molili in žrtvovali za Vas!

Zahvalimo se Vam za vso pobudo, oporo in blagoslov slovenski misijonski akciji in **Vas prosimo** vodstva, pomoči in pokroviteljstva še znanprej. Zagotavljamo Vas, da bomo v vsem ravnali po volji Cerkve, kakor nam jo boste tolmačili Vi, najvišji nje predstavnik v našem narodu.

Bog Vas živi, Prevzvišeni jubilarnt!

V imenu Slovenske misijonske zveze,
Južnoameriške Baragove zveze, vseh
slovenskih misijonarjev in misijonark in „Katoliških misijonov“

Ladislav Lenček C. M.

OD UREDNIKA DO MISIJONARJA

PIŠE NEKDANJI UREDNIK „KATOLIŠKIH MISIJONOV“ GOSPOD FRANC
JEREB C. M., KITAJSKI MISIJONAR

Nekam osramočenega se čutim, dragi gospod urednik, ob Vašem pozivu, da bi še jaz kaj napisal za tridesetletnico naših „Katoliških misijonov“. Čisto sem pozabil, kako dolgo ta list že izhaja! Res, trideset let v tej razburkani dobi je dokaz velike življenjske si'e „Katoliških misijonov“ in ideje, ki jo zastopajo. V prejšnjih časih je bilo lažje preživeti sto let.

Moja pozabljivost glede starosti lista je nekoliko opravičljiva. Zadnje čase „Katoliški misijoni“, ta posredovalec med slovenskimi misijonarji ter našimi prijatelji v zaledju, ne more več do mene. Zavesa propuša samo navadna pisma. A kako naj opravičim še neko drugo pozabljivost, ki jo tudi moram priznati? (Tostran zavesa, ali kot mi pravimo, v osvobojenih deželah, živimo v dobi priznanj. „Priznaj, da si kristjan, priznaj, da delaš za nasprotno stranko, priznaj, da skrivaš orožje, priznaj to, priznaj ono!“ Nihče, ki zna šteti do pet, temu ne uide. Kdor prizna vse, kar mu pomole pod nos, tudi reči, ki jih niti v hudih sanjah ni naredil, običajno reši svojo glavo, seveda za ceno svojega človeškega dostojanstva. Sežigati, kar je doslej molil, opljuvati, kar je dozdaj spoštoval, se upira tudi poganu. Kdor je za tako ceno rešil svojo glavo, izgleda kakor tepen pes, — in se najbrž tako tudi počuti.) Moje priznanje ni tako usodno, in Vaša sodba tudi ne tako trda, upam. Priznati namreč moram, da se iz svojega sodelovanja pri „Katoliških misijonih“ ne spomnim skoro ničesar.

Kajpada mi je ostalo v spominu, da sem urejeval list eno leto, od 1933 do 1934. Toda taka gola ugotovitev ne zaleže več, kakor če bi enega Juda vrgli v pekel. Vi bi radi izvlekli iz mene še kaj več. Iztrkaval sem torej svoj zaprašeni spomin, a le ni kaj prida prišlo na dan.

KAKO SEM SE ZAČEL ZANIMATI ZA MISIJONE

Za zunanje misijone sem se zanimal že od zgodnje mladosti. Prvi pogled na to bojno polje sv. Cerkve mi je odprla knjiga Mohorjeve družbe „Podobe iz misijonskih dežel“ in nekateri sestavki p. Veselka Kovača v Mohorjevem koledarju. Ne vem več, ali sem bil tedaj v osnovni šoli ali že v prvih gimnazijskih letih. Še danes pa vem, kako me je tisto branje vsega prevzelo. Od tedaj sem gledal na misijonarje v daljnih deželah kot na največje junake. V četrtem letu gimnazije sem po nasvetu rajnega g. Janeza Kalana vstopil v Dijaški dom Misijonske družbe. Tedaj sem začutil, da sem na pravi poti do svojih mladostnih sanj. Še danes gledam na rajnega gospoda svētника, nekdanjega kamniškega kaplana, kot na praočeta svojega poklica. Seveda sem kmalu zyedel, da je tudi po tej poti mogoče doseči odhod v daljne dežele le z vztrajno voljo in ponižno prošnjo. V zadnjih bogoslovnih letih sem pa imel odobrenje skorajda v žepu. Razumljivo je torej, da sem kot bogoslovec tudi nekoliko pomagal pri „Katoliških misijonih“, s kakimi prevodi.

Naš tedanji vizitator g. Šmid je bil previden mož. Moj ogenj ali bolje zalete'ost mu nikoli ni bila prav všeč. Zato je ubral tole politiko: Kogarkoli bi poslali v zunanje misijone, bo moral čakati na odhod vsaj še eno leto po dovršenih študijah. Po domače rečeno, da se malo „uleže“. Predstojniki so seveda rekli, „da se mladi gospod malo pomiri in da se njegov poklic pokaže še v drugi luči“. Videč, da ne morem z glavo skozi zid, sem potrpel in začel šteti tistih 365 dni.

Tista leta je urejeval „Katoliške misijone“ g. Godina. Ker je nekaj let prej naša Družba pozidala tudi lastno tiskar-

lo v Grobljah (menda leta 1931), je njegovo delo narastlo. Vodstvo tiskarne in urejevanje lista je zahtevalo dva moža. Predstojniki so odločili, da bo moje leto čakanja še najbolj uporabljeno z delom pri uredništvu.

UREDNIK „KAT. MISIJONOV“

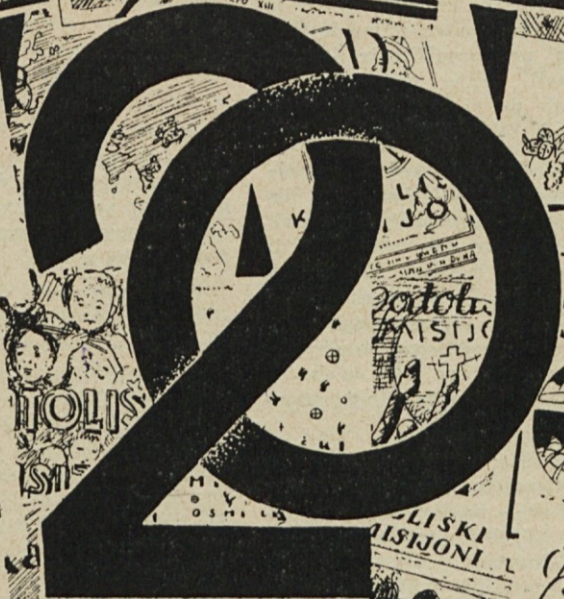
V enem oziru sem bil za to delo pripravljen. Že nekaj let prej sem z veseljem, skoraj bi rekel s strastjo, študiral zemljepisje misijonskih dežel. Prav tako željno sem pretehtaval številke o uspehih in položaju misijonov. Imel sem kratkotalno pred očmi vse misijonske družbe, škofije, število vernikov, misijonarjev, imena škofov in letni prirastek sprebrnjenj. Vse sem hotel izvleči iz

K SLIKI DESNO: Ob dvajsetletnici „Katoliških misijonov“, pred desetimi leti, je bila objavljena zanimiva risba, ki jo v posnetku tu objavljamo. Risar je položil predse najrazličnejše ovitke dvajsetih letnikov, jih lepo razpostavil v nekak mozaik in jih začel v glavnih potezat prerisavati; čez in čez v sredo pa je narisal veliko številko 20. Risba se mu je vsekakor posrečila, čemur bodo pritrdili tisti, ki se bolj ali manj vseh tistih 20 letnikov spominajo... Na prvi pogled je vidna skrb urednikov za čim okusnejšo, kar umetniško opremo lista, ki pa je vendar vedno jasno izražala tudi njega značaj, vsebino. — Za tridesetletnico bi v domovini gotovo priredili razstavo „Katoliških misijonov“, ki bi bila zelo zanimiva, saj je uredništvo hranilo originale vseh risb in fotografij, ki so bile uporabljene v listu. Lahko bi izdelalo tudi statistiko naročništva, razvojno statistiko o gibanju slovenskih misijonarjev pod vplivom „KM“, in drugo. Žal razmere kaj podobnega onemogočajo. Zato pa objavljamo vsaj pisane slike iz preteklosti lista. Veseli bi bili, če bi nam še kak misijonar napisal kaj o tem, kako so mu „Katoliški misijoni“ pomagali do misijonskega poklica in kako so ga v misijonih spremljali. In morda bi ta ali oni nekdanji razširjevalec „Katoliških misijonov“ znal popisati kaj iz svojih doživljajev ob širjenju lista. Prosimo!

številčnih poročil. Moja želja tedaj je bila, seznaniti vernike v domovini z uspehi in neuspehi misijonov na podlagi pravih poročil. Že tedaj sem bil nezapun na tista zasebna poročila misijonarjev, ki govore leto za letom o „uspehih“ in naravnost o „čudežih“, a jih ne podpro s številkami. Dasi glede poročil še danes stojim ne istem stališču, sedaj razumem, da tako enostransko ravnanje ne naredi dobrega urednika. Strogo presojanje sicer lahko komu za pre sapo, navduši za stvar pa najbrž nikogar. In sedaj šele vidim, da tudi številke ne morejo povedati vsega. V eni deželi je sto sprebrnjenj na leto za misijonarja lahko dosegljiv uspeh, v kakšni drugi je pa tako število res čudež, ki ga doseže samo velikan.

A pri uredništvu me je motila zavest, da so moji dnevi pri tem delu kratko šteti. Ne da bi ne ljubil dela. Nasprotno, bal sem se, da bi se na uredništvo preveč navezal in tako pozabil na vzor, ki sem si ga postavil. Bolj kot kdaj vidim, da le tisto delo rodi trajne uspehe, ki mu damo vso dušo. Uredništvo tudi zahteva vsega človeka. Polagoma mora navezati prijateljske stike z misijonarji na terenu in jim s postrežljivostjo dokazati, da jim je njegovo delo koristno, da, nujno, potrebno. Vzbuditi sotrudnikov v zaledju pa pomeni, da mora posegati skoraj na vsa področja v domovini. Za vse to je pa treba najprej časa.

Druga težava je bila to: Kot novinec sem hotel „Katoliškim misijonom“ dati razkošno zunanjo opremo. Morda se spomnite na tiste „krvave“ platnice? Svet v rdeči barvi, ki mi ga je naredil arhitekt Mesar, tedaj v nebotičniku. Mirno sem prenašal razne opazke k temu, porazna pa je bila ona gospoda Godine, ki je predstavljal izdajatelja: Požre preveč drage rdeče barve! V notranjosti pa sem hotel čim več lepih slik, ki jih je dobavljala Propaganda v Rimu. A je načrt zopet naletel na ugovor gospodarstvenika Godina. Drzno sem dokazoval, da se bo list z lepo opremo

po nekaj letih denarno opomogel, a sedaj vem, da je bila to drznost. Za vsako razkošno opremo bi bilo treba znatno dvigniti število naročnikov. In tu je bila tretja težava.

Uprava je bila tedaj v rokah gluhega in že priletnega g. Šporna. Že gluhoti sama je bila velika ovira za kak kočljiv pomenek. Razlika v starosti mi pa tudi ni dajala pravice, da bi šel gospoda navduševati za moderno upravo in reklamo. G. Lojze Rupar, ki mu je tisto leto pomagal pri razpošiljanju lista, je sicer popravil večino nedostatkov v upravi, vsega pa ni mogel. Tudi njegov položaj je bil podrejen kakor moj.

Trije oddelki, izdajateljstvo, uredništvo in uprava smo iz bratovske ljubezni drug drugemu popuščali, v resnici pa živeli v tistem nasprotstvu. To je bilo za „Katoliške misijone“ in za misijonsko delo slabo. Danes menim, da bi moral imeti glavno odgovornost le eden, a tak, ki bi imel pred očmi najprej list in porast misijonskega dela sploh. Ne vem, kako ste v poznejših letih to nalogo rešili.

Z julijem 1934 sem predal svoje urejevanje g. Gracarju, ki je tisto leto v Rimu krpal svoje doktorstvo, in se vselega srca odpeljal proti cilju svojih želja, proti Kitajski.

KOT MISIJONAR

Od prejšnjega urednika je novi po pravici pričakoval, da bo njegov najboljši dopisnik. Tej dolžnosti sem se grdo izneveril. Komaj sem se malo ustalil v tej deželi, že je udarila na dan moja stara napaka: ostro presojanje misijonskih dopisnikov. V ta tok se jaz ne spustim, sem ponosno trdil. Raje počakam, da kaj imenitnega naredim ali doživim. Potem boste pa videli, kako je treba pisati iz misijonov! S prihodom Japoncev sem res marsikaj doživel, dasi naredil nič posebnega. Toda tista prilika za „imenitna“ pisma je bila kratka. Dve leti pozneje se je začela vojska

tudi v Evropi in zveza z misijoni je bila pretrgana. Če se kdaj srečava, me bo g. Gracar po pravici pocukal za lase. Ne, hočem reči za ušesa, las nimam več dosti.

Upam, da Vas bodo, gospod urednik, drugi Vaši predniki založili z bolj tehtnimi spomini. Ob tridesetletnici „Katoliških misijonov“ bi jaz rad na dan z vprašanjem, ki ga zadnja leta veliko pretehtavam.

KAKO GLEDAMO MISIJONARJI NA „KATOLIŠKE MISIJE“

Ali so slovenski „Katoliški misijoni“ v teh, za naš narod tako težkih časih, še potrebni? Ali ne delajo s svojim izhajanjem, nabiranjem darov in pozivanjem k misijonskemu delu našim ljudem nekako nasilje?

Z nadnaravnega vidika so ta pomislek ponovno izvrstno rešili učeni gospodje. Misijonsko delo je dolžnost vseh katoliških narodov. Noben član, pa naj bo še tako majhen v družini krščanskih narodov, se tej dolžnosti ne sme izogniti. Narod, ki se ne udelejuje pri misijonih, kaže samo, da njegovo krščanstvo še ni prišlo do najlepšega razcveta. Sv. Cerkev po pravici šteje misijonarje, poleg spokornih redovnikov, med najlepše cvetove na drevesu krščanskega življenja. Pač zato, ker je za misijonsko delo treba ljubezni, ki meji na junaštvo.

Zdi se, da je težje odgovoriti na pomislek zoper misijone z naravnega vidika. Náš narod se v resnici bori za svoj obstanek, kakor se še ni nikoli v svoji zgodovini. Večina v domovini ne more zaenkrat nič, samo trpi. Po vsem svetu razpršeni manjšini pa tudi ni postlano s cvetjem. In pred seboj ima ta del naroda velikansko nalogo. Kako se obvarovati pred utopom, kako rešiti bistvene sestavine naroda, vero in jezik in lastno izobrazbo. Še več, v neomajnem zaupanju na boljše čase si je narod v tujini zastavil tudi nalogo, da pripravi Slovincem temelje za lepšo domovino.

Očtod „Svobodna Slovenija“, „Družabna pravda“ in drugo. Kaj pa zunanji misijoni in njih glasilo? Ali ne cepijo naših pičlih moči?

SLOVENCIM SMO V SVETU VIDNI PO NAŠIH MISIJONARJIH

Slovenci smo majhen narod, tega se v tujini še bolj zavedamo. Naše število, naše narodno bogastvo nikakor ni v stanju prisiliti velike narode, da nam dajo, kar nam gre. Na kaj torej zidamo svoje upanje? NA UGLED! Odločujoči narodi nam bodo dali toliko, kolikor nas cenijo.

Da nam ugled v svetu pridobiva vzorno zadržanje naših ljudi v tujini, umotvori naših umetnikov, in v neki meri spretnost naših politikov, vsi vemo. Morda pa premnogi ne vedo, v kako veliki meri prispevajo k našemu mednarodnemu ugledu — slovenski misijonarji.

Slovenskih misijonarjev nas ni baš veliko, a smo dobro razpostavljeni po vseh velikih misijonskih deželah. Pride mo v stik kratko in malo z zastopniki vseh narodov. Preko nas je šlo poznanje našega imena po vsem svetu. Ne bom rekel, da v večji meri kot od vseh drugih članov naroda, prav gotovo pa v odlični meri. Misijonar je tudi pri versko brezbriznih državnikih spoštovan. Nisem bil še dolgo na Kitajskem, ko sem že opazil, da se za delo misijonarjev silno zanimajo tudi zunanja ministrstva velikih držav. Slovenski misijonarji smo bili doslej na splošno v podrejeni vlogi: pomočniki velikim narodom, a na veliko korist našemu imenu. Običajno so nam odkazali trdo polje v obdelavo: kraje, ki so se jih bolj mehko vzrejeni misijonarji drugih narodov branili ali pa jih ne zdržali. Ocena je bila pa pravična: „Slovenci so ponižni, z malim zadovoljni in vztrajni delavci,“ so si povedali med seboj in tudi na visokih mestih. Ob našem prihodu so tujci vedeli samo, da prihajamo nekje z divjega Balkana. Po

nekaj letih so pa o naši domovini vedeli vse, kar moremo od tujcev po pameti pričakovati, — in govorili so o nas s spoštovanjem.

Razumljivo, da imam pred očmi samo Kitajsko, a menim, da velja isto tudi o naših misijonarjih v Indiji, Afriki in na Japonskem. Kdo bi prav ocenil, kar so storili za naš ugled trije veliki salezijanci, Kerec, Geder in Majcen? Njih ime je znano po vsej južni Kitajski, in vsem, ki so se tam udejstvovali. Naši rojaki pa niti ne slutijo, kako daleč po svetu gre glas o dveh misijonskih bratih, Mrzelu in Verdniku. Vsakdo, ki je bil deležen njune postrežbe, dvigne palec v znak priznanja in nam toplo čestita k takim rojakom. Še danes se rad spominim na pohvale, ki so jih od vseh strani izrekli o naših sestrah usmiljenkah v Peking. In slovenski mis. zdravnik, sedaj na Formozi! Pri tamkajšnji javnosti in cerkvenih krogih smo Slovenci znani samo po njem. In lahko si mislite, do v dobrem smislu.

VAŽNOST „KATOLIŠKIH MISIJONARJEV“ ZA NAS MISIJONARJE

Kar si povedal o misijonarjih, vse drži, porečete. A mi govorimo o listu „Katoliški misijoni“. List je pa živa vez med misijonarji in sodelavci v domovini. Brez „Katoliških misijonov“ bi mi sicer vseeno bili misijonarji, pa ne slovenski. Brez te vezi bi mi postali tujci, eni tistih, s katerimi sodelujemo, domovina bi nas pa pozabila. Res da nismo šli iskat v misijone slave za svoj narod, ampak božje in neumrjočih duš. A Bog dodaja. „Iščite najprej božjega kraljestva... in vse drugo vam bo navrženo“, je zvesta obljuba.

Potemtakem Vam ob tridesetletnici „Katoliških misijonov“ s polnim prepričanjem kličem: Gospod urednik, le pogumno naprej z delom za list in za misijone! Ne samo sv. Cerkvi, tudi naši domovini je Vaše delo v največji prid.

FRANCE JEREB CM, Kitajska

PIJ XII. PREGANJANIM BRATOM

Objavljamo s prevajalčevim uvodom opremljeni prevod papeževe okrožnice tistim katoličanom, ki žive kot manjšina med pravoslavnimi narodi Bulgarije, Ukrajine in Rumunije. Okrožnica nam osvetli žalostne razmere za krščanstvo med ločenimi brati, kateri nas morajo živo zanimati; zato jo objavljamo. — Prevedel dr. Alojzij Odar.

V zadnjih letih morajo prenašati pod komunističnim režimom hudo preganjanje cerkve vzhodnega obreda v Ukrajini, Rumuniji in Bulgariji. Gre za vzhodne cerkve, ki so z Rimom združene. Njihove vernike imenujemo katoličane vzhodnega obreda ali na kratko vzhodne katoličane. Mi pa smo katoličani latinskega obreda ali zapadni (rimski) katoličani.

Sveta stolica z žalostjo opazuje trpljenje vzhodnih katoličanov. V marcu leta 1952 je izdal papež posebno pismo o trpljenju in preganjanju, ki ju morajo prenašati katoličani v Rumuniji, ki so deloma vzhodnega deloma pa latinskega obreda. Proti koncu istega leta, 15. decembra, pa je izdal papež okrožnico, ki govori o trpljenju bolgarske in ukrajinske cerkve. O tej okrožnici tu govorimo.

V uvodu omenja papež skrb sv. stolice za vzhodne kristjane na sploh. Iz zgodovine navaja zglede te skrbi. Cerkev objema z ljubeznijo vse vzhodne kristjane, te, ki so združeni z Rimom, kakor tudi tiste, ki niso. Slednje prisrčno vabi, da bi se vrnil k Petrovi skali.

Nato pa preide okrožnica k trpljenju bolgarske in ukrajinske cerkve. Papež energično protestira pred vsem svetom proti neutemeljenemu krivičnemu preganjanju škofov, duhovnikov in vernikov v Bulgariji in Ukrajini. Javno pohvali njihovo junaško obrambo vere in njenih pravic. Zato jih preganjajo in more, ker so zvesti katoličani. Vse drugo je laž in kleveta. Običajna izmišljotina komunističnih režimov.

Nadalje papež svari pred malodušnostjo. Govori o upanju na prihodnjo zmago. Cerkvi ne gre za zemeljsko oblast. Cerkev ne nasprotuje državnim oblastnikom. Katoličani se zgledno pokoravajo državnim zakonom, dokler niso ti v nasprotju z božjimi in cerkvenimi.

V Cerkvi trpljenje mora biti. Napovedal ga je Kristus. Zato sedanje trpljenje ne sme nikomur jemati vere v končno zmago. Zmagal bo Kristus.

Papež poziva vse vernike k molitvi in opravljanju zadostilnih del, ki naj dajo zadoščenje žaljenemu Bogu. Kristjani naj molijo drug za drugega. Zlasti pri daritvi sv. maše se spominjamo vsi naših bratov, ki trpe pod komunističnimi režimi v ječah in po koncentracijskih taboriščih.

Okrožnica je pisana dostojanstveno, a kljub temu nenavadno toplo in prisrčno. Čutiti da, koliko trpi papež zaradi krutega preganjanja katoličanov. Okrožnica ni samo priložnostnega značaja, marveč ima trajno vrednost. Ob konkretnem zgledu preganjanih katoličanov v Bulgariji in Ukrajini opozarja katoličane, kako naj motre sedanje preganjanje Cerkve. Opuste naj vsako misel na maščevanje. Pozna naj se, da posnemajo Kristusa, ki je s križa molil za svoje sovražnike.

Okrožnica se glasi:

PIJ XII., po božji previdnost papež, pošilja častitljivim bratom patriarhom, nadškofom, škofom in drugim krajevnim ordinarijem, ki so v miru in zvezi z apostolsko stolico, pozdrav in blagoslov.

PIJ XII. SKRBI ZA VZHODNE KRISTJANE

Vzhodne Cerkve, razsvetljene po nauku svetih očetov in orošene z mučeniško krvjo ne le v starodavnih časih, marveč tudi v novejši dobi in tudi v naših dneh, so bile vedno poseben predmet Naše skrbi. Vsem je to znano. Komaj smo bili po najvišji božji določbi, čeprav brez vsake zasluge od Naše strani, povzdignjeni na prestol prvaka apostolov, že smo odkrili Naše mišljenje in Naše srce Vam in tudi onim, „ki se nahajajo zunaj katoliške Cerkve“ (gl. nagovor po radiju z dne 3. marca 1939 AAS XXX, str 86) in o katerih želimo, da bi se čim prej vrnili k čredi skupnega očeta, kateri so pripadali njihovi predniki (gl. okrož. Summi Pontificatus AAS XXXI, str. 418—419, okrož. Mystici Corporis AAS XXXV, str. 242—243).

V času Našega papeževanja smo Vam izkazali še druge dokaze Naše naklonjenosti. Veste, da smo ogrnili s škrlatom rimskega kardinala drugega Vašega škofa, namreč patrijarha Armencev iz Cilicije. Veste, da pripravljamo kodifikacijo cerkvenih zakonov, ki se tičejo Vas. To delo bo zelo pomembno. Deloma je že dovršeno. Toda ni potrebno, da bi Vas bolj natančno spominjali na te stvari, ki so Vam prav gotovo znane.

ZGLEDI IZ ZGODOVINE

Sicer pa ko to delamo, sledimo samo smernicam Naših prednikov. Ti že izza prvih časov krščanstva niso le objemali Vaših prednikov s posebno ljubeznijo, marveč so jim po svojih močeh vedno pomagali, kadar so videli, da jih napada kriva vera ali da vzdihujejo pod grozo in preganjanjem sovražnikov.

Tako so v moči apostolske oblasti, ki jo je božji Odrešenik izročil prvaku apostolov in njegovim naslednikom, rimski papeži branili pravoverni nauk na prvem in drugem nicejskem cerkvenem zboru, na treh carigrajskih cerkvenih zborih in na onih v Efezu in Kalcedonu. Ko pa je obžalovanja vredni razkol ločil od Rima velik del vzhodnih cerkva, so papeži to ne le obsodili na četrtem carigrajskem cerkvenem zboru, marveč so se na vse načine trudili, da bi se ta stvar rešila v skupno korist. Po številnih hvalevrednih težkih poizkusih se je to posrečilo na cerkvenem zboru v Florenci, čeprav se proti pričakovanju vseh dobri sklepi niso izvedli v življenju.

Ko so pozneje v vzhodne pokrajine vdrla nova ljudstva, ki so opustošila tudi svete kraje v Palestini, posvečene z božansko krvjo Jezusa Kristusa, so papeži vzpodbudili krščanske vladarje k velikemu podvzetju verske obrambe.

Ta prizadevna skrb in ta naklonjenost Naših prednikov do Vaših rojakov se nista ohladili ali zmanjšali v naših dneh. Zdi se narobe; vedno bolj se večata. Kakor veste, je sv. stolica poslala k Vam mnoge, da bi vse seznanili s katoliškim naukom in jih prepričali, naj bi se vrnili k takoj zaželjeni edinosti v veri in vladi. Tu pri Petrovem sedežu je bila ustanovljena posebna kardinalska kongregacija, da bi urejala zadeve in obrede vzhodnih cerkva. Ustanovljen je bil tudi Zavod za vzhodne nauke, ki naj bi gojil in pospeševal z vso prizadevnostjo pravo umevanje Vaših stvari.

NOVI VZROKI SKRBI

Na žalost pa so sedaj drugi vzroki, ki kličejo po Naši skrbi in prizadevnosti. V mnogih pokrajinah namreč, ki imajo zvečine vzhodni obred, je zadivjala nova nevihta, ki grozi zmešati, opustošiti in uničiti cvetoče krščanske občine. V pre-

teklih časih se je napadala ta ali ona posamezna verska resnica, danes nasprotno, kakor veste, je stvar dosti hujša. Poskuša se zbrisati iz državljankega življenja, iz družin, iz univerz, iz šol in iz ljudskega življenja vse, kar je božje ali ima kak odnos do Boga, kakor da bi bilo nekaj menljivega in škodljivega. Napadajo se svete pravice, ustanove in zakoni.

Čim večje in težje je zlo, ki muči izbrani del krščanstva, tem večja je do Vas, častitljivi bratje, Naša naklonjenost; s tem večjo očetovsko ljubeznijo Vas objemamo.

PAPEŽEVA BOLEČINA

Najprej hočemo, da prav točno veste, da so Vaše bolečine in žalosti tudi Naše. Ničesar bolj ne želimo, kot Vam prinesiti vsaj nekaj tolažbe zlasti z Našo molitvijo in z molitvijo vseh kristjanov za tiste, ki trpe preganjanje, ker so brani, kakor je bilo treba, katoliško vero in njene svete pravice. Vemo, da so mnogi vzhodni kristjani, ki hudo objokujejo, ko vidijo, da so njihovi škofje mrtvi, razgnani ali pa ovirani, da ne morejo svobodno govoriti s svojimi verniki in izvrševati nad njimi svojo duhovsko oblast, kot bi bilo treba, ko vidijo, da so mnoga svetišča opustošena in izročena svetni rabi, ko vedo, da se v teh svetiščih ne slišijo več glasovi molivcev, čudovito ubrani po predpisih Vaše liturgije; glasovi, ki naj bi izprosili roso božjih milosti, ki bi dvigala duha in tolažila srca in pomagala proti tolikemu zlu.

Zvedeli smo, da so bili mnogi Vaši rojaki odgnani v ječe ali v koncentracijska taborišča. Če pa so še doma, ne morejo izvrševati svetih pravic, ki jim gredo; to se pravi ne le pravice izpovedovati vero v skrivnem svetišču lastne vesti, marveč tudi pravico odkrito učiti vero, braniti in širiti jo v družinskem krogu za primerno vzgajanje otrok in v šoli za pravilno vzgojo gojencev.

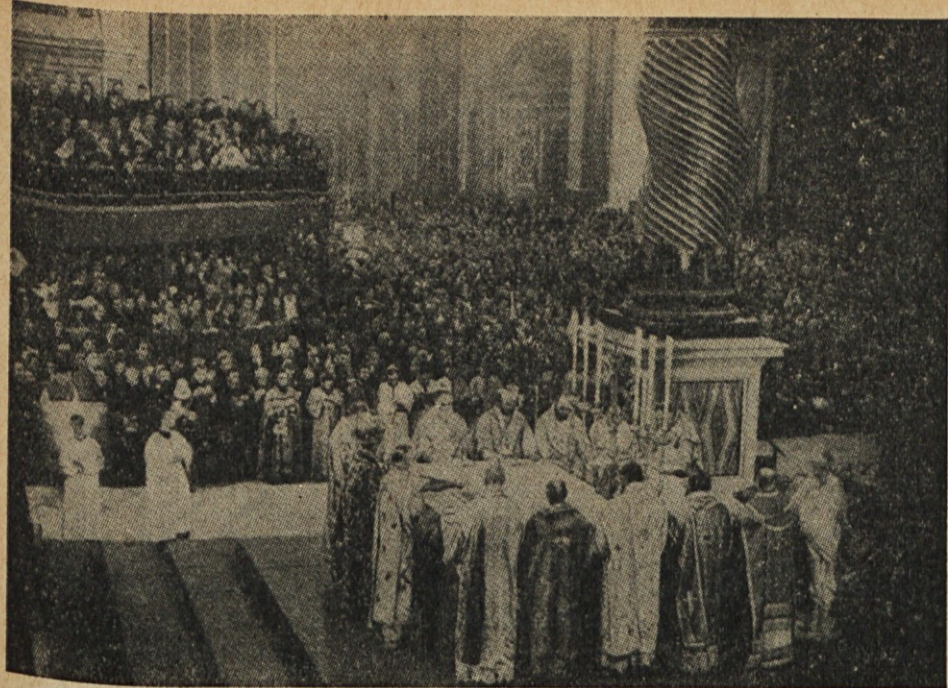
JUNAŠTVO PREGANJANIH KATOLIČANOV

Vemo tudi, kako sinovi vzhodne Cerkve v bratstvu z verniki latinskega obreda skupno stanovitno prenašajo preganjanje in so skupno deležni mučeništva, poveličanja in slave. Junaško vztrajajo v svoji veri. Sovražnikom krščanstva se upirajo z isto nezmagljivo trdnostjo, kot so se upirali v prejšnjih časih Vaši predniki. Molitve pošiljajo v nebo, če ne javno pa vsaj zasebno. Ostajajo zvesto združeni s papežem in svojimi pastirji. Prav posebej tudi časte preblaženo Devico Marijo, milostljivo in mogočno kraljico nebes in zemlje, katere brezmadežnemu Srcu smo jih posvetili.

PRIHODNJA ZMAGA

To vse je brez dvoma znamenje gotove bodoče zmage, zmage, ki ne bo zrastle iz krvi ljudi, ki se bojuje med sabo, ki se ne bo hranila z nebrzdano željo po zemeljski oblasti. Ta zmaga nasprotno bo temeljila v primerni in zakoniti svobodi, v pravičnosti ne le v besedah, marveč v dejanjih do državljanov, narodov in držav, v miru in bratski ljubezni, ki naj združuje vse z vezmi ljubezni, zlasti pa v veri, ki naj pravilno ureja način življenja in vodi zasebna teženja, ko jih postavlja v službo skupne blaginje, ki naj dviga duše k nebu in končno varuje sožitje in mir vsem v družbi.

To je predmet našega živega upanja. Toda za sedaj so novice, ki jih dobivamo, take, da množe Našo bolečino. Po noči in po dnevu spremljamo z očetovsko skrbjo z mislimi in srcem vse, ki so nam izročeni po božjem naročilu (gl. Jan 21, 15—17) in o katerih vemo, da se ponekod z njimi ravna zelo nevravno, da jih obrekujejo zaradi trdne zvestobe do katoliške vere, da jih ropajo zakonitih pravic, večkrat tudi takih, ki so tako vtisnjene v človeško naravo, da je ponižano samo

Sveta maša po vzhodnem obredu nad grobom sv. Petra v vatikanski baziliki, ki ji je prisostvoval papež Pij XII.

dostojanstvo človeka, če jih hoče kdo vzeti z nasiljem, z grožnjo ali na kak drug način.

PREGANJANJE KATOLIČANOV V BULGARIJI

Med temi žalostnimi vestmi, ki smo jih prejeli, je ena, ki Nas je zadela bolj kot katera koli druga, a ne samo Nas in vseh kristjanov, marveč vse, ki imajo v časti dostojanstvo in svobodo državljanov. Mislimo na Bulgarijo, kjer je bila majhna, a cvetoča katoliška skupnost, kjer pa je strašen vihar prizadejal Cerkev žalostne izgube. Na načine, ki so že v navadi, so obtožili in obdolžili javnih zločinov božje služabnike; med njimi so Našega častitljivega brata nikopoljskega škofa Evgenija Bossikoffa in tri duhovnike, ki so z njim delovali v dušno pastirski službi, obsodili na smrt. Vrh tega je več drugih v ječi ali v koncentracijskih taboriščih. Njim pa se pridružuje množica katoličanov, ki so kaznovani na različne načine; zato pa jih krasita ista palma in ista čast.

PAPEŽEV PROTEST

Po dolžnosti vesti dvigamo zaradi tega Naš glas in vsemu krščanstvu nannanjamo krivico, ki se je zgodila Cerkvi. Zato jih imajo za sovražnike države, ker izpovedujejo katoliško vero in zlasti ker so jo neustrašeno in odkrito branili. Domovine pa niso nič manj ljubili kot drugi; spoštovali so javno oblast; ravnali so se končno po državnih zakonih, kadar niso bili v nasprotju z naravnim, božjim ali cerkvenim pravom.

PREGANJANJE RUMUNSKIH KATOLIČANOV

Kar se je pred kratkim zgodilo v Bulgariji, se na žalost že dalj časa dogaja med drugimi narodi, kjer se razcvita Cerkev vzhodnega obreda, to se pravi v Rumuniji, Ukrajini in v drugih deželah. O rumunskem narodu smo že govorili v apostolskem pismu s preteklega marca (glej AAS XXXIV, str. 249 in nsl.) in smo povedali Naše občutene pritožbe zaradi velikih preganjanj, ki so jih pretrpeli verniki vašega obreda kakor tudi verniki latinskega obreda; opomnili smo jih, naj vztrajajo nezlomljivi v veri svojih prednikov.

PREGANJANJE KATOLIČANOV V UKRAJINI

Obračamo se sedaj potrti do drugega naroda, ki ga silno ljubimo, do ukrajinskega naroda kateremu pripadajo mnogi verniki, ki s hrepenenjem in v veliki ljubezni gledajo na Rim in spoštujejo to apostolsko stolico po naročilu Jezusa Kristusa kot središče krščanske vere in kot nezmotljivo učiteljico resnice (glej Mt 16, 18—19; Jan 11, 15—17; Lk 22, 23).

V veliki žalosti vemo, da ti že dalj časa trpe enako preganjanje in da se nahajajo v enako nesrečnem položaju kot ljudstva, o katerih smo Vam, častiti bratje, govorili zgoraj.

Prav posebej pa se hočemo spomniti škofov, ki so jih odpeljali v Kijev, kjer so jih sodili in obsodili na različne kazni. V Kijev, smo rekli, ki je bilo nekoč središče, iz katerega je izžarevalo krščanstvo po vsej tisti pokrajini. Nekateri od teh škofov je že zadela slavna smrt in zato, kakor upamo, že iz bivališča nebeske blaženosti z živo ljubeznijo zro na sinove in bojne tovariše ter prosijo za nje pri Bogu mogočno pomoči.

Ne smemo molče preiti tudi onih vernikov latinskega in vzhodnega obreda, ki so jih odtrgali z njihove zemlje in domov in jih odpeljali v neznane in daljne kraje; tam žive brez zakonitih duhovnikov, ki bi jih mogli tolažiti, jim pomagati, jih voditi in jim deliti nebesko tolažbo, ki jo nudi vera.

To je, kar nam povzroča hude bolečine. Ne moremo se vzdržati solz, ko prosimo usmiljenega Boga in Očeta usmiljenja, naj bi dobrohotno razsvetlil one, ki so odgovorni za te žalostne razmere, in naj bi dobrotno napravil konec tolikemu zlu.

TOLAŽBA V ŽALOSTI

Vendar pa moremo, častiti bratje, kljub tolikšnemu in takšnemu trpljenju, ki povzroča bolečine Našemu in Vašemu srcu, vendar le najti nekoliko tolažbe ob novicah, ki smo jih prejeli. Znano nam je namreč, da ostajajo ti, ki se nahajajo v tako žalostnem in težkem položaju, trdni v veri z nezlomljivo vztrajnostjo, ki vzbuja občudovanje pri Nas in pri vseh dobrih ljudeh. Naj pride do njih vseh Naša očetovska pohvala, ki naj pomnoži in okrepi njihovo trdnost. Trdno naj bodo prepričani, da Mi, ki kot skupni Oče nosimo „skrb za vse cerkve“ (2 Kor 11, 28) in nas „priganja Kristusova ljubezen“ (2 Kor 4, 14), vsak dan goreče molimo, da bi povsod zavladalo kraljestvo Jezusa Kristusa, ki prinaša mir dušam, narodom in državam.

POSEBEJ O PREGANJANIH DUHOVNIKIH

Vzpričo tolikega zla, ki ni zadelo samo Naših svetnih vernikov, marveč pred vsem tiste, ki imajo duhovniško dostojanstvo, da se točno izpolni, kar pravi sv. pismo: „Udaril bom pastirja in razkropile se bodo ovce črede“ (Mt 26, 31, gl. Mk 14, 27, Zah 13, 74), se moramo spomniti duhovnikov, ki so v vseh časih ne samo pri omikanih narodih, marveč tudi pri teh brez omike, uživali kot sredniki med Bogom in človekom dolžno spoštovanje. Ko pa je božji Odrešenik razgnal

Trije vzhodni katoliški škofje latinskega in vzhodnega obreda, ki trpe v komunističnih ječah — kot toliko drugih...

meglo zmote in nas poučil o resnicah z nebes in nas po svoji veliki dobroti hotel napraviti deležne svojega večnega duhovništva, je to spoštovanje še bolj zlaslo. Škofe in „duhovnike so imeli za ljubeznive očete, ki žele samo dobro ljudem ki so jim izročeni.

Toda isti božji Odrešenik je rekel: „Ni učenec nad učiteljem“ (Mt 10, 24), „če so preganjali mene, bodo preganjali tudi vas“, (Jan 15, 20). „Blagor vam, kadar vas bodo zaradi mene zasramovali in preganjali in vse hudo zoper vas lažnivo govorili. Veselite in radujte se, zakaj veliko je vaše plačilo v nebesih“ (Mt 5, 11—12).

Nič se torej ni treba čuditi, če v naših dneh kakor v preteklih stoletjih Kristusova Cerkev in zlasti njeni služabniki trpe preganjanja, laži, obrekovanja in trpljenje vseh vrst. Zaupajmo v Njega, ki nam je napovedal prihodnje težave, obenem pa nas hotel navdušiti z besedami: „Na svetu boste imeli stisko; ali zapajte, jas sem svet premagal“ (Jan 16, 33).

NI MESTA ZA POTRTOST

Zato naj bo daleč od Vas, častiti bratje, vsaka potrtost. Vaši predniki so premagali tolike težave, zasledovanja, nevarnosti; borili so se z junaško vztrajnostjo do mučeništva. Tako se tudi Vi, lji pripadate k vzhodni Cerkvi, družno z verniki latinskega obreda, ob pomoči božje milosti, ne bojte. Pač pa prosite Gospoda in Njegovo ljubo Mater zlasti za tiste, ki se nahajajo v večji nevarnosti, da bodo krščansko vztrajali, in da bodo končno vsi razumeli, kar je sicer jasno kot sonce, da „orožje našega vojskovanja ni meseno, ampak je močno za Boga“ (2 Kor 10, 4) in da Cerkev ne išče svetne oblasti, ampak večne rešitve duš, da ne zasleduje

vladarjev, marveč da z evangeljskim naukom, ki more vzgojiti odlične državljane, utrjuje same temelje človeške družbe.

Kjer Cerkev more uživati svobodo, ki jo je podelil sam Bog, in javno razvijati svojo življenjsko moč in izvrševati svoje delo sredi ljudstva, tam prav gotovo pospešuje javno blaginjo, ko zbližuje razne plasti državljanov v pravičnosti in slogi ter vodi vsa ljudstva k pravemu miru in redu, po katerem morejo hrepeneti vsi in vsak posamič.

MOLIMO IN TRPIMO ZA PREGANJANE BRATE!

Da bi to dosegli, častiti bratje, želimo, da odredite javne molitve in opomnite vernike, ki so Vam zaupani, naj dodajo še spokorna dela, s katerimi se daje zadoščenje božjemu Veličastvu, ki je žaljeno s tolikšnimi krivicami.

Vsi naj pomnijo besede sv. pisma: „Molite za tiste, ki vas preganjajo in obrekujejo“ (Mt 5, 44); „udje naj enako skrbe drug za drugega. In če en ud trpi, trpe z njim vsi udje“ (1 Kor 12, 25—26).

Treba je tudi posnemati zgled božjega Odrešenika, ki je v groznih bolečinah s križa zaklical: „Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo“ (Lk 23, 34).

Prav tako je treba dopolnjevati, kar nedostaja bridkostim Kristusovim, za njegovo telo, ki je Cerkev (gl. Kol. 1, 24).

Zato moramo Boga za sinove in brate, ki trpe, ne le prositi, marveč mu darovati tudi prostovoljne pokore in trpljenje.

Pri neštetih množicah, ki so v omenjenih deželah bolne in trpe ali so po ječah, ne moremo po besedi izpolnjevati Jezusovih besed: „bolan sem bil in ste me obiskali; v ječi sem bil in ste prišli k meni“ (Mt 25, 36); moremo pa storiti eno: z molitvami in s spokornimi deli moremo prositi usmljenega Boga, da pošlje k Našim bratom in sinovom, ki trpe, angele tolažnike, in jim da obilne nebeške darove, ki naj jih potolažijo in okrepe in dvignejo njihovega duha k nebeškim stvarem.

Prav posebej želimo, naj se vsi svečeniki, ki morejo dnevno opraviti evharistično daritev, spominjajo tistih škofov in duhovnikov, ki so daleč od svojih cerkva in vernikov in nimajo možnosti, da bi se približali oltarju opraviti sv. daritev in nahraniti sebe in svoje vernike s tisto nebeško hrano, v kateri dobe naše duše sladkost, ki je nad vsako željo, in moč, ki vodi k zmagi.

Povezani med sabo z bratsko vezjo naj store isto tudi verniki, ki se udeležujejo iste mize in iste daritve.

Po vseh delih sveta in po vseh obredih, ki sestavljajo okras Cerkve, naj se tako dvigajo enodušno k Bogu prošnje teh, ki prosijo božjega usmiljenja za te trpeče krščanske občine.

POSEBEJ ŠE V MOLITVENI OSMINI

V prihodnjem januarju se bo kakor po navadi po mnogih krajih opravljala osemdnevnicca za edinost Cerkve. Zdi se Nam prav, da bi se zlasti ob tej priložnosti goreče molilo ne le za to, da bi se čimprej uresničila želja božjega Odrešenika: „Sveti Oče, ohrani jih v svojem imenu, ki si mi jih dal, da bodo eno kakor midva“ (Jan 17, 11), ampak tudi za to, da bi se odrple ječe in razvezale vezi, ki danes ^{trko} mučijo tiste, ki so junaško branili pravice in ustanove vere, za to, da bi povsod zavladala krščanska resnica pa pravica, sloga in mir, ki so za vse najvišje dobrine.

V znamenje tega in kot poročstvo Naše očetovske naklonjenosti dajemo iz vsega srca apostolski blagoslov Vam, častiti bratje, in Vam zaupanim vernikom, zlasti pa tistim, ki žive v opisanih težkih razmerah.

Dano v Rimu pri Sv. Petru 15. decembra 1952, v štirinajstem letu Našega papeževanja.

PAPEŽ PIJ XII.

V NEMAJHNI STISKI

Kakor veste, se vreme na Kitajskem včasih nepričakovano sprevrže. Danes lepo, jutri viharno. Da je tudi moje, običajno idilično bivanje podvrženo viharjem, sem izkusil ponovno, prav krepko pa petega novembra.

Ne vem, če sem Vam v zadnjem pismu (21. X.) govoril o nekem zborovanju vseh verstev, ki ga je sklicala deželna vlada v Nančang? Naše duhovnike v Kančovu so glede udeležbe začeli obdelovati že 13. oktobra. Prav isti dan so prejeli povabilo, naj določijo svoje delegate, tudi tukajšnji protestanti. Njih voditelj, Liu T'a-lan se je dva dni nato prišel k meni informirat, če so nas že povabili. Čudil se je, ko sem mu povedal, da ne. No, v par dneh bodo tu. V našem okraju so tri vpisane vere (tretji

so budisti) in morajo skupno poslati pet delegatov. Tiste dni sem še delal duhovne vaje, nekaj dni prej pa zvedel od pobožnih protestantk, da je imenovani pridigar zavozil v rdeče vode. Iz obeh razlogov sem se obiskovalca hitro odkrižal.

Prvi teden sem čakal neprijetnega vabila, in se pripravljaj na spopad. Tak shod, sem premišljeval, sklican preko glav naših škofov, ne more prinesiti Cerkvi nič dobrega. Tam bo neizogibno treba vpiti živijo notranji politiki in rohneti zoper zunanje sovražnike, vstevši sv. očeta. In seveda sedeti skupaj s poslušnimi pastorgji, bonci ter odpadniki. Za nobeno ceno, sem sklenil, in začel poučevati vernike, ki utegnejo priti v poštev, kako naj se izgovarjajo.

Komunisti na Kitajskem zaslišavanje in preiskovanje misijonarjev v svojih kariaturah takole kažejo...

Drugi teden tudi nič. Začel sem upati, da nas puste pri miru. Ker še tretji teden ni bilo poziva, sem živel v prepričanju, da smo varni. Aha, tisto moje zasliševanje na strankinem uradu, koncem avgusta, je rodilo dobre sadove! Tedad sem jim dokazoval, da v naši Cerkvi ne more imeti resnične oblasti, kdor ni vsaj duhovnik. O, tujcev pač ne marajo, in nas zato puste pri miru. — Tistega 5. XI. sem pa sprevidel njih politiko. Prav, so si najbrž mislili, ker si ti edini odgovorni predstavnik katoličanov tu, boš pa ti šel! In so zato čakali prav do zadnjega. Oboji smo se temeljito motili, in je bil zato spopad tem trši.

Dopoldne tistega dne mi neki tovariš z glavarstva prinese pismeni poziv, naj se popoldne ob dveh javim na uradu — kot delegat katoličanov za nanačansko zborovanje. Začel sem mu dokazovati, da mi tega ne moremo sprejeti, da ne grem. Mene nič ne briga, odvrne in odide. Ker se nisem javil, prileti okoli tretje ure drugi, češ kaj mečkam. Ta je bil na višjem položaju in je sprejel debato. Dajala sva se okoli deset minut, a končno izjavi, da tudi ni pristojen. Naj grem z njim na glavarstvo k načelniku političnega oddelka (min-čeng-k'o), ki je obenem podglavar. Ne kaže drugega, sem pomislil in šel.

Tu se je pa začelo zares. Poldrugo uro sva se dajala. Načelnik je bil dobro izvežban za take reči. Jaz sem bil po eni strani trdno odločen, da odklonim, a po drugi strani sem tudi imel pred očmi še itak kočljivi položaj našega misijona. Najraje bi mu povedal, da je ta zadeva samo zloraba Cerkve v politične namene. Toda s tem bi vtil samo olje na ogenj. Postavil sem se na bolj varni položaj, češ da bi mogel iti tja samo z odobrenjem škofov. V ta namen bi se pa vlada morala prej posvetovati z njimi in jim predložiti natančni program shoda. Sicer je nezakonito in meni nedovoljeno. Zatrjeval je, da je stvar dobra za nas, da bomo tam gori poročali o položaju svojega delokroga in o svojih težavah. „To ni dovolj,“ sem rekel. „Pro-

gram mora biti pisan in nam dolgo prej predložen v študij.“ Njegov protinapad: „Citiraj mi vaš zakon (številko etc.), ki to prepoveduje!“ Izognil sem se težavi z izgovorom, da je naš zakonik latinski in težko umljiv laikom. „Mi imamo na višjih mestih strokovnjake za to,“ je vztrajal. „Tudi meni je potreben večdnevni študij za to,“ sem rekel. Odnehal je v tej točki in sprožil zadnji strel: „Dobro, ker praviš, da potrebuješ škofovo dovoljenje, pojdi in takoj telefoniraj v Kančov!“ — „Telefoniraj? Tako reč je treba razložiti v dolgem pismu.“ — „Ni več časa, jutri zjutraj bo že treba iti na avto.“ Pomislite, kako sem zija! Uvidel sem, da me je hotel preskusiti. „Pa grem!“ rečem, vesel, da bo malo presledka v napornem prerekanju. Zunaj sem pomislil, kako in kaj. Gre! Gen. vikar ni ukazal, udeležbe ne bo. Morda ne bo upal reči, da ni treba iti, da sam ne pride v škripce. Najbrž bi rekel: stori, kakor hočeš, na svojo odgovornost. V tem slučaju, sem si rekel, itak ostanem pri svojem.

Malo pred peto uro je šel glas proti Kančovu, klicat g. Tsova. Čakanje pri aparatu je zoprno. Čez 75 minut pozvoni in postaja Yütu pove, da je — žica nekje pretrgana, da danes ni moči govoriti s Kančovcem. Hvala Bogu, sem iz srca vzdihnil! Uradnik mi je pošteno vrnil 34.500 yuanov, ki sem jih prej položil na mizo. Šel sem naravnost domov večerjat, molit in spat. Kuharica mi pove, da so med tem tovariši z glavarstva prišli k nam, spraševat po meni. Skril se je, so renčali! Ne, na telefon je šel, pravi gospodinja. K sreči sem ji povedal, kam grem. Menda so prav zadovoljni odšli. Čemu še hodit tja, sami lahko uganejo, sem rekel. Naslednje dopoldne sem se najprej prepričal, da so štirje delegati ostalih dveh verres odšli. Popoldne pa sem šel na dolg sprehod v hribe, da si pomirim živce.

Jasno, da sem naslednje dni premišljeval, kakšne utegnejo biti posledice. Morda nič, si dajem poguma. Če pa tega ne bodo mogli prebaviti, bo sledil pač

Tale slika, tudi komunistična karikatura, pa kaže, kako rdeči oblastniki izrečejo nad misijonarji sodbo in obsodbo: izgon — radi izmišljenih zločinov proti državi, ki da jih je dokazala predhodna preiskava. — Karikature kažejo misijonarje vse potrte, skrušene in skesane; a iz pripovedovanja izgnanih slovenskih misijonarjev vemo, da niso bili ne eno ne drugo, pač pa da so bili zelo zelo izmučeni od neprestanih šikan...

izgon. A za tako reč morajo vprašati na višje mesto, in to se vleče par tednov. Tako sedaj menim, da se bo pokazalo tekom tega meseca. Če ne, bom pa v decembru zopet zlezal v polževo lupino, hočem reči v zavest varnosti.

Tri dni nato mi Hill piše, kaj za zlomka sem tisti dan klical gen. vikarja? Tri ure da je čakal pri telefonu. Pove tudi, da so se tamkajšnji gospodje pogajali glede zborovanja v Nančangu tri tedne, vsak dan po dve seji. Nazadnje pa — s krvavečim srcem pristali, da gredo gori gg. Liu in Siao-sen ter Florijan za Taholi. Žal ne omenja, pod kakšnimi pogoji. Pove pa, da bi v slučaju odreka takoj vse zgrmelo na kup. Mene so pa hoteli poslati kot mačka v žaklju, sem jezno renčal po tem pismu.

Pismo, ki so ga prejele naše avgu-

štinke od soster v prestolici (Peking), omenja nekaj zanimivosti o tistem mirovnem kongresu tam gori. Vsi inozemski redovniki in redovnice so se morali udeležiti sklepnega spreveda — v svoji polni redovni obleki zato, da bi tuji udeleženci videli, da imamo pri nas res versko svobodo. Socialni napredek so pa strmečim tujcem pokazali na ta način, da so za dni kongresa vsem revežem in sploh slabo oblečenim — prepovedali na cesto. Kongresu je prisostvoval tudi neki anamski duhovnik, jasno da Hučemingove barve. Dalje več indijskih boncev in nekaj tibetanskih lamov. Slednji so šli z letalom preko Hongkonga. A pred žurnalisti ni nihče odprl ust, ker so bili pod varstvom Mavovih detektivov.

France Jereb, Kitajska

SLIKE IZ INDIJE

NA POTI V TEŽKI DELOKROG

Bilo je opoldne 13. maja. Kje neki? V Fatimi? V onih trenutkih sem pač mislil na našo Gospo Fatimsko in na njeno prikazen pred 35 leti in na njeno usmiljeno brezmadežno Srce. Nahajal sem se pa daleč od Fatime, na postaji milijonskega mesta Madrasa. S težavo sem se zrinil v vagon ter potegnil za seboj Arokiasamija in Arokianadana (Marjan bi se reklo po naše tako enemu kot drugemu). Vročina je bila neznosna. Potili so se tudi sopotniki domačini ter si s palmovimi listi delali veter. Jaz sem se pa kar kupal. Ni bilo več prostora na klopeh, pa smo se mi trije na kovčke in cule vsedli. Oglasil se je zvon postaje, piščalke so zažvižgale, kolesa vagonov so se počasi zavrtela. Prodajalci slaščic, sadja, kave in čaja so še enkrat zakričali ter zadnjič ponudili svoje „delikatese“. Nekdo v našem vagonu se je res še spomnil, da je žejen, ter si kupil kozarec kave, jo popil in plačal, med tem ko je prodajalec pridno tekel ob vlaku ter si tako zaslužil par „anas“. Mi trije smo se pokrižali in se priporočili Bogu za srečno pot. Sopotniki so nas zvedavo gledali. Jaz sem potegnil iz torbe brevir in začel moliti, fanta sta se pa spustila v živahen in vesel pogovor. Skozi okna je pihal veter. Vsi smo se oddahnili, pa ne za dolgo časa. Sapica, ki nam je tako dobro dela, je postajala bolj in bolj vroča. Oddaljevali smo se namreč od morja ter se pomikali v razbeljeno notranjost. Veter je bil kmalu vroč kot da bi iz peči prihajal. Ni bil svež, pa nam je le posušil potna čela.

Čez kake pol ure sem prekinil molitev ter malo zadremal. Fanta sta se pa še naprej pogovarjala in tudi drugi so posegli vmes.

„Kam pa greste?“

„V Tirupattur.“

„Kaj imate tam?“

„Zavod in šole.“

„Koliko pa plačate na mesec?“

„Nič.“

„Nič? Kdo vam pa jesti da?“

„Kdo neki? Predstojniki, se razume!“

„Koliko vas je v zavodu?“

„Dvesto.“

„To pa ni šala! Doma nas je samo pet, pa je sila huda za riž; ti „fatri“ imajo gotovo denarja na kupe.“

Ob teh besedah sem se docela prebudil iz dremanja in se nehote potipal za žep, če je res, da sem tak bogatin. Pa sem otipal le malo drobiža. Vendar nisem hotel pokazati, da sem pogovor slišal. Gledal sem skozi okno v „Indijo Koromandijo — kamor stezica ne povede nobena..., kjer bombončki visijo raz veje, in se potica izpod vsakega grma smehlja...“ Tako alj podobno smo nekdanj deklamirali v prvem ali drugem razredu klasične gimnazije v Ljubljani. Takrat se mi ni sanjalo, da bi se nekdanj vozil prav po Indiji-Koromandiji. Pas zemlje, ki se razteza od Madrasa proti jugu, se imenuje „Coromandel Coast“.

V onih sanjavih letih dijaškega življenja je bila zame Indija bajna dežela. Kaj pa mislim o njej zdaj, ko se že osemnajst let potim pod njenim vročim soncem? Razočaran nikakor nisem. Imel sem dosti prilik občudovati lepote Indije, bodisi tu na jugu, bodisi tam na severu. Vendar, kraj, kjer smo se vozili, je bil res pravcata puščava. Niti biljke trave, tem manj riža ali kakega drugega pride'ka, le nekaj trnjevega grmičja ter malo napol suhih palm. Pet let zaporedoma ni bilo pravvega dežja.

Po enourni vožnji smo dospeli že v notranji okraj „North Arcot“. To je zgodovinski okraj. Po poljih in gričih, med katerimi je drdral vlak, so se nekdanj bili Indijci, Angleži in Francozi. Tu in tam se še vidijo razvaline trdnjav in gradov. North Arcot je tudi danes bojno

Salezijanski misijonarji v Indiji kar na paši pastircem oznanjajo Gospoda...

dolje! Le-tu se misijonarji borijo za duše, ljudje pa za življenje. S kom se misijonarji bojujejo? Ne z Angleži, ne s Francozi, pač pa s silami pekla. — In s kom se bojujejo ljudje? S smrtjo ter njenimi zaveznicami: lakoto in boleznijo. Ta borba je kruta ter nikakor brez žrtev. Kar pa misijonarja najbolj boli, je pogled na sestradano mladino. Umrljivost med otroki je itak največja tu v Indiji tudi v boljših časih. V teh okoliščinah je pa še mnogo večja. Kolerica in tifus sta na dnevnem redu, ker lačni otroci vse v usta vtaknejo, kar jim v roke pride. (Glej sliko zadaj na ovitku.)

Tudi glede šolanja in vzgoje so v teh okoliščinah skrajno zanemarjeni. Kako bi otrok s praznim želodčkom vztrajal v šoli štiri ali pet ur in kako naj bi jim starši poskrbeli knjig ter primerne obleke, ko si ne morejo privoščiti niti peščice riža? Na mnogih krajih niti pitne vode nimajo. Primo-rani so preseliti se drugam. Mnogi gredo v mesta. To je pa tudi slabo. Žive

po cestah, pod mestovi, po parkih ter prosjačijo vse vprek. Prebivalstvo mest je v zadnjih letih neverjetno narastlo. Ko sem prvič prišel v Madras, pred 18 leti, je to mesto štelo le pol milijona prebivalcev; zdaj jih pa ima poldrug milijon. Je seveda tudi nekaj drugih razlogov za tako hitro rast, vendar sta lakota in suša pred vsemi drugimi razlog za ta nezdravi pojav. Preživel sem dva meseca v mestni župniji ter imel priliko videti prav od blizu bedo najrevnejših.

Fanta, ki sta sedaj z mano potovala, sta bila otroka takih družin. Vračala sta se s počitnic v zavod, pa sta bila bolj vesela kot drugod otroci, ki na počitnice gredo. Eden je brez staršev in sem ga kar v župnišču obdržal, drugi ima starše, a je brez doma. Vsa družina živi kar na cesti. Le eno uro pred odhodom sem jima povedal, da sem v Tirupattur namenjen, in da gresta z menoj, pa je bilo še to prezgodaj; v par minutah sta spravila skupaj svojo borno prtljago. Šli smo v nekaj trgovin. Tam sem jima bil nakupil

najpotrebnejše. Tako sem vsaj deloma napolnil njune kovčke, a strašno izpraznil svoj žep. Fanta sta mislila, da sem bil še njun župnik, v resnici sem bil tedaj že določen za vodstvo sirotišča in šole v Tirupatturju. Ko smo bili že na vlaku, sem ju malo postrašil, češ da ne bosta sprejeta v zavod, ker nimata s seboj pisma od g. župnika za g. ravnateljca o njiju lepem vedenju med počitnicami. — „Pa mu kar Vi naravnost povejte, da sva bila pridna,“ sta se odrezala. Nasmehnil sem se ob misli na presenečenje, ki ju je čakalo v zavodu.

Vlak je drdral naprej preko ožganih polj med zapuščeniimi njivami. Prispeli smo na postajo, kjer je bilo treba izstopiti. Tam me je že čakal sobrat misijonar in me pozdravil v imenu drugih sobratov zavoda. Vsedli smo se v star avtomobil in se odpeljali proti Tirupatturju. Pa se je avto kmalu ustavil, ker se je motor preveč razgrel. S težavo je šofer dobil nekaj umazane vode za hladilnik. Med tem sem pa jaz sobrata popraševal o tem in onem v zavodu. Zvedel sem, da me v pisarni čaka par sto prošenj za sprejem v sirotišče, da bodo stari gojenci čez par tednov prišli nazaj v zavod, da je veliko koč, ki je služila za spalnico, obednico in šolo, podrl hud vihar, ki je prinesel le prahu in nič dežja, da so bili vodnjaki skoraj prazni, da se riž še vedno draži, itd. Sobrat bi mi tega ob sprejemu ne bil povedal, če bi ga ne bil jaz vprašal. Zaskrbelo me je. Bom li kos tej težki nalogi: poskrbeti za dvesto sirot v takih časih? Nenadoma je avto zavil na desno. Burno ploskanje me je zdramilo iz mojih skrbi. Dvajset otrok, ki nikamor niso mogli iti na počitnice, me je čakalo pri vratih zavoda. Po indijskem običaju so mi obesili okrog vratu svež venec cvetic. Bog ve, kje so jih v taki suši dobili. Eden me je v imenu vseh pozdravil in mi obljubil, da bodo vsi pridni in da bodo lepo ubogali. Na kratko sem jim odgovoril ter jim obljubil, da bodo kmalu šli na izlet. Zakaj pa ne? Njih tovariši so šli daleč domov, oni naj bi pa šli

vsaj nekaj milj daleč v mangov nasad ter si privoščili nekaj teh okusnih indijskih sadov, ki jih je tu in tam kak skrben gospodar z namakanjem pred sušo rešil.

Med ponovnim ploskanjem sem se podal v cerkev presv. Srca Jezusovega ter pokleknil pred oltar svojega mašniškega posvečenja ter svoje nove mašne Prav tam, kjer sem preživel najlepše trenutke svojega življenja, sem v goreči molitvi izlil svoje skrbi v ono usmiljeno Srce, ki so se mu nekoč množice v puščavi smilile. „To Srce me bo gotovo razumelo,“ sem se potolažil. Pa še nekaj mi je tedaj prišlo na misel: Ali ne bo prav isti Jezus nekoč rekel: „Kar ste storili kateremu izmed teh mojih najmanjših, ste meni storili.“

Rekel je to, ne le zame, tudi za Vas, dragi bralci „Katoliških misijonov“.

Pavel Bernik SDB

GOSPOD ZNA UDARITI

Gospodar na roki nosi poganski vrač, amulet. Opozorim ga, da mora amulet odstraniti. „Ne bom ga, ne!“ — „V tem slučaju,“ — mu rečem odločno — „ne morem ostati v tvoji hiši.“ — „Pa pojdi!“ Zapustim hišo.

Njegova žena gre par dni kasneje na trg prodajat zelenjavo. Nenadoma se kar na trgu zgrudi in umrje.

Teden dni po misijonarjevem obisku. Gospodar na poti zagleda misijonarja. Pade predenj in mu objame kolena. Zaihti. Prosi odpuščanja.

Ženino smrt si je sam vzel kot kaznen zato, ker je iz hiše zapodil duhovnika.

Mihael je postaven fant. Član Marijine družbe. Matj vdova. Starejši brat mu preskrbi protestantsko nevesto. Pregovori ga. Fanta opozorim. Potem ga ostro pokaram. Nič ne pomaga.

Nenadoma mu brat znori. Ženitev se razbije. Mihael si poišče nevesto med katoliškimi dekleti. Brat spet ozdravi. Fantova žena že v prvem letu umrje. Spet poroči katoliško dekle.

Bratovo norost je vsa vas vzela kot kazen za krivoverstvo.

V vasi škandal — greh. Katoličan je umrl za kačjim pikom. Poganski vračar naj ga obudi k življenju. Misijonar domačine posvari. Vaščani se mu smejejo. Malikovalsko čarovniški obredi se nemoteno vršijo v prizadeti hiši. Škandal raste. Dva gospodarja sta posvarjena. Pri samem grehu vztrajata. Greha ne marata preprečiti. Sama se ga udeležujeta.

Kak mesec dni kasneje. Vernih duš dan. „Father, brž, brž! Hči umira!“ Še isto uro iz druge hiše priteče drugi: „Father, brž, brž! Sin umira!“ Isti dan, isto urc, za isto boleznijo nenadoma umrjeta edina hči enega in edini sin drugega izmed tistih dveh neposlušnih gospodarjev.

Nedeljska služba božja. Vsi prizadeti — čez 20 — javno prosijo odpuščenja in obljubijo pokorščino za bodočnost.

PRVO SVETO OBHAJILO

Kraljestvo božje silo trpi, pravijo naši malčki. Ihta pa taka!

Izpraševal sem Urdžolo za prvo sv. obhajilo. Ko je videla, da še ne zna zadosti, se ji je zavrtelo v glavi. Komaj sem jo še ujel, da ni padla. Potem je začela krčevito jokati.

Njena polestra Komola je bila bolj ravnodušna. Le smehljala se je in čakala na neizogiben polom. Stal jo je še en cel teden pouka.

Danijel jo je pa kar na lepem domov pobrisal: tri, štiri ure daleč, čez reko.

Prohudan je enkrat ušel, pa so ga nazaj pripeljali. Je filozof. „Ne bom več ušel, saj bom itak moral spet nazaj priti.“ In ni!

Mongola, Danijelova sestra, stara osem in pol, je silila v sestro, naj jo nauči še vsega, kar je treba znati tudi za poroko, da se ji ne bo treba še enkrat učiti.

Bhogoboti ni mogla priti, ker ni imela obleke. Težavo smo uredili. Spodnila si jo je od sosedove. Njen sprem-

ljevalec je oblekco nesel nazaj, mi smo dekle preoblekli v misijonsko.

Letos smo pripravili 61 malčkov za prvo sveto obhajilo. 61 problemov! Pomnožite jih s pet, ker je toliko misijonskih postaj.

Sadovi so neprecenljivi: od temeljev dobro poučna mladina, ki zna moliti in tudi ve, kaj in zakaj moli. Slovenski otroci! Pomagajte nam nadaljevati to lepo, prepotrebno delo, ki stane mnogo časa, pa tudi denarja...

P. Poderžaj D. J.

VELIKA ŽRTEV

„Ne oče, ne, tega nikoli ne dovolim, ...ne morem... ne morem...“ in je začel jokati kot otrok...

Oče Tuena se je sklonil še bližje k njemu, da se je njegova dolga brada skoraj dotikala postelje. Pot mu je lil po čelu in njegov glas se je tresel. Dasi je bil sin gorate švice, je bilo tudi njemu neizmerno hudo. A čutil je, da mora rešiti fantovo življenje. Sam ni prav za prav vedel, kako mu je mogel izreči zdravniško obsodbo...

Jčzetov dom je bila portugalska Goa, ob zeleni obali zapadne Indije. Tam je pred 18 leti zagledal luč sveta in tam tudi po svoji krščanski materi spoznal lepoto vere. Mati mu je kupila še dva brata: Benjamina in Petra, a nato kmalu odšla v večnost. Otroci so postali sirote. Po nekaj mesecih so sicer dobili novo mater, a njena roka ni bila tako mehka in njena beseda ne tako sladka. To so občutili še posebno, ko jih je zapustil oče. Indija slabo plačuje svoje otroke, zato mnogi iščejo dela drugje. Vsako leto jih gre mnogo v Južno Afriko, kjer najdejo dobro s'uzbo in dobro plačo. Tudi Jožefov oče je odšel tja, a ne z družino — sam, in pustil otroke v oskrbi mačehe.

Pošiljal je od tam dobrodošle pozdrave. Poštar se je vsak mesec ustavil pred očetovo hišo in izročil z rdčim voskom zapečateno pismo. Živeli so kar dobro. A, kaj se je nato zgodilo, ne

vem. Pisem ni več bilo. Zvedel sem samo, da so se nekega jutra Jožef in njegova bratca znašli v Don Boscovem zavodu v Bombayu. Postali so otroci velike družine, kjer dobrot božje previdnosti nikoli ne zmanjka. Učenje, razvedrilo, molitev, to je bil njihov urnik; dobro se pripraviti na življenje, kjer si bodo zmožni služiti svoj vsakdanji kruh, to je bila njihova dolžnost. Bili so vsi nadarjeni, a Jože je izmed vseh treh v vsakem oziru prvačil.

„Oče,“ je nekega dne rekel ravnatelju zavoda. „vidim, koliko dobrega vi storite za nas... Tudi jaz bi rad bil kot vi... rad bi postal duhovnik.“ Ravnatelj se je samo nasmehnil. Že dolgo je pričakoval tega odkritja. „Bodi priden, dragi Jože,“ mu je rekel. „Če te Bog kliče, boš postal duhovnik.“

Vse je šlo po sreči, učenje, izpiti. Jože je živel z mislijo na duhovski poklic. Kadar je naletel na težave, mu je ta misel dajala poguma in moči. Kolikokrat si je predstavljal samega sebe pred oltarjem, med mladino — v belem talarju. Oh, kako je bil srečen. Že v naprej je sklenil, da ga hoče obvarovati snežno belega za vse življenje. Manjkala sta mu še samo dva meseca do preobleke. Samo še dva meseca... A takrat je Bog obrnil drugače.

Nekega večera je Jože opazil, da mu je desna noga nad kolenom otekla. Že precej časa je občutil na tistem mestu bolečino, a se zanjo ni zmenil. „Najbrž sem si nogo pri igri pretegnul,“ si je mislil, „v enem tednu bo vse dobro.“ Pa ni bilo. Oteklina se je večala in bolečina postala ostrejša. Jožeta je mirila izjava krajevnega zdravnika, da ni nič nevarnega, a pri srcu je le čutil neko tesnobo.

Po dveh mesecih so ga prepeljali v ameriško bolnišnico v Velorju, kjer so zdravniki, ki so malo bolj učeni od indijskih, takoj dognali neke vrste kostni rak. „Nogo mu moramo odrezati, če hočete rešiti njegovo življenje.“

Ubogi Jože, kako ga je zadelo! Njegovi tovariši so že nosili bele talarje.

A on, tukaj na bolniški postelji, strtl in brez moči... Hočejo mu izsiliti privo-ljenje za odrezanje noge, ...in tako za-praviti vsako upanje na duhovski poklic. Ne, ne, tega ne more dovoliti.

„Oče, slišite, oče, povejte zdravnikom, da noge ne dam!“

„Glej, dragi Jože,“ se je oče Tuena delal močnega, „operacija je nujno potrebna. Če ne privoliš, ti zdravniki dajo samo še leto dni življenja.“

„Pa raje umrjem, takšen kot sem, kakor da bi bil vse življenje pohabljen.“ In se je obrnil proč.

Misijonar ni vedel, kaj bi odgovoril. Čutil je, da bi sam odgovoril skoraj isto, če bi bil postavljen pred to pre-izkušnjo. Vendar, treba je ukreniti po pameti, če tudi je neizmerno težko. Fantata mora rešiti... Iz žepa je poteg-nil rožni venec, na katerem je visel njegov misijonski križec. Tega je vedno nosil s seboj in večkrat občutil njegovo posebno moč. Neprisiljeno ga je prijel med prste in hotel obrniti nanj Jože-tovo pozornost.

„Jože,“ je zaklical z mehkim gla-som, „mislim, da je taka božja volja!“

Bolnik se je pri teh besedah stresel in njegove velike oči so se ujele z du-hovnikovim, kakor da bi pričakovale potrdila njegovim zadnjim besedam. Ne, na to doslej ni pomislil. „Moj Bog, torej si Ti, ki mi pošiljaš ta kelih. Oh, kako je grenak, kako naj ga pijem? Vendar, po drugi strani, kako naj se ti upiram? Gospod, pomagaj moji slabosti... sprejmi mojo žrtev... za Indijo.“

Nato se je nenadno obrnil k misijo-narju in rekel: „Oče prinesite mi sv. ohajilo, danes še nisem ničesar za-uzil.“

Očetu Trueni se je obraz razvedril. Vedel je, kaj to pomeni. Ko je že od-hajal, se je pred vrati še enkrat ustavil in se ozrl nazaj. Jože ga ni opazil; njegove roke so oklepale misijonski križec in njegove ustnice so šepetale: Volja božia... volja božia. Na očeh pa sta se mu bleščali kot bisera... dve velikli solzi.

IVAN KESPRET SDB

Misijonarji nišejo

SLOVENSKA MISIJSKA ZDRAVNICA V INDIJI

Kdor je živel nekaj časa v ožjem stiku z rajnim dr. Lambertom Ehrlichom, ni mogel ostati ravnodušen za misijone. Ako je ta stik trajal več let in je dotična oseba bila povrh še njegova nečakinja, katere brat je misijonar v Indiji, potem ni čudno, da se je tudi ona znašla v Indiji: deset let po stričevi mučeniški smrti je moja sestra, dr. **Gabrijela Ehrlich**, prispela 15. septembra 1952 v Indijo, da se udejstvuje kot misijonska zdravnica.

Holy Family Hospital, misijonska bolnišnica v vasi **Mándar**, škofija Ranči, 400 km zapadno od Kalkute, je zdaj njen novi dom. Čeprav je Mándar zakotna vas in obstoja bolnišnica šele pet let (začetek je bil zelo skromen), je vendarle danes vpliv bolnišnice zelo obširen, saj pridejo pacienti od blizu in daleč, celo iz vlemesta Kalkuta. Zasluga za ta sloves gre predvsem sedanji predstojnici, č. s. Barbari (dr. Barbara Taggart C. M. S.). Ona je izvrstna kirurginja, Američanka, članica zdravniške redovne družbe „Catholic Medicinal Sisters“, katere materna hiša je v Philadelphiji, U. S. A. Njih bolnišnica v Mándarju ima zdaj na razpolago približno 130 postelj, ki pa ne zadostujejo. Ko sem bil nedavno tam na obisku, so bili trije bolniki nastanjeni kar v — mrtnišnici, ker tiste dni slučajno nikdo ni umrl... In ljudje ne prihajajo v Mándar za mačji kašelj, saj opravijo sestre tam povprečno 3 do 4 operacije na dan.

Novi misijonarki seveda ne manjka težav, posebno zdaj v začetku. Vzporedno s prilagoditvijo svojega zdravniškega znanja na indijske razmere se mora privaditi kar dvema jezikoma: angleščini (z ameriškansko izgovorjavo!) in indijskemu jeziku hindi. Učenje jezikov ji sicer ni novo, saj je napravila nemško gimnazijo v Avstriji, prva leta medicinskega študija v Ljubljani, doktorat leta 1945 v Padovi, specializacijo za otroške bolezni na pediatrični kliniki v Bologni. Toda na „stara leta“ je učenje kar dveh novih in tako različnih jezikov precej trd oreh. Poleg tega je zdravniško delo v Indiji seveda dosti drugačno kot v Evropi. Nove niso samo tropske bolezni, nove so mere, uteži, kratice, zdravila, — več ali manj vse. Mnogo ji olajša začetne težave prijaznost in naklonjenost zdravniških redovnic bolnišnice, katerim skuša čim več pomagati pri olajšanju trpljenja neštetim bolnikom, ki se zatekajo v mandarsko bolnišnico.

Na koncu moram seveda omeniti, kako vesel sem bil, ko sem po

15 letih v Indiji prvič imel priložnost videti nekoga iz lastne družine. Mama je leta 1941 nameravala priti v Indijo za mojo novo mašo, toda nesrečna svetovna vojna je prekrizala njene načrte. Enajst let po sv. mašniškem posvečenju sem vendarle imel srečo maševati v pričujočnosti rodne sestre kot zastopnice ljubih domačih. Kajpak imava zdaj večkrat priložnost, da se sestaneva in prav po domače poklepeta, saj je mesto Ranči, kjer jaz misijonarim, oddaljen od Mándarja le kakih 23 km.

Oba pošiljava vsem dragim rojakom širom sveta, posebno pa vsem prijateljem misijonov, najlepše pozdrave ter jim želiva vesele božične praznike in obilico božjega blagoslova v novem letu. Pa še za naju malo molite. Bog živi!

Janez Ehrlich D. J.

PISMO IZGNANEGA MISIJONARJA P. RUDOLFA PIFKA OFM

Nikar se preveč ne začudite, če se Vam po tako dolgem času vendar enkrat malo oglasim. A se Vam nisem mogel prej, ker Vašega naslova nisem imel. Vse je ostalo za zastorom — v novem raju. Meni je le silno žal, da so me pognali iz rdečega raja. Ko bi tam končal svojo misijonsko pot, bi gotovo več koristil našemu misijonu in tudi katoliški Cerkvi. Sicer pa sta bili zadnji dve leti prav gotovo tisočkrat več vredni kot še tako mučenštvo, saj sta bili leti pravega življenja prvih krščanskih občin. Veseli pa človeka, ko gleda na ta misijonska polja, strašno preorana, a v upu najvcčjih in najlepših sadov. Le eno moramo prositi Večnega, naj skrajša te velike dni za kitajski narod. Zakaj, če bo trajalo predolgo let, bo skvarjenost mladine preveč trdna. In to bo najtrši oreh v bodočem delu katoliškega misijonarja.

Ne smem pozabiti izreči Vam posebno zahvalo za Vašo tako lepo pozornost in zanimanje, ki ste ga vedno imeli za slovenske misijonarje. V zadnjih treh letih je bilo na naši osrednji postaji „Duhovno življenje“, ki ste mi ga pošiljali, edini list, ki nas je vezal s tujino. Nobenega drugega časnika, nobenega pisma. Vse je bilo rekvirirano.

Ko sem 18. julija 1952 prišel v Hongkong pod „varstvom“ naših „dobrot-

nikov“, sem se malo pozanimal za naše misijonarje. Saj o njih ničesar nisem slišal. Samo s p. Benigarjem sva imela redne zveze. P. Benigar mi je pisal v zadnjem pismu od 21. IX. 1952: „Kar se mene tiče, naj se zgodi to, kar hoče ljubi Bog. Jaz upam, da me ne bodo izgnali. Če pa se to zgodi, mi bo že ljubi Bog dal kako mestece na tej veliki zemelji ki obli. Za sedaj kar nič ne mislim na to... Tukaj je borba. Naših pet mašnikov je še zmerom pod ključem, med njimi tudi generalni vikar Odorik. Vsak dan prinese kaj novega. Naši verniki, če se izvzame peščica slabotnih, so postali bolj goreči. Na obletnico mučenštva bl. Perboyra je bila v Pekingju velika maša, vernikov računajo, da je bilo okoli 1000, vsi navdušeni so po maši šli na mučencev grob, ki je še zmerom na starem pokopališču, ostanki pa v Parizu. Vsaka burja suhe veje potrga, druge postanejo bolj trdne in močne... Najslabše je v prestolnici provincije, v kateri ste bili Vi. Velike borbe. Strašno preganjanje. Dva duhovnika sta „ponorela“ in se podala rdečim... Molimo drug za drugega, da vztrajamo na božji poti.“ — Tako je takrat pisal. Pripominim pa, da so tam v Hankowu tudi imeli strašne borbe. Kot sem izvedel, bo tudi on v teh dneh izgnan. Vsaj povelje je dobil. Bomo videli, kaj in kako. Po izjavah naših predstojnikov in sobratov, je on eden naših najboljših misijonarjev tujcev.

Jaz sem ostal v Hongkongu vse do 15. avgusta. V Macao-u sem srečal tri Slovence, salezijanske misijonarje. Tudi gospod Majcen je bil oni čas tam. A se nisva dobila. Na Filipinih v Manili pa sem srčal gospoda Jermana, Vašega misijonarja. Se kar dobro počuti. Le zdi se mi, da je preveč sam. Bil sem tudi na Formozi, kjer se katoliški misijoni krasno razvijajo. Vse je v najlepšem cvetju. To je velike važnosti za prihodnost. Tu bo pripravljena velika misijonska sila za bodočnost. Od 24. avgusta do 6. oktobra sem bil na Japonskem, kjer nisem srečal nobenega od Slovencev. Je pa vsa Japonska bolj v razvoju, kar tiče katoliške misijone. Vse v pripravah. In kaže, da bo bodočnost katoliški Cerkve in Japoncem prinesla veliko sreče. Od 8. oktobra pa sem tu v Avstraliji. Poslali so me sem za kako leto ali dve. Verjetno bom pomagal tudi kaj našima slovenskima patroma, ki sem ju tu dobil. Je pa delo za Slovence tukaj izredno težko. Preveč so raztreseni. To je največja težava. Škoda časa. In če nimaš avtomobila, ne moreš rojakom veliko pomoči. Zaenkrat je list gotovo najlepša vez med Slovenci tu.

Sedaj bi Vas, gospod urednik, rad nekaj povprašal: Kako stoji z misijonskim življenjem in z misijonskim udejstvovanjem slovenskega človeka? Posebej me zanima, kako je usmrjeno dijaštvo glede misijonstva? V bodočnosti bomo potrebovali veliko misijonarjev. Pa ne vem, ali se jih bo dovolj dobilo med našimi dijaki? Ko bi ti fantje vedeli, kako lepo je misijonsko udejstvovanje, čeprav v sedanjih okoliščinah izredno naporno, pa bi se gotovo kaj več odločali za duhovniške poklice. Treba je pač vedrega idealizma in globoke vere.

Vsem prav pristrčne pozdrave, misijonskim sodelavcem in dobrotnikom še prav posebej!

P. Pivko OFM

ORANJE LEDINE

Že dolgo časa sem se pripravljajl Vam poslati pozdrave iz mojega misijona. Pa saj veste, kako je. Vedno pride

P. Pivko s svojim malim novokrščencem

kaj vmes. Dolgujem Vam pristrčno zahvalo za podporo, ki sem jo z veseljem in hvaležno prejel iz sklada „2.000 dolarjev za vse slovenske misijonarje“. Bilo je prijetno iznenadenje.

Te dneve sem prejel tudi lepo knjigo: „Misijonska nedelja“. V eni sapi sem jo prbral. Polno lepega, koristnega in spodbudnega je v njej. Sklenil sem, da se bom poboljšal in Vam tudi jaz začel pisati zanimivosti iz Afrike.

Spomini iz domovine

Ko sem pred štirimi leti prišel v misijone, sem se začudil, ko sem našel po postajah razne lepe stvari iz Ljubljane. Ko sem se na zelo veliki misijonski postaji Glen Cowie pripravljajl za sv. mašo, sem na prelepem plašču bral: „Ecclesia“ — Ljubljana. Zvok milodonečega misijonskega zvona še vedno vsak dan pohiti preko misijonskih poljan in vabi pokristjanjene črnce k molitvi. Tudi ta znanilec veselja in žalosti

je prišel iz Slovenije. Mnoge, premnoge je že privabil v cerkev. Vsak dan poje slavo Bogu sredi t mne Afrike in se zahvaljuje dobrim Slovincem, ki so ga darovali. Ko bi ostal doma, ga bi komunistični proganjanci cerkve božje gotovo silili k molku. Tu pa lahko svobodno daje slavo Bogu.

Velike potrebe

Kakor že veste, sem bil od misijonskega škofa določčen, da zastavim svoje šibke moči na še nedotaknjeno ledino.

P. Albin Kladnik FSC iz Južne Afrike,

To je velikanska naloga, ki je brez misijonskih prijateljev ne bom mogel dovršiti. Prva tri leta so res pogosto neznosna. V duhovnem in materialnem oziru je treba začeti vse znova. Vsiljuje se vsak dan cela množica potreb. Napravil sem si štiriletni plan. Prvo leto si moram urediti stanovanje. Najprej si moram ostvariti znosno življenje, potem bom šele lahko misijonaril. Za misijonarjenje je predvsem potrebno trdno zdravje. Drugo leto bi rad postavil temelje misijonski cerkvi Srca Jezusovega in jo skušal še tudi pokriti. Tretje leto zunanja in notranja izpopolnitev cerkve. Četrto leto pa bi nabavil, kar se najnujnejše potrebuje za božjo službo.

Za sv. krst se trenutno pripravlja kakih 25 ljudi. Zaradi pomanjkanja prostora se jih zaenkrat ne more več vpisati v šolo katehumenov. Ali ni žalostno, da je vedno materialno pomanjkanje težava za pokristjanjenje ljudi? Pravo misijonsko življenje se bo šele potem razvilo, ko bo misijonska cerkva dograjena. Novospreobrnjenici bodo privedli še druge v novo cerkev k službi božji. Marijina pesem se bo oglasila in napolnila srca z željo vzljubiti Odrešenika sveta. Tako bo katoliška Cerkev pognala mlade korenine tudi v tem delu Afrike.

Upam v uspeh

Zaupam v božjo pomoč, da bo na ta način tudi ta misijon vzcvetel, kot se je zgodilo drugod. Z lepo službo božjo, petjem, molitvijo in v doživljanju praznikov se pritegne največ ljudi. Ne toliko s pridiganjem. Pridiganja so že siti, ker jim protestanti neprestano trobijo na ušesa. Lepa služba božja in česčenje Matere božje je naša velika prednost. Črnci zelo ljubijo Marijo. Njena čistost, brezmadežno spočetje, jim je takoj samoposebi umevno. Zelo radi molijo rožni venec in ga vedno nosijo okoli vratu. Po rožnem vencu na vratu tudi takoj spoznaš katoličana. Danes jih že povsod srečaš.

P. Albin Kladnik FSC

KITAJSKI KOMUNISTI PREPOVEDUJEJO — ČUDEŽE

Bolj ko divja preganjanje Cerkve na Kitajskem, bolj se katoliške množice v Šanghaju s svojimi molitvami zatekajo po uslišanja k jezuitu p. Bega Čang, ki je umrl v ječi kot pričevalec katoliške edinosti; verniki ga imajo za pravega mučenca. Rdeče časopisje benti proti temu molilnemu gibanju, v katerem je našlo „nov imperialistični poskus, kako zasejati protirevolucijske mikrobe, ki naj okužijo prečiščenega duha katoliških rodoljubov...“ (Katoliški rodoljubi so za kitajske rdečkarje pripadniki znane- ga razkolniškega gibanja okrog „avtonomne cerkve“ — op. ur.) Policija je pozvala prenekatero kitajsko duhovnike na zaslišanje, da bi od njih izsilila pokojnemu jezuitu Beda Čangu nasprotno mnenje. Ker pa je uspeh izsiljevanja enak ničli, so rdeči komisarji izjavili, „da bo mons. Kung, šanghajski škof, odgovoren pred policijo za vsak morebitni čudež, ki bi ga katoličanj utegnili izprostiti na priprošnje p. Čanga...“

KITAJSKA POTRPEŽLJIVOST

Pripovedujejo, da je neki mandarin znanemu slikarju ukazal, naj mu naslika petelina. Minilo je leto in več, a slikar podobe še, ni prinesel; tedaj se je mandarin vznevoljil in se napotil k slikarju. Ta ga je povedel v svojo delavnico in

mu tam prej ko v dveh minutah naslikal petelina: podoba je bila pravo čudo! Mandarinu je kar sapo zapiralo pred tolikšno umetnino, pa si vendar ni in ni mogel razložiti, kako je moral čakati poldruge leto na podobo, ki jo je slikar zdaj v poldrugi minuti naslikal. Tedaj ga je umetnik popeljal v sosednjo sobo in mu pokazal celo grmado risb — samih petelinov. Leto in več je slikar do nadržnosti študiral svoje delo, da si je slednjič zadobil tisto najvišjo ročnost, ki mu je dala ustvariti podobo-umetnino v nekaj trenutkih.

KATOLIŠKO MEDICINSKO FAKULTETO POTREBUJEJO

30 delegatov, ki so predstavljali katoliške institute in ki so prišli iz vseh

krajev Indije, se je zbralo na IX. letnem kongresu katoliške bolniške oskrbe v Hyderabad. Predmet vseh razgovorov te pomembne skupščine je bila ustanovitev katoliške medicinske fakultete v Indiji in pa skupen nastop indijske katoliške socialne konference proti uradnemu „birth control“ — umetnemu preprečevanju rojstev.

INDIJSKI MINISTER HVALI MISIJONARJE

Mladim muslimanom, članom Združenja polmeseca (organizacija podobna evropskemu Rdečemu križu), je minister za verske ustanove, član vlade na Madrasu, tole dejal: „Katoliški misijonarji so storili mnogo za dvig našega ljudstva s svojimi šolami, bolnišnicami, sirotišnicami in drugim: za takšnimi vzori bi morale pri svojem delu stremeti tudi indijske verske organizacije. Ustanoviti bi morale čim več takšnih institutov. Sledimo zgledu katoliških misijonarjev!“

Pa je imel indijski minister zares polno pravico to trdit! Kajti številke socialne akcije katoliških misijonov v Indiji so danes lahko v ponos katoličanom vsega sveta. Takole pričajo: 3.950 osnovnih šol, 436 srednjih, 327 višjih, 124 obrtnih in 43 meščanskih šol, zraven pa še 42 vseučiliških kolegijev — vse oskrbujejo katoliški misijonarji; 372 dispensarjev, 85 bolnišnic, 10 goba- višč, 302 sirotišnici in 47 domov za

starčke — vse v oskrbi katoliških misijonark!

Le kam gre denar, ki ga tako milostno naklanjamo za „uboge zamorčke“...

PETLETNE VDOVE

V Indiji je brezštevila otrok osem in deset let starih, ki so že — vdovci ali vdove! Tam je namreč še vedno v navadi, da starši poročajo že otroke v zgodnjih letih. Tako so nedavno popisovanja izkazala, da je čez 3 milijone poročenih deklic, ki še niso dopolnile 10 let; okrog 150.000 takšnih, ki imajo manj od 5 let; in čez 15.000 poročenih dojenčkov, ki še svoje prve obletnice niso dočakali. Tako so lahko sklepali, da je od 160 milijonov žena v Indiji okrog 30 milijonov vdov. Žalostno je pač to, da se vdova v Indiji ne more več poročiti: nesrečnice, ki se jih vsakdo ogiblje kot steklega psa; kajti o vdovah trdè, da so krive smrti svojega moža.

INDIJA IN FILM

Indija je na drugem mestu med državami, ki imajo filmsko industrijo najbolj razvito. Ima 60 filmskih študijev, ki letno izdelajo čez 250 filmov; ti so v prvi vrsti namenjeni domačim kinomatografom, ki jih je bilo leta 1951 kar 2598 v 1313 različnih krajih. Na 125.000 Indijcev pride 1 kino dvorana. Zanimivo je, da je bilo ob koncu druge svetovne vojne v vsej Indiji le 200 kino dvoran, kjer so predvajali izključno filme tujih produkcij. Danes je 90% v Indiji predvajanih filmov produkt domačih filmskih družb.

NAJMOČNEJŠI AZIJEK

Lavi Pinto, triindvajsetletni katoliški sportnik iz Bombaya v Indiji, je na XV. indijski olimpijadi dobil naslov „najmočnejši Azijec“; 100 metrov je predirjal v rekordnem času 10 sekund in 7 desetink. Država ga je zato določila za predstavnika Indije na svetovni olimpijadi v Helsinki. Pa so se

tudi drugi njegovi katoliški rojaki in rojakinje dobro odrezali. Najboljša med vsemi je prav gotovo gospodična Marija D'Souza, ki je zmagala v teku na 200 metrov in tako postavila nov rekord. Tudi ona je predstavljala Indijo na Finskem.

BAZILIKA SVETE MODROSTI V CARIGRADU — MOŠEJA?

Združenje turških nacionalistov zahteva od turške vlade, da naj slovitno baziliko Svete modrosti (Hagia Sofia) v Carigradu, ki je trenutno muzej, spet spremeni v mošejo. Svojo zahtevo utemeljujejo s trditvijo, da cerkev Svete modrosti predstavlja za Turke pravi simbol zmage sultana Fetih Mehmeda nad Carigradom, ki je v 15. stoletju baziliko prvič spremenil v navadno mohamskano mošejo, ko je mesto po krvavih, več mesecev trajajočih bojih zavzel. V krščanskih krogih je ta revolucionarna zahteva vzbudila upravičeno začudenje in nevoljo.

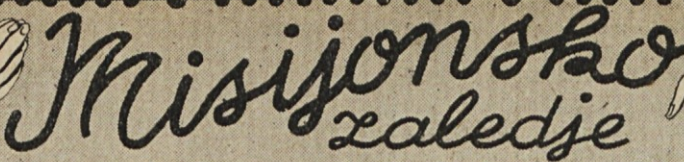
PREHLAD NA SEVERNEM TEČAJU

Zdi se, da se volnene obleke in bombažaste srajce niso kaj preveč obnesle v deželah okrog severnega tečaja. Proje tamkaj domala niso vedeli za prehlad, zdaj pa so se kar čez noč pojavile tudi tam epidemije gripe. Izkazalo se je, da moreta samo mroževa koža in krzno severnega medveda Eskimce uspešno braniti pred polarnim mrazom.

MISIJONAR — PROFESOR MORALE NA POGANSKI VISOKI ŠOLI

Na prošnjo učiteljske visoke šole v Tokiju, ki je s svojimi 4000 akademiki najstarejša in najpomembnejša japonska univerza za vzgojo bodočih srednješolskih profesorjev, je japonska vlada imenovala patra Josepha Roggendorfa, jezuita, za profesorja krščanske moralke na tem odličnem vzgojnem zavodu. Pater Roggendorf S. J., ki je profesor na katoliški univerzi „Sofia“ v Tokiju, bo poganskemu dijaštvu dvakrat tedensko predaval o vzvišenih vrednotah krščanske etike.

Misijonsko zaledje

DRUGA MISIJONSKA VELETOMBOLA V BUENOS AIRESU

Kaj naj napišemo o tej veliki misijonski podporni prireditvi, da ne bomo preobširni, če bi se v malenkosti spustili, a tudi prepo- vršni, če bi kako važno okolnost omeniti pozabili.

V kratkih besedah tole:

Kolizija

Mesec dni pred tombolo, ki je bila za 4. I. napovedana že eno leto, vsaj nekaj mesecev preje prijavljena v slovenskem središču in od vsch že pričakovana, še nismo bili odločeni, naj jo priredimo ali ne. Kajti v isti mesec, tri tedne kasneje, je ugledna revija „Duhovno življenje“ postavila proslavo 20. letnice obstoja, ki jo je list obhajal preteklo leto, in sicer z glavno točko programa: **veliki srečo- lov**, za katerega je z velikim aparatom začela zbirati dobitke že mesece preje. Ali je pametno vztrajati pri sicer že davno napovedani misijonski veletom- boli v takih okoliščinah? Prireditelji le-te so ponudili „Duhovnemu življenju“, da se obe prireditvi združita in dobiček deli, polovico v en, polovico v drug namcn. A ponudba je bila zavrnjena. In hvala Bogu, da je bila!

Kajti, ko smo se po vsestranskem posvetovanju le odločili, da bomo misijonsko vletombolo izvedli, ker ni kazalo slovenskih misijonarjev prikrajšati za sadove že običajne vsakoletne glavne prireditve njim v pomoč, se je kmalu pokazalo, da bo tombola uspeša.

Priprave

Tri tedne samo je bilo časa na razpo- lago. Treba je bilo izvesti mogočno prop- agando, izdelati tombolske tablice, do- biti in pripraviti prostor, nabirati in ku- povati dobitke, prositi za pecivo in pred vsem prodati čim več tablic že v pred- prodaji.

Propagando smo izvajali najprej s 6 stranskim ličnim letakom, nato s kras-

rimi dvobarvnimi plakati, ki so vabili pri slovenskih službah božjih in po večjih slovenskih središčih, po časopisih „Svo- bodna Slovenija“ in „Oznanilo“, še z drugimi letaki in z oznanili pri sloven- skih pridigah.

Ker v tej deželi nimajo tiskanih raz- ličnih tombolskih kart v velikih množi- nah, smo jih morali sami izdelati. Tiskati smo dali najprej skelet, in to v tiskarni, dočim smo vse številke morali ročno vstavljati, kar predstavlja veliko in dol- gotrajno delo. Napravili smo kakih 5.000 tablic, toliko „za vsak slučaj“, kajti še daleč nismo upali na tolikšno prodajo.

Tablice so šle brž „na trg“. Vseh pet odsekov in nekaj posameznih sodelav- cev je dobilo nalogo, da že v prvem ted- nu prodaje poskusni razpečati kakih 1000 tablic. In skoro se je posrečilo! To nam je dalo korajžo. Prodajali smo tablice po 3.— pese, kot lani.

Istočasno so šli člani odsekov in so- trudniki na iskanje dobitkov, kar pa je bilo že dokaj trše delo. A naročeno je bilo, da naj pri prošnjah ne bodo preveč „silni“, upoštevajoč že nabiralno akcijo dobitkov za srečolov „Duh. življenja“.

Takoj smo tudi začeli z nakupom va- žejših dobitkov, zlasti tombol.

Kot prireditveni prostor smo izbrali Slovensko pristavo v Moronu. Težje vprašanje je bilo dobiti dovoljenje od oblasti, da smo igrati tombolo pri j vni, oblastno kontrolirani prireditvi. Dobili smo ga — izjemoma, a vendarle, hvala Bogu!

Treba je bilo pripraviti in dobiti vse potrebno za jedačo, pijačo etc., kajti tombola naj bi se vršila „pri pogrnjenih mizah“, kar naj bi bila bistvena izpo- polnitev v primeri z lansko tombolo, ko so morali vsi ves čas — stati in „bu- ffer“. No, pa ta plat je bila olajšana radi srečne okoliščine, da je na Slovenski pri- stavi v Moronu že za marsikaj stalno

preskrbljeno. Tudi vse potrebno za kinopredstavo, ki je bila napovedana po končanih tomboli in naj bi se vršila kar „pod milim nebom“, je bilo treba urediti.

Reči je treba k vsem treba pripravam tale: Sodelavci so se z veliko voljo in požrtvovalnostjo vrgli na delo in naši ljudje so z velikodušnostjo odgovorili, Bog pa je vse lepo blagoslavljal.

Tako je v vedno večjem splošnem zanimanju in v pospšenem delu tekel čas. A tombola je še vedno visela v zraku, namreč radi vremena, ki je vedno bolj grozilo, da se bo ravno za tombolo skazilo. Res smo se bali, kajti take prirreditve predstavljati, ni vedno v korist.

Razstava dobitkov (glej sliko desno)

Na Silvestrovo je Društvo Slovencev na istem prostoru imelo domače silvestrovanje, katerega se je udeležilo veliko rojakov. No, prireditelji veletombole, ne bodi len, so napravili tedaj razstavo domala vseh dobitkov in prodajo tablic v lepi dvoranici Slovenske fantovske zveze tamkaj. Za razstavo je naš član Stane Snoj napravil velikanske okusne propagandne in okrasne napise, tako da je vse vkup kar lepo zgledalo.

Med tem smo pohiteli še z iskanjem sodelavcev, kajti kazalo je, da bo udeležba lepa, če bo vreme lepo. Domala vsi naprošeni so z izredno pripravljenostjo obljubili svojo pomoč.

Petek pred tombolo se je, hvala Bogu, temeljito zlilo, v soboto je sonce pota lepo posušilo in v nedeljo, 4. januarja je bilo ves dan lepo, vroče, dasi malo soparno vreme.

Lep dan

Začetek, družabni del, je bil napovedan že ob štirih popoldne, ljudje so pa začeli prihajati že ob treh. In prihajalo jih je vedno več. Brž so posedali okrog miz v senci dreves na pristavi, a senčnih je kmalu zmanjkalo in so se morali zadovoljevati tudi z onimi na soncu. Toda, zgodilo se je, česar največji optimisti niso pričakovali: miz in klopi je brž zmanjkalo in novo prihajajoči so začeli znašati skupaj vse mogoče podloge, da so se vsaj zasilno posedli. Računajo, da je prišlo nad 800 ljudi, to se pravi toliko, kot še nikdar na Slovensko pristavo v dveh letih njenega obstoja.

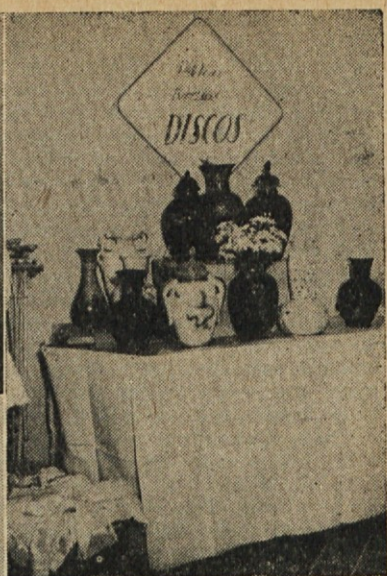
Na desno od vhoda najprej je bilo pripravljeno vse potrebno za razdeljevanje pijače, kjer so iz prijaznosti vodilno garali g. Jonke Jože, g. Jan Maks in ga. Čopova, s pomočjo kakih desetih članov in sotrudnikov misijonkih odsekov.

Od tam so odhitevali in spet nazaj pritekali številni natakarkji z belimi čepicami — kot pridne čebelice od panja in h panju, s to razliko, da so natakarkji prihajali vedno praznih posod, odhajali pa s polnimi, dočim je pri čebelah baš obratno. Bilo jih je gotovo kakih 20, ki so imeli lepo porazdeljene mize gostov oziroma posamezne predede, kjer miz ni bilo. Jedača in pijača je bila cenejša kot običajno na Slovenski pristavi, potrežba hitra in ljubezniva; samo pijače niso bile dovolj hladne, kar pa gre na rovaš prenzike cenitve udeležbe; saj vodstvo pristave ni pričakovalo, da bo toliko ljudstva prišlo!!

Na levo od vhoda so bili razstavljeni dobitki, vsi lepo zaviti in opremljeni s številkami, razen tombol. Amb je bilo 120, tern 100, kvatern 80, činkvinov 60, tombol pa 40, skupaj 400 dobitkov. Najštejejo naj samo nekaj tombol: Moško ali žensko kolo, radiokombinado, radio, električni gramofon-ojačevalec, žepna ura, ura budilka, električna ura, velika aktovka, več manjših aktovk, blagovi za obleke, puloverji, električni lonec, dragocen jedilni pribor za šest oseb, punčka v zibki in drugo, med tem najlepše umetniške vaze iz bogate zbirke keramik, ki jih je velikodušno darovala tvrdka „Diskos“, ter nekaj najlepših usnjenih fotoalbumov izmed številnih, darovanih od tvrdke Herman Zupan.

Tamkaj zlasti, pa pri vhodu in povsod med množico so se kretale prijazna dekleta, članice in sotrudnice misijonkih odsekov, ter z ljubeznivo silnostjo ponujale tablice v nakup. Pomagali so jim nekateri posebno spretni prodajalci moškega spola. Le malokateri udeleženeec se je mogel izviti iz teh tombolskih klešč, ne da bi kupil še več tablic.

Nasproti gostinskemu prostoru na drugi strani pristave je bil postavljen oder za tombolsko komisijo, na steni zraven pa velika mreža za pisanje števil, kar je bilo zaupano risarju Stanetu Snoju.

Tombola

V vselem razpoloženju in vedno novem prihajanju udeležencev je ob napovedani uri po pozdravnih uvodnih besedah začel tombolo č. g. Ladislav Lenček CM, stoječ pred mikrofonom na odru,

zraven komisije, ki so jo sestavljali prav isti gospodje kot lani: g. Valentin Markič, Rudolf Smersu, Božo Fink, katerega hčerkica Marija je kot lani vlekla številke, Jože Mavrič st. in Vilko Čeč, ki je imel za celotno komisijo skrb. — Razdelejevanje dobitkov je vodil taj-

nik mis. odseka v San Martinu Lojze Rezelj. Pri ojačevalnih napravah, ki na žalost radi hibe v aparatu in slabega toka, niso dobro delovale, je vztrajal do konca, g. Janez Rozman. Čez vse dogajanje, tako pri postrežbi, pri prodaji tablic in pri igri tombole pa je imel glavno besedo predsednik Slovenske misijonske podzveze v Argentini g. Marjan Loboda.

Tako je bilo za vse poskrbljeno in tombola se je začela ter se nadaljevala v najlepšem redu. Kmalu so začeli prihajati po prve dobitke, in kadar jih je na eno številko prišlo le preveč (včasih do 40 nacnkrat), ker je amb, tern, itd. že zmanjkovalo, je bilo treba zbrabati med njimi ter so bili le tisti deležni dobitka, ki so imeli „srečo v sreči“.

Največje, napeto pričakovanje je nastalo pri množici igralcev, ko smo začeli klicati številke za tombolo. Precej jih je morala mala Marija izvleči, preden je zadonel tisti najbolj značilni vzklík najbolj srečnega med srečnimi, ki zadene največji dobitok, prvo tombolo:

„Tombola...!“

Nato je sledilo kar hitro. Za vsako nanovo klicano številko se jih je oglasilo in se pridrenjalo na oder večje število, in ko je bila zadnja tombola oddana, je bila ura skoraj devet ter so na prostoru že žarele električne svetilke.

Sledil je še mali srečolov s prepozno došlimi dobitki, zabavna kinopredstava z že povsem onemelim zvočnikom in zaključno zalitje sreče ali nesreče... Počasi so se ljudje spravljali domov, vsi

v veselem razpoloženju in zadovoljni, saj so radi potrpežljivo z nekaterimi pomanjkljivostmi in si niso jemali k srcu, če jim to pot sreča ni bila mila, kajti kupili so tablice in ki priveditvi prišli v eni največji želji, sodelovati pri tej prijetni akciji v pomoč slovenskim misijonarjem.

Uspeh populn

Seveda, glavni sodelavci še niso mogli domov; marsikaj je bilo treba urediti in pospraviti. Najlažje ali vsaj najprijetnejšo pospravo sta imela tista dva, ki sta pregledovala gmotni uspeh cele prireditve. Našla sta z nemajhnim zadovoljstvom, da je bilo vsega skupaj prodanih kakih 4.000 tablic, in ko sta vsaj v glavnem seštela še razne stroške za dobitke, za organizacijo prireditve, za propagando, itd. te še pogledala koliko bo kaj „buffet“ rodil, sta ugotovila, da bodo slovenski misijonarji od te prireditve dobili kakih 6.000.— pesov. In tako nekako je res bilo.

ZAHVALA

Hvala Bogu in hvala vsem, ki imajo zaslugo pri tem: darovalcem in nabiralcem dobitkov in peciva, prodajalcem tablic, sodelavcem pri prireditvi sami, zlasti pa vsem, ki so tablice kupili in se tudi v prid misijonom buffeja posluževali: Vsem za vse v imenu vseh slovenskih misijonarjev in v imenu prirediteljev kliče iskreni „Bog plačaj“!

Slovenska misijonska zveza

KDO JE KAJ PRISPEVAL V 2.000 DOLARSKI SKLAD ZA VSE SLOVENSKE MISIJONARJE DO 20. I. 1953

V naslednjem objavljamo prispevke oziroma donose rojakov v gornji sklad, ki smo ga začeli z mesecem februarjem 1952 in ga bomo zaključili koncem februarja 1953. Glavne številke smo objavili že v drugi številki tega letnika, tu pa navajamo podrobnosti, všteti doprinose do 20. januarja, ko to poročilo za marčno številko sestavljamo. (Naš list se tiska vedno preje, preden ga naročniki dobe, kajti če hočemo, da bo večina naših naročnikov prejela recimo marčno številko v začetku marca, jo moramo dotiskati in razposlati že koncem januarja; msee dni in več namreč

rabi navadna pošta v inozemstvo, kjer se nahaja štiri petine naših naročnikov.)

Prispevke objavljamo po deželah:

Anglija (v pesih)

Dohodek prireditve za Pöderzajevo cerkev še v l. 1951 v Roshdale	371.80
G. Bijelič	44.—
Tombola Misijonskega odseka, misijonska nedelja	1.000.—
Razni darovi	200.—
	<hr/>
	1.615.80
	= 75 dolarjev

Argentina (v pesih)	
G. Smodiš	50.—
Akcija „Bog plačaj“:	
Neimenovani za Sedeja	200.—
Jože Repovž za Kladnika ..	200.—
Ga. Brinškova, pens. „Irija“ ..	50.—
Rev. Anton Žagar za dr. Janeža	100.—
Ante Kopunovič	12.—
Antonija Koritnik	10.—
Po. č. g. Lenček L.	156.—
Capital	116.—
Odsck Mendoza	70.—
Odsck San Justo	771.50
Odsck Ramos Mejia	956.—
Odsck San Martin	282.—
Odsck Florida	546.50
Odsck Lanus-Quilmes	373.75
Druga veletombola, č. dobiček ..	6.000.—
	9.893.75
	= 450 dolarjev

Brazilija (v pesih)	
Franc Paternost	160.—
Alozij Zver SDB (za Bernika) ..	50.—
	210.—
	= 10 dolarjev

Kanada (v dolarjih)	
Mis. tombola v Toronto	150.—
Baragovo društvo, Montreal ..	140.—
	dolarjev 290 —

Slovensko Primorje (v lirah)	
Misij. odsek Mar. družbe na Via Risorta, Trst	17.540
Mis. ods. Mar. družbe v Gorici ..	30.000
Misij. odsek Mar. družbe v Rojanu, Trst	7.000
N. N., Trst, za s. Medvešček, Assam	5.000
Misij. odsek Mar. družbe na Via Risorta, Trst	40.000
Mis. nedelja (skupna), Trst ..	10.000
Misij. odsek Mar. družbe v Rojanu, Trst	12.300
Misij. odsek Mačkovlje (Trst) ob 300 letnici cerkve	10.300
Razni v Trstu	5.500
N. N., Trst (za Beng. mis.) ..	600
Za krst pogan. otrok, Trst	1.500
Misij. odsek Mar. družbe v Gorici	30.000
	169.740
	= 250 dolarjev

Združene države (USA) (v dolarjih)	
Zbirka mr. Grdina A. za Kusteca ..	140.—

Zbirka mr. Grdina A. (predavanje v New Yorku)	114.—
Zbirka mr. Grdina A. (predavanje v Bridgeportu)	34.—
Zbirka mr. Grdina A.	44.60
Neimenovane	40.—
Rev. dr. Tomtz SDB	8.—
Mr. Math. Tekavec	10.—
Mrs. Ana Nemec (zaobljuba v bolezni)	10.—
Mr. A. Grdina	10.—
Miss Cveta Kajfež	10.—
Mr. Frank Starin	9.—
Mr. Mrs. Fran Tushar (za Poderžajevo cerkev)	8.—
Mrs. Anne Ahačič (za Bernika) ..	5.—
Mr. Louis Debeljak	5.—
Miss Mary Sajovic	4.—
Mrs. John Cankar	4.—
Mr. Frank Mlinar	2.—
Mrs. Agnes Pirc, Mr. Lojze Zorenc, Mrs. Jožefa Hrovat, Mrs. Anne Stariha, Mrs. Francka Schultz, dr. Franc Puc, Mrs. Mary Bečan, Mr. Avgust Šuštaršič, Mrs. Agnes Bukovec, Mrs. Anna Bandi, Miss Katarina Vindišar, Mr. Anton Bahar, Mr. John Žele, Mrs. Frances Koprivnik, Miss Kristina Mazora, Mr. Joseph Nemanich — po 1 dolar	17.—
Šolske sestre v Chicagi za paragvajске misijone	10.40
N. N.	5.—
Mr. Matej Tekavec	10.—
Miss Milka Goričan (nabirka) ..	8.—
Mr. Luka Kumar	1.—
	dolarjev 509.—

Skupno (v dolarjih)	
Anglija	75.—
Argentina	450.—
Brazilija	10.—
Kanada	290.—
Slovensko Primorje	250.—
USA	509.—
	Skupaj USA dolarjev 1.584.—

Do 20. januarja je torcjl letošnja akcija (1952) „2.000 dolarjev za vse slovenske misijonarje“ rodila šele 1.584 dolarjev (in ne okrog 1.700, kakor je bilo v zadnji številki pomotoma javljeno). Manjka torcjl še 416 dolarjev! Ali jih bomo zbrali do konca februarja? Poskusimo z združenimi močmi!

samostana, naj ji dovolijo v misijone, pa jo niso uslišali.

„Prav,“ si je mislila Terezika, „Bog pač hoče, da misijonarim doma.“

In je res misijonarila, pa še kako!

Saj veš, kako je v samostanu. Mnogo, mnogo molijo. Za tiste, ki sami ne mislijo na to. Pa je Terezika vsem tem molitvam dodala še svoje posebne: za misijonarje, da bi njih delo imelo čim večji uspeh.

Ne samo molitve, tudi žrtve je darovala za misijone. Rada je izvrševala sitna in drobna dela, ki se jih vsak rad ubrani. Sveda, saj so žrtve tudi molitev in tudi z njimi odkupujemo duše poganov.

Terezika je bila slabotna, čestokrat bolna. V svoji boleznj je silno trpela. Pa misliš, da je kaj tožila v trpljenju? Ne, nikdar! Rada je trpela in trpljenje darovala spet — za misijonarje in poganane.

Tako, glej, je Terezika postala svetnica in zavetnica misijonov. Misijonarila je doma: z molitvijo, žrtvami in s premagovanjem!

Tudi ti lahko tako misijonariš doma. Posebno sedaj, v postnem času, ko

MLADI MISIJONAR

VELIKA POMOČ

Živela je deklica — Terezika ji je bilo ime. Silno rada bi bila šla v misijone, da bi spreobračala poganane. Ampak — želja sama ni zadosti. Treba je, da Bog sam pokliče koga v svoj vinograd. Terezike Bog ni poklical v misijone; in tako ni nikdar postala prava misijonarka. Pa je vendar sv. Oče prav to Tereziko proglasil za nebeško zavetnico vsega misijonskega dela sv. Cerkve.

Ma' o čudno se sliši to, kajne? Pa je vendar res. Poglejmo, kako je bilo to močje.

Terezika je že kot mlada deklica vstopila v samostan. Prosila je vodstvo

se z molitvijo in postom pripravljamo na praznik Vstajenja. Mala Terezika te uči: molitve in žrtve, post in premagovanje daruj za spreobrnjenje poganov — da bi tudi za nje kmalu prišel praznik Vstajenja!

Moli za misijone! Če ne kaj več, vsaj tisto zdravamarijo s prošnjo: Sv. Devica Marija, prosi za nas in za uboge pogananske otroke, ki ti jo nalaga tvoje članstvo v Družbi Svetega Detinstva Jezusovega.

Daruj žrtvice za misijone! Marsikaj je težko tudi v tvojem mladem življenju, da si včasih žalosten, žalostna. Daruj tisto bôl za misijone in bo v veliko pomoč misijonarjem in — tebi.

IZVOLIL SEM GA

Tisti dan je Savel odjezdil iz Jeruzalema v Damask. Sklenil je, da polovi tam vse kristjane in jih privede v Jeruzalem pred judovski cerkveni zbor. Ta naj jih sodi in obsodi — samo zato, ker so kristjani.

Pa je Jezus sam na čudovit način spremenil Savlov sklep. Ustavil ga je na poti in ga čisto preprosto vprašal: „Savel! Savel! Zakaj me preganjaš?“ Nato še čisto kratek razgovor med Jezusom in Savlom in dosedanji preganjalec kristjanov je postal — Pavel, apostol narodov!

Kajne: kako čudovito je sam Jezus izbral Savla za svojega misijonarja. Je imel z njim pač svoje posebne namene, ki jih je razodel učencu Ananiji: „IZVOLIL SEM GA, DA PONESE MOJE IME PRED POGANE!“

Res je bil Pavel prvi izmed apostolov, ki je misijonaril skoraj med vsemi tedaj znanimi narodi, ki so bili vsi pogani. Saj je štirikrat prepotoval Malo Azijo; misijonaril je po Grčiji, Makedoniji, Traciji in drugih poganskih deželah.

Pa je bilo njegovo delo težko. Saj — kamor je prišel, ni nihče nič vedel o Jezusu in njegovem nauku; ničesar o sveti Cerkvi, po kateri edino se moremo zveličati.

Najprej je moral zbirati take ljudi, ki so ga sploh hoteli poslušati. Dolgo jih je moral nato poučevati, da so prav spoznali Jezusov nauk — šele nato jih je mogel krstiti.

Pa — vse to je bilo še premalo. Izmed novih kristjanov je moral izbrati predstojnike, ki naj bi vodili Cerkev potem, ko bo on odšel.

Tako je misijonaril leta in leta; brez prestanka, brez počitka. Res se je kdaj pa kdaj vrnil v Jeruzalem. Pa ne zato, da bi tamkaj počival, marveč zato, da bi tamošnje kristjane utrjeval v Kristusovi veri.

Središče tedaj znanega sveta je bilo mesto Rim. Tudi tja je sv. Pavle prived-

la misijonska pot. Saj je bil Rim tuaj poganski — bolj kakor ostali poganski svet. Več kot dve leti je sv. Pavel misijonaril tam. Ustanavljal je cerkvene občine in tako gradil sveto Cerkev v središču poganskega sveta.

Kot za slovo je nato še enkrat prepotoval kraje v Mali Aziji, kjer je prej misijonaril, pa se znova vrnil v Rim.

Morda boš rekel: gotovo je Jezus bogato poplačal svojega gorečega misijonarja vsaj v poslednjih dneh svojega življenja!

Da, poplačal ga je! A ne tako, kakor si misliš ti.

Potem, ko je sveti Pavel delo vsega svojega življenja daroval za širjenje božjega kraljestva na zemlji, mu je Jezus kot nagrado ponudil — mučeniško smrt! Z veseljem je sv. Pavel sprejel to nagrado. Saj ga je Jezus, ko je še hodil po sveti deželi, učil: „Če pšenično zrno ne pade v zemljo in ne umre, ne rodi sadu!“ Zato je Sveti Pavel hotel tudi umreti za Kristusa. V času preganjanja kristjanov mu je Neronov rabelj odsekal glavo.

Tako je umrl „apostol narodov“ — da bi njegova kri bila seme novih kristjanov!

Saj si že bral tisto pesem o Indiji-Koromandiji, kjer „bonbončki visijo raz veje“ in kjer „izpod grma se vsakega medena potičica smeje“!

Seveda je vse to, kar pripoveduje pesmica, samo lepa pravljica. Pa je vendarle res, da je neke na svetu dežela, ki ji pravijo INDIJA. Je to dežela v Južni Aziji na polotoku, ki mu pravimo Prednja Indija. Polotok ima obliko trikotnika, katerega površina meri štiri in pol milijona kvadratnih kilometrov. Prebivalcev pa ima 389 milijonov.

Na polotoku sta dve državi: v severnem delu je Pakistan, ostali del pa zavzema Indija. Danes si oglejmo samo to pravlično deželo.

Severni del je v glavnem prostorno nižavje, ki ga namakata reki Indus, kar bi se reklo po naše „velika reka“, in Ganges, ki je Indijcem „sveta reka“. Ostali del države je visoka planota, ki ji pravijo Dékan.

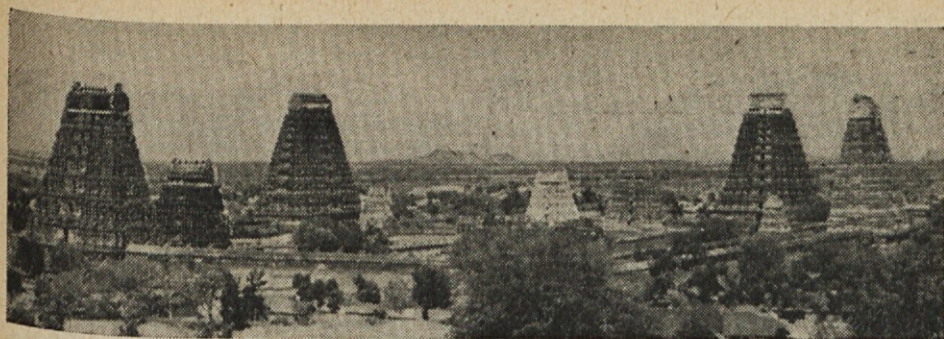
Nižavje ob glavnih rekah je silno rodovitno. To zlasti ob spodnjem delu Gangesa, ki mu pravijo Bengalija.

Glavni pridelki so riž, proso, bombaž, juta, čaj, kava, razne dišave in podobno. Po velikih tropičnih pragozdovih živijo tigri, sloni, nosorogi — vse kakor v kakšni pravljici. Tudi rudnin ima Indija mnogo: žlahtno kamenje, zlato, premog, petrolej in drugo.

Večja mesta so: Delhi, ki je glavno mesto; Kalkuta, važno pristanišče v Bengalskem zalivu; Bombay, pristanišče ob Arabskem morju; pa še Benarés, ki je Indijcem sveto mesto.

Indijci so globoko veren narod. Njih narodna vera je HINDUIZEM, katere-mu pripada dve tretjini Indijcev. Katoličanov je samo 4 milijone.

Hinduizem je čudna vera. Ima pravi

Poganski templji v Indiji — Levo spodaj: Indijski fantiči ob podobi Marije z Jezuškom

pojem o enem Bogu, vendar pa tudi mnogoboštva ne zametava. Ima nekatere verske obrede, pri katerih častijo svoje bogove z imeni, Brama, Višna, Šiva itd. Nekateri Indijci pa trdijo, da so to samo različna imena istega boga. Imajo tudi nekatere cerkvene praznike, ki jih zelo slovesno praznujejo.

Hinduisti verujejo v „preseljevanje duš“. Ko človek umre, se njegova duša preseli v drugega človeka, morda celo v kakšno žival ali rastlino. Mislijo tudi, da se more človek, ki umre, znova roditi.

Mrliče sežigajo — najraje ob bregovih reke Ganges. Pepel sežganih mrličev stresejo nato v reko.

Hinduisti silno radi molijo in se s tem — kakor pravijo — približajo Bogu. Imajo celo svoj poseben molitvenik „Bogovat gitá“, ki ga prav radi bero vsi — preprosti in učeni.

Hinduisti sami spoznavajo, da njihova vera ni prava. Zlasti preprosto ljudstvo si želi boljše. Če ne bodo katoličani dovolj podpirali indijskih misijonarjev, bodo Indijci zašli v mohamedanstvo ali komunizem. Če se bo to zgodilo, bi to bila krivda katoličanov. Tistih, ki mislijo, da so misijoni odveč; in tistih, ki misijonskega dela ne podpirajo tako, kakor bi lahko.

Ali ti to da kaj misliti...?

SLOVENSKI MISIJONARJI NA KITAJSKEM

Nad 30 jih je bilo še pred nekaj leti tamkaj, slovenskih borcev za Kristusovo kraljestvo v tem največjem narodu. Kaj pa danes?

To veš:

V „deželi nebeškega carstva“ — tako so nekdam rekli Kitajski — je danes hudo. Kakor nevihta se je razdivjala nad to ubogo deželo komunistična revolucija, ki hoče uničiti vse, kar je krščanskega.

Tudi to si nemara že bral:

Kitajski katoličani so ostali zvesti Kristusu. Vsa preganjanja, mučenja in morenja jih ne oplašijo. Trdno se drže svete Cerkve in umirajo kot junaki in mučenci svete vere.

Tega pa nemara še ne veš:

Da kitajski katoličani vztrajajo v pravi veri, je zasluga tudi slovenskih misijonarjev. Saj je že več kot 50 let, odkar so prvi prišli tja.

Kako? Že petdeset let? Seveda! Le beri!

Prvi slovenski misijonar, ki je prišel na Kitajsko (bilo je to leta 1900), je bil p. PETER BAPTIST TURK, doma iz Podhoste pri Dolenjskih Toplicah. Pa — komaj, komaj, da so ga pustili na Kitajsko. Zdravnik mu je rekel,

da bo umrl, še predno bo prišel tja. Oh, kako se je motil tisti zdravnik! Saj je p. Baptist misijonaril 44 let na Kitajskem. In kako misijonaril! Kjer je bilo delo najtežje, tja so poslali p. Baptista. No, so že vedeli, zakaj. Saj je v enem samem kraju krstil nad 10.000 poganov. Pred osmimi leti ga je Bog poklical k sebi, da mu da večno plačilo.

Dve leti za p. Baptistom je odšel na Kitajsko p. VESELKO KOVAČ s Studencev pri Krškem. Tudi on je neutrudno misijonaril do svoje smrti leta 1928. Poleg drugega dela je vodil tudi kitajsko semenišče, ki so ga ustanovili pod njegovim vodstvom. Kakor p. Baptist, je bil tudi p. Veselko iz frančiškanskega reda.

Tretji iz skupine prvih slovenskih misijonarjev — tudi frančiškan — je bil p. ENGELHARD AVBELJ iz Ljubljane. V misijone je odšel leta 1910. Osemnajst let — do svoje smrti — je poleg misijskega dela opravljal še vse polno drugih opravil. Živel je ponižno in svetniško in poročila o njegovi smrti pravijo, da je „zaspal kakor angel“.

Najbrže ne veš, da smo imeli Slovenci na Kitajskem v pokrajini Kanchow svoje posebno misijonsko ozemlje, za katerega naj bi sami skrbeli. Rekli smo mu „BARAGOV MISIJON“. Tam se je zbralo 6 slovenskih lazaristov: FRANCE JEREB, DRAGO POKOREN, JOŽE ČASL, JANEZ KOPAČ, ANDREJ PREBIL in KAREL WOLBANG. Vse te so „rdeči“ izgnali iz Kitajske, samo č. g. Jereb je še ostal tam. Kolikó časa — Bog ve! Mi samo molimo lahko za to, da bi ostal pri svojih ljubih ovčicah še dolgo, dolgo.

V Čaotungu je dolgo misijonaril mons. JOŠKO KEREČ. Tam je bilo tudi PET ŠOLSKIH SESTER IZ SLOV. BISTRICE ter mis. zdravnik dr. JANEZ JANEŽ. Vzdrževali so lepo misijonsko bolnišnico, za katero so izseljenski Slovenci pomagali kupiti predlansko leto rentgenski aparat. Žal so tudi vse te misijon-

ske delavce in delavke rdeči Kitajci izgnali, bolnišnico pa „osvobodili“.

Razen preje omenjenih treh frančiškanov je bil na Kitajskem tudi še p. DR. ALEŠ BENIGAR v Hankovu. Bil je profesor in pisatelj bogoslovnih učnih knjig. Blizu tam je bil tudi mladi frančiškan p. ROBERT PIVKO, prav tako izgnan.

No, potem sta pa bila tam se avstrialca: mons. JOŠKO GEDER in ANDREJ MAJČEN. G. Geder se je izgnan vrnil v Evropo, g. Majcen pa je odšel v Hanoi v Indokino.

V pokrajini Senši sta delovala rodna brat in sestra ALBIN in ANICA MIKLAVČIČ, ki sta menda oba sedaj v Hongkongu, zatočišču misijonarjev.

Kje je Hongkong? To je veliko pristanišče na južni obali Kitajske, ki pa je že od nekdaj v angleških rokah in ga komunisti še ne marajo zavzeti; prav tako ne mesto Macao, ki je portugalsko. V obeh teh dveh še kitajskih mestih je nekaj slovenskih misijonarjev kot sal. brat RAFAEL MRZEL in sal. novomašnik STANISLAV PAVLIN.

Poleg g. Jereba v sredini Kitajske in teh na jugu so edini, ki so še ostali na Kitajskem, v Šanghaju, najvažnejšem trgovskem pristanišču ob vzhodni obali. Tam delujeta dve frančiškanski Marijini misijonarki: m. KALISTA LANGERHOLZ in s. GEBHARDINA HRASTNIK. Prav tako je še tam p. CIRIL VERDNIK, lazarist.

Tako. Menda smo našli vse slovenske misijonske delavce in delavke, ki so misijonarili — in nekateri še nadaljujejo svoje delo na Kitajskem. Prosimo Boga, da vrne kitajskemu narodu mir in pravo svobodo: da se bo moglo seme svete vere znova tudi v „deželi nebeskega carstva“ razrasti v mogočno drevo — sveto Cerkev! Prosimo Ga, da tudi slovenskim misijonarjem kmalu odpre vrata nazaj v drago jim Kitajsko!

V LAO TING

In mama je nadaljevala:

„Sinko! Hvala Bogu, da si slišal razgovor med stricem in tujim možem. Tako smo vaj zvedeli vse. Vedi pa tudi, da edino ti moreš rešiti Anico.“

Poslušaj! Čisto majhna sam še bila, ko sta mi umrla očka in mamica. Sama sem osta'la na svetu. Tedaj pa so me vzele sestre misijonarke v Lao-Tingu v svoj zavod. Skrbele so za mene in me poučevale v svojih šolah, dokler nisem dorasla. Ko sem se poročila z očkom, sva prišla semkaj v to vas, kjer ni ne cerkve in ne drugih kristjanov.

Ko sem zbolela, sem prosila sosede, naj mi privedejo kakega duhovnika. A niso me hoteli uslišati — preveč so praznoverni.

Hotela sem tudi prositi strica, naj odvede vaju v Lao-Ting k dobrim sestram, da bi skrbele za vaju. A sedaj

vidim: stricu ne morem zaupati. Pogam je. Tudi že dolgo let kadj strupeni opij. Zato vedno potrebuje denarja. Menda bi prav zaradi tega rad prodal Anico za sužnjo, da bi imel denarja za opij.“

Mamin glas je rahlo drhtel, ko je razlagala Tomažu vse te, za njega tako nenavadne reči. A njene ustnice so se smehljale in njene oči so zaupno gledale sinka. In je nadaljevala:

„Ti sam moraš sedaj k sestram v Lao-Ting in odvesti Anico s seboj. Storititi pa moraš to takoj. Predno se vrne stric, morata biti daleč, zelo daleč. Zato odidita še to noč in poiščita skrivališče v hribih. Zgodaj zjutraj pa pojdita do glavne ceste, ki vodi proti zahodu. Po njej bosta kmalu prišla do kraja, kjer se ustavlja omnibus. Ta vaju bo potem pripeljal v Lao-Ting.“

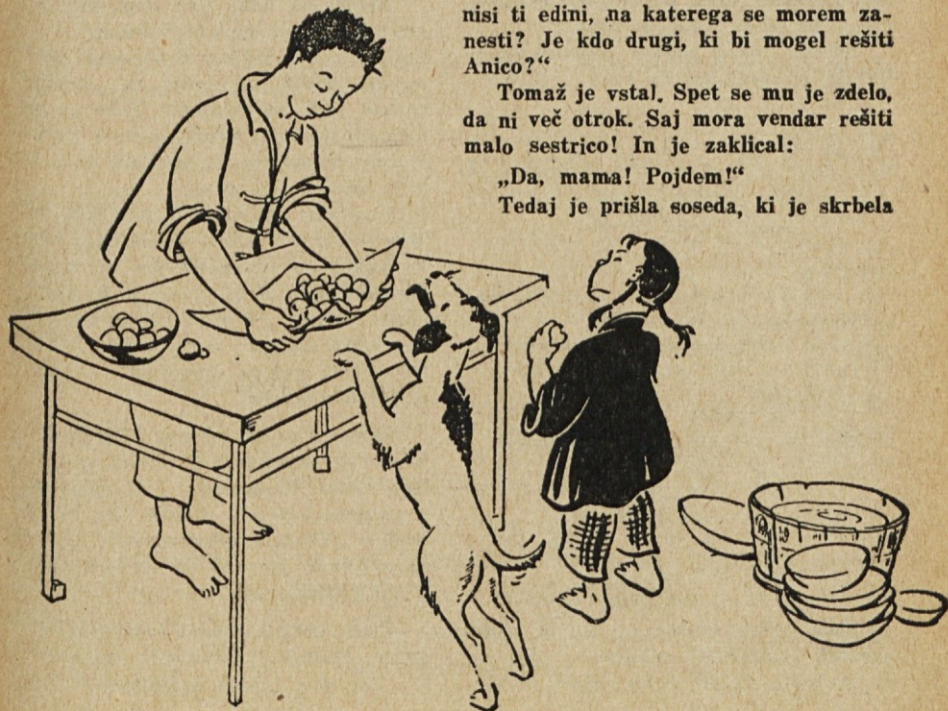
„Ampak — mama! Jaz te vendar ne smem zapustiti!“ gre Tomažu skloraj na jok.

„Tudi ne, če ti mamica ukaže? Kaj nisi ti edini, na katerega se morem zanesiti? Je kdo drugi, ki bi mogel rešiti Anico?“

Tomaž je vstal. Spet se mu je zdelo, da ni več otrok. Saj mora vendar rešiti malo sestrico! In je zaklical:

„Da, mama! Pojdem!“

Tedaj je prišla soseda, ki je skrbela

za bolno mamo in kuhala za malo družinico. Pogledala je malo po kuhinji, pobrskala po sobi, pa znova odšla — hvala Bogu!

Hitro sta se otroka spravila na delo: pripraviti se je treba na pot. Poiskala sta najlepši obleki in se oblekla. Tomaž je zavil v robec velike riževe cmoke — za popotnico.

Mama je potegnila izpod blazine majhno denarnico. Vzela je iz nje drobiž, ga dala v vrečico in jo obesila Tomažu okrog vratu. Papirnat denar je všila v Tomaževe platnene nogavice. Še je napisala pismo za sestre v Lao-Tingu in ga všila v podlogo Tomaževa suknička. Tako! Vse je gotovo!

Tedaj sta otroka pokleknila pred mamino posteljo. Nekaj trenutkov je mama tiho molila. Nato je položila roke na njuni glavi in ju pokrižala.

Tomažu je bilo bridko pri srcu. Stiskal je ustnice in s silo zadrževal solze, ki so mu hotele spolzeti iz oči. Ne, jokati ne sme! Vstal je, poljubil mamico, prijel Anico za roko in odšel.

Mamin ljubeči pogled in otožni smehljaj ju je spremljal do vrat. (Sledi)

NAŠA POŠTA

Pričastiti gospod Lenik!

Slovensku mladina v San Martinu je naredila to leto že xopet domačo tombolo, katere čisti dobiček je namenila misijonom. Letos je znal dobiček petdeset pesov.

ta xmesek xgrociamo vam v sklad za vse slovenske misijonarje

Vse Vas prav lepo

pozdravljamo.

Primor. Jazolt Bernida Henry
Chaylafmeus

Tale vidite pismo, ki ga je dobil urednik „Katoliški“ misijonov“. Ste ga že prebrali, kajne! Trije mladi misijo-

narji so kma' u po veliki misijonski tomboli v Moronu „organizirali“ domačo tombolo v San Martinu.

Boste morda rekli: „No da! Takale domača tombola pač res ni nič posebnega?“ Pa je in če mi tega ne verjamete, preberite te vrstice, pa se boste sami prepričali o tem.

Res je bila ta tombola bolj „majhna“, a je dala trem „organizatorjem“ vendarle veliko dela: zbirati dobitke, jih urediti po vrednosti na „tombole“, „činkvine“ in še kar pride za tem; pripraviti tablice in vse drugo. No, lahko rečemo: veliko tritev je bilo treba, predno so „mladi trije“ vse uredili. Te žrtve gotovo niso bile zastoj. Če Bog poplača že en kozarec vode, ki ga komu daš — kako šele poplača take žrtve, storjene z dobrim namenom. In pa: če es takile fantiči in deklice že sedaj trudijo z misijonskim delom, se bodo — ko odrastejo — gotov še veliko bolj.

Škoda, da nam niso dopisniki napisali, koliko je bilo „udeležencev“. Pa naj jih je bilo kolikor že — prav gotovo so vsi mislili ne samo na „dobitke“, ampak tudi na misijone. Tako so „priređitelji tombole nekako nehote vzbudili v njih zanimanje za misijone in s tem širili misijonsko misel.

Kar nas je „starih“, smo take mladine v resnici lahko veseli. Saj vemo: ko bomo mi onemogli, bo ta mladina prevzela naše delo — saj je že sedaj v njem „doma“. „V mladosti se mora človek učiti, če hoče mojster biti!“ No, ti trije bodo gotovo „mojstri“ — vsaj v priređanju tombol.

Še tega ne smemo pozabiti: čisti dobiček za misijone! Petdeset pesov je lepa vsota, ki je bodo naši misijonarji prav gotovo veseli: Posebno še, ko bodo brali v „Mladem misijonarju“: ta denar so z delom, žrtvami in trudom nabrali SLOVENSKI otroci!

Prav gotovo bodo vzkliknili tako, kakor urednik „Katoliških misijonov“: „Bog živj takšno mladino!“

UGANKE IN ŠALE ZA NAŠE MALE

NALOGA! Iz gornje šale-slikanice napišite šaljivo povestico. Lahko uporabljate vmes tudi besedilo, ki ga najdete na slikanjci! Kdor bo napisal najboljše, bo prejel v nagrado lepo darilo. Na delo!

ODBIRALNICA

Iz besed polica, komar, snaga, bajta, pero, češnja, revež, bogatin, priden, puška, Eva — vzemi po dve zaporedni črki, iz zadnje samo eno. Pravilno izbrane črke dajo skupaj lep misijonski poziv.

ZLOGOVNICA

Iz zlogov: ca, da, do, lem, mo, na, ni, sa, vi — sestavi besede, ki pomenijo 1. domača dežela, 2. arabski pozdrav,

3. žensko ime. Začetne črke imen dajo skupaj kratico misijonske družbe!

Rešitve naloge in obeh ugank poslati na naslov: „Katoliški misijoni“, Cochabamba 1467, Buenos Aires, Argentina — do konca aprila! — Trije izžrebani bodo prejeli vsak po eno lepo nagrado!

Rešitve ugank iz prve številke lahko še pošljete! Objavimo jih v aprilski številki, kakor tudi srečne izžrebance. Nagrade so lepe!

Dobri slovenski otroci so vsi včlanjeni v papeški misijonski Družbi Svetega Detinstva Jezusovega (DSD) in molijo vsak dan za misijone ter včasih od svojih prihrankov kaj darujejo kot članarino. Saj si tudi ti član DSD, kajne!

BARAGO NA OLTAAR

VELIK SVETNIK

V treh sledečih si številkah bomo objavili nad vse pomembno razpravo najboljšega slovenskega cerkvenega pravnika, dekana slovenske bogoslovne fakultete, predsednika Južnoameriške Baragove zveze, prelata dr. Alojzija Odarja, v kateri razberemo v kratkem vse, kar morajo upoštevati delavci za Baragovo beatifikacijo, če hočejo delati v cerkvenem duhu. — Uredništvo.

Uvodno pojasnilo, da ne bo kaj nápak

Če govorimo, da je Baraga velik Slovenec, velik kulturni delavec in misijonar, ima naše govorcnje toliko veljave, kolikor svoje trditve dokažemo. Toda sodba gre nam. Dokaze zberemo in na njih osnovi trdimo, da je bil Baraga to in ono. Seveda so take naše trditve relativne. Veljajo, kolikor so oprte na dokaze. Človeške sodbe so menljive. Marsikdo, ki so ga imeli ali ga še imajo za velikega, dejansko ni bil velik, marveč kar povprečen ali še celo podpovprečen. Zgodovina spreminja svoje sodbe o ljudeh.

Drugáče pa je, kadar o kom rečemo, da je svetnik. Taka sodba gre samo sv. stolici. Le ona more izjaviti, ali je kdo svetnik, in njena sodba je nezmotljiva. Svetniku izkazujemo javno versko čiščenje. Kan. 1277, 1 cerkv. zakonika pa določa: „Javno čiščenje se sme izkazovati le tistim božjim služabnikom, ki jih je cerkvena oblast prištela med svetnike ali blažene.“ Razume se, da se more to prištete izvršiti le po predhodnih postopkih, v katerih se dožene, da umrli ima pogoje, da more biti prištet med svetnike. In katera je cerkvena oblast, ki more odrediti te postopke in nato kandidata razglasiti za

blaženega ali svetnika? Kan. 1999, 1 cerkv. zak. odgovarja: „Postopki pri razglasjanju božjih služabnikov za blažene in blaženih za svetnike so pridržani izključno samó presoji sv. stolice.“ (Svetnike razgláša papež na izredno slovesen način in ukazuje njihovo čiščenje v Cerkvi. Takšne papeževе izjave pa so po splošnem cerkvenem prepričanju nezmotljive.)

IZ povedanega jasno sledi, da ne smemo govoriti o svetniku Baragi, dokler ga sv. stolica za svetnika ne razglasi. Njej moramo ponižno prepustiti vsó sodbo. Ker je razglasitev za svetnika zelo pomembna stvar, je razumljivo, da je Cerkev v tej stvari silno natančna in občutljiva. Gre za nezmotljivo sodbo! Sv. Duh, ki biva v Cerkvi, Cerkev pač varuje, da se ne more v takih sodbah zmotiti, toda je ne navdihuje. Cerkev, to se pravi njeno vodstvo mora zato uporabljati vsa sredstva, da dožene objektivno resnico. Zato je predpisala silno natančne postopke, po katerih preiskuje pogoje, da more kdo biti razglašen za blaženega in svetnika. Pri teh preiskavah prepoveduje vsako prehitjevanje in vplivanje od zunaj.

Barago torej danes še ne smemo imenovati svetnika. Sedaj mu gre le naslov božji služabnik. Niti naslov častitljivi se mu ne sme dajati (prim. kan. 2084, 2 cerkv. zak.), čeprav ta naslov še ne dovoljuje nobenega javnega čiščenja (prim. kan. 2115, 2 cerkv. zak.). Naslov častitljivi mu bo šel šele, ko bo objavljen po papeževem ukazu sestavljeni odlok, ki bo v papeževem imenu avtentično razglasil, „da je do bro dokazano, da je božji služabnik imel vse čednosti v heroični stopnji“ (Kan.

2115 cerkv. zak.). Ko bo ta odlok izdan, se bodo začeli preiskovati čudeži, o katerih se bo trdilo, da so se zgodili na Baragovo priprošnje po njegovi smrti. Ko bo po zakonu določeno število teh čudežev dokazano, bo papež razglasil častitljivega Barago za blaženega (kan. 2124 cerkv. zak.). S to razglasitvijo se bodo blaženemu Baragi dovoljevali nekateri — ne vsi! — deji javnega češčenja v pokrajinah, ki jih bo sv. stolica določila. Ko pa bosta potrjena dva nova čudeža, ki se bosta zgodila na Baragovo priprošnje potem, ko bo Baraga razglašen za blaženega, bo papež Barago slovesno razglasil za svetnika (kan. 2136 do 2141 cerkv. zak.). Šele takrat bodo smeli Baragi reči svetnik in mu izkazovati polno javno češčenje. Pot do tja je pa še dolga! Ne smemo pa biti nepočakani in ne na napačen način prehitovati razvoj!

Učinkov, ki jih ima razglasitev za svetnika, naštevajo sedem. Še te naj naštejemo, da bomo spoznali, da je razglasitev za svetnika velika reč. So pa ti: 1. za svetnika razglašeni se vpiše v uradni seznam svetnikov in njegovo češčenje se ukazuje v vsej Cerkvi; 2. njegovo ime se kliče v javnih cerkvenih molitvah, zanj pa se ne sme več moliti; 3. v njegov spomin in njemu na čast se smejo postavljati cerkve in oltarji; 4. njemu v čast se opravljajo daritev sv. maše in duhovniške molitve; 5. praznuje se njegov praznik; 6. njegova slika se sme obdati s svetniškimi žarki in diademom; 7. njegove relikvije se v cerkvah javno izpostavljajo v počastitev.

To so torej pravni in liturgični učinki razglasitve za svetnika. Zaradi njih je kanonizirani svetnik v resnici „povzdignjen na oltar“. Njegovo češčenje se ukaže v vsej Cerkvi. Postavljen je na svečnik. Njegov zgled zasveti v vsej Cerkvi. Krajevne in časovne meje padejo. Povsod in vsem bo zgled. Svetnik za vedno. Nezmotljiva Cerkev je prorok, da je v nebesih.

Javnega verskega češčenja Baragi še ne smemo izkazovati. Med deje takega češčenja pa spada tudi naziv svetnik. Baragi torej še ne smemo reči svetnik. Pač pa smemo izkazovati Baragi deje zasebnega češčenja, in to tudi jav-

no. Toda paziti moramo, da ti deji zasebnega češčenja ne dobe videza dejev javnega češčenja. Prezgodaj izkazovano javno češčenje bi postopek za razglasitev za blaženega le zavrlo. Če bi se namreč ugotovilo, da se prepovedano javno češčenje izkazuje, bodo kardinali, člani obredne kongregacije, postopek ustavili, „dokler se ne odstranijo vsa znamenja prepovedanega češčenja in ne preteče čas, ki ga isti kardinali določijo za pokoravanje svoji določbi“ (kan. 2085 cerkv. zak.). A skrb, da bi se ne pregrešili zoper prepoved javnega češčenja, ne sme biti pretirana. Zaradi nje ne gre opuščati zasebnega češčenja, ki ga smemo tudi javno izkazovati. Leta 1894 je obredna kongregacija prejšnje bolj stroge določbe o tej prepovedi omilila. Vse tiste deje religioznega češčenja, ki po določbah cerkvenega prava ne sestavljajo javnega češčenja, smemo torej Baragi izkazovati.

Nek odlok kongregacije sv. oficija z dne 13. marca 1625., ki ga je potrdil papež Urban VIII., je določal, da mora pisatelj na začetku knjige, ki bi pripovedovala izredne nadnaravne stvari (čudeže, videnja in tako dalje), podati izjavo, s katero prepušča sodbo o teh dogodkih sv. stolici. Ali je ta določba še danes v veljavi, se ne da za gotovo reči. Katoliški pisatelji se zvečine še ravnajo po njej. Skladno s to določbo tudi mi prepuščamo sodbo o Baragovi svetosti in o izrednih dogodkih, o katerih se trdi ali se bo trdilo, da so se izvršili na Baragovo priprošnje, sv. stolici. Njena stvar je soditi o tem, naša pa njeno sodbo sprejeti. Nihče nima pravice prehiteti sv. stolico pri tem presojanju, ali postavljati sv. stolico pred dovršeno dejstvo ali z izkazovanjem javnega češčenja vplivati na njeno sodbo. Če torej vezemo imo Baraga s pojmom svetnik, hočemo s tem povedati samo to, da je po podatkih, ki jih imamo o Baragovem življenju, primerno, prositi sv. stolico, da bi se uvedli postopki, s katerih bi se dokazale Baragove čednosti v heroični stopnji.

Pravi pojem o svetniku

V romanskem svetu opazujemo, da jemljejo besedo svet precej na lahko. Svet pomeni tu to, čemer bi po naše

rekli, dober, srčno dober ali dober v etičnem pomenu. Dobrcmu duhovniku n. pr. pravijo, da je svetnik. Človek, ki razodene smisel za bedo drugih ali je sicer altruist, jim je že svetnik. Pri nas doma smo s tem pridevkom bolj varčevali. Zlepa nismo komu rekli za življenje, da je svetnik. Pač pa so pri nas začeli že širiti besedi mučeništvo in mučenec. V cerkvenem jeziku je mučenec tisti, kateremu so nasilno vzeli življenje zaradi vere. Mučeništvo je torej izpričanje vere z nasilno smrtjo. Mučeništvo pa so začeli imenovati tudi trpljenje in nenaravno smrt na sploh. Tako so n. pr. govorili o materah mučenicah. O kralju Aleksandru, na katerega je bil izryšen atentat v Marseilleu, so govorili, da je umrl mučeniške smrti.

Kadar govorimo v Cerkvi o svetniku, ne smemo jemati besede svetnik v širokem pomenu. Svet ni isto kot dober, plemenit, altruističen. Svet je vse kaj več. Pojem svetnika moramo umevati tako, kot ga umeva katoliška Cerkev z vso svojo tradicijo. Svetnik je človek, ki se je odlikoval v vsestranskem spolnjivanju volje božje. Svetnik je vzor krščanskega življenja. Svetnik se ni odlikoval le v tej ali oni čednosti, ampak v vseh. Svetnik ni storil le tega ali onega izr dnega dejanja, marveč je stalno vršil dejanja vseh čednosti v nenavadni meri.

Svetnik in kanonizirani svetnik

Zveličani v nebesih so svetniki. Zveličan bo v vsak, ki umrje v stanju posvetočujoče božje milosti. Če ob smrti nima nobenega malega greha in so mu odpuščene že vse časne kazni, gre po smrti takoj v nebesa. Če pa mora prestat še kaj časnih kazni, gre v vice. Duša bo v vicah nekaj časa, vice namreč niso večne. Iz vic bodo duše prišle v nebesa. Končni stanji sta torej dve, nebesa in pekel. Stanje zveličanih in stanje pogubljenih. Kdor ne bo zveličan, bo pogubljen. Kdor ne bo pogubljen, bo zveličan. Ob strani pustimo stanje naravne blaženosti, v katero pridejo otroci, ki umrjejo brez krsta, in taki odrasli pogani, ki so tako zaostali v нравnem razvoju, da niso razlikovali med moralnim dobrim in moralnim

zlom. Svetniki so torej vsi, ki so v nebesih. Kdor ne bo svetnik, bo večno pogubljen.

Od svetnika pa moramo razlikovati kanoniziranega svetnika. Mnogo je svetnikov v nebesih, malo pa je kanoniziranih svetnikov. Kanonizirani svetnik je tisti, o katerem Cerkev izrečno izjavi, da je v nebesih. Cerkev ne da take izjave o vsakem umrlem. O nikomur sicer ne trdi, da je pogubljen. Za vse umrle svoje člane prosi božjega usmiljenja. Nikogar ne izključuje iz svojega upanja, da je v nebesih ali da bo v nebesih. Toda slovesno in nezmotljivo pa izjavi le o nekaterih, da so v nebesih. Le nekatere vpiše v uradni seznam svetnikov. Le nekatere kanonizira. Kanoniziranih svetnikov je torej le malo.

Predn Cerkev koga kanonizira, mora imeti poroštvo, da je umrl v nebesih. Poroštvo pa ji daje mučeništvo ali svetniško življenje umrlega. Biti pa morajo še čudeži, ki so se zgodili na prošnjo umrlega. Pri mučencih se more zahteva o čudčjih spregledati, pri ostalih — imenujejo se spoznavalci — pa praviloma ne (kon. 2116 cerkv. zak.). Le tu pa tam v kakem izrednem primeru se tudi pri spoznavalcih opusti zahteva o čudežih. Tako je bil brez čudežev razglašen za blaženega Albert Veliki in leta 1931 tudi za svetnika brez čudežev.

Le nekatere svetnike Cerkev kanonizira. Toda čemu še te? Cerkvena liturgija nam sama odgovarja: zato, „da nas bodo v nemali zlasti zgledi njih, katerih zaslug se veselimo“ (prošnja v maši v čast več mučencem). „Svetniki so za nas vzor kreposti in vodilo popolnega življenja; so kakor luči, ki jih je prižgal Bog, da svetijo na poti drugih... Ne moremo pa se odločiti, da bi jih posnemali, če ne v mo natančno, kateri so tisti, ki naj jih posnemamo, kaj so storili ali kaj so pretrpeli. Potrebno je, da se luč postavi na svetilnik. To stori kanonizacija.“ Tako piše sv. Robert Bellarmino v znameniti razpravi „o beatifikaciji in kanonizaciji svetnikov“ (I. 1, c. 7).

S kanonizacijo nam Cerkev nezmotljivo pove, da je umrl v resnici v nebesih. Torej je v r snici božji prijatelj.

telj in vzor za naše življenje. Z vsem zaupanjem se moremo k njemu zatekati po pomoč in zanesljivo ga moremo posnemati v življenju. Povdarek je zlasti na posnemanju. Zato Cerkev kanonizira le take svetnike, ki nam morejo služiti kot vzor v življenju. V tem je praktična vrednost kanonizacije.

Prizadevamo si, da bi bil Baraga razglašen za svetnika. Radi bi dobili avtentično izjavo nezmotljive Cerkve, da je naš Baraga res v nebesih. Z večjo sigurnostjo se bomo mogli zatekati k njemu. Nezmotljiva Cerkve nam bo v njem pokazala konkretni vzor, ki naj ga posnemamo v življenju.

Baraga ni mučenec, ampak spoznavalec. Zato se bo moralo v njegovem kanonizacijskem procesu dokazati, da je bilo njegovo življenje svetniško, nato pa še čudeži, in sicer za to, da bo mogoč biti razglašen za blaženega, štirje po določbi kan. 2117 cerkv. zak., za razglasitev za svetnika pa še nadaljna dva.

(Sledi)

DR. A. ODAR

PRVA SEJA JUŽNOAMERIŠKE BARAGOVE ZVEZE

V želji, da se od besed pristopi čim prej k dejanjem, je bila za 10. januar sklicana prva seja koncem novembra v Buenos Airesu ustanovljene Južnoameriške Baragove zveze, katere statut smo objavili v prvi številki letošnjega letnika.

Ob 15.30 so se zbrali v slovenskem središču na Victor Martinez 50 v Buenos Airesu sledeči gospodje **odborniki**: Mons. dr. A. Odar kot predsednik, ing. Mozetič Albin in Rudolf Smersu kot podpredsednika, dr. Franc Jaklič kot Baragov zgodovinar, Lenček Ladislav CM in Marjan Loboda za tajništvo, Pavle Masič za blagajno in gg. Jan Lovre, Jan Maks, Jeločnik Nikolaj, gđc. Kovač Katica, gg. Marjan Marolt, Martin Mizerit, dr. Julij Savelli in Rudolf Žitnik kot odborniki za kulturnopropagandne akcije. — Izostanek so predhodno opravičili: gg. Čeč Vilko, prof. Lojze Gerzinič, dr. Stane Kociper, Kovač Miro in Pavle Verbic. — Radi oddaljenosti k seji nista mogla priti gg. dr. Tine Debeljak in Rudolf Hirschegger.

Ta prva seja je pokazala rajprej,

da so vsi, ki so bili povabljeni v odbor Južnoameriške Baragove zveze in bili kot taki potrjeni na ustanovnem zborovanju novembra meseca, vzeli povabilo kot častno in važno zadevo ter brez izjeme sprejeli imenovanje.

Dalje je ta seja začrtala dela Južnoameriške Baragove zveze v letu 1953. Določeno je bilo sledeče:

Tajništvo povabi v odbor J. B. Z. iz vsake dežele ostalih južnoameriških držav, kjer biva kaj več Slovencev, po enega najvidnejšega rojaka kot zastopnika za naseljenca tamkaj.

Pristopi se k nabiranju članstva, pri čemer naj bi sodelovale vse že obstoječe organizacije. Letna članarina se določi 6 pcsov na osebo.

V okviru odbora se osnujejo trije odseki: Tiskovni odsek, odsek za prireditveno gradivo in odsek za izvedbo prireditev. Vsakemu odseku je določen vodja: prvemu mons. dr. Odar, drugemu prof. Gerzinič in tretjemu Ladislav Lenček CM; sestoji pa vsak odsek še iz petih ali šestih članov odbora.

Tiskovni odsek ima nalogo v vsem obstoječem slovenskem časopisju v Južni Ameriki objavljati vsakemu časopisu primerno gradivo v zvezi z Baragovo zadevo in pripraviti izdajo treh brošur: malo, ljudsko izdajo Baragovega življenja, izbor iz Baragovih slovenskih nabožnih del v obliki molitvenika in poučni spis o zadevi Baragove beatifikacije.

Odsek za prireditveno gradivo ima poskrbeti vse potrebno za Baragove prireditve: predavanja, deklamacije, igre, pevske točke, itd.

Odsek za izvedbo prireditev ima dolžnost organizirati vsako leto Baragovo devetdnevnicu z Baragovim dnem in po možnosti še kaj priložnostnega.

Misijonska pisarna Slovenske misijonske zveze je naprošena za vršitev poslov pisarne Južnoameriške Baragove zveze.

— Upati je, da bo z izvajanjem gornjega načrta za leto 1953 storjen lep korak naprej k popularizaciji Baragove zadeve med rojaki v Južni Ameriki, kar pred vsem je namen J. B. Z.

L. L. C. M.

PO BARAGOVIH POTIH

Svoje potovanje po Baragovih krajih popisuje Janez Kopač CM. (Nadaljevanje)

SKOZI „BARAGOVO DEŽELO“

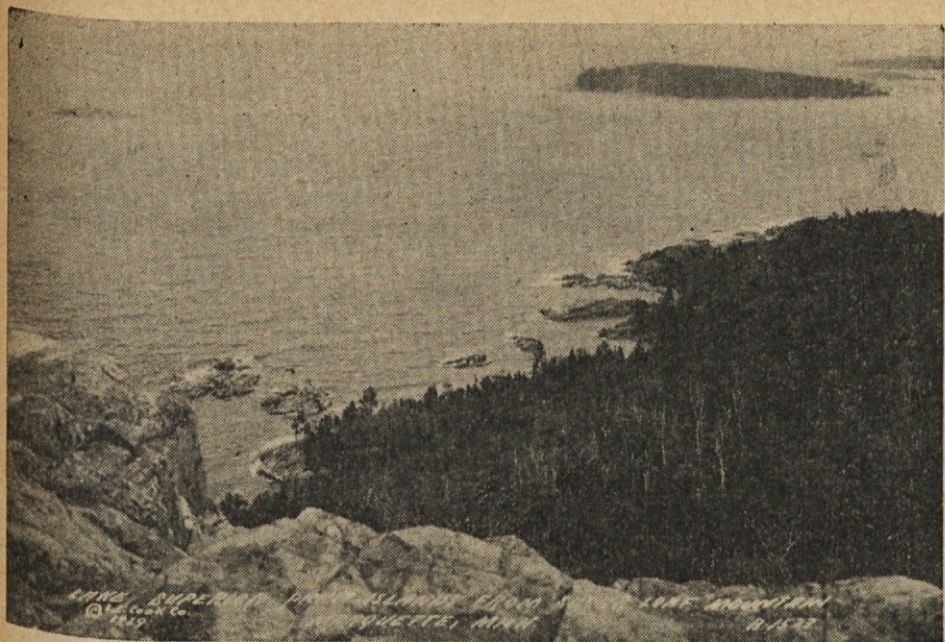
Že do go v življenju nisem bil tako dobre volje, kot ta dan, ko sem se iz Marquette bližal „Baragovi deželi“. Duše nas vseh so bile „židane volje“, da se izrazim s pesnikom Zupančičem. K dobremu razpoloženju je brez dvoma največ pripomogel lep, jasen sončni dan. Veter, ki je pihal od Gornjega jezera, nas je prijetno hladil, sonce nas je pa topla ogrevalo, tako da nismo čutili ne vročine ne mraza. Pred nami so se razprostirali obsežni gozdovi, mimo katerih se je vila lepo tlakovana avtobusna cesta. Nad nami so se spreletavali ptiči in veselo žvrgoleli. Kakor da se je košček raja naselil v tej solzni dolini, tako mi je bilo pri srcu, ko sem udobno sedeč v avtu opazoval to lepo deželo. Še slutil nisem, da smo zavozili v „Baragovo deželo“. Zato me je kar presenetilo, ko sem opazil ob cesti napis: „Baraga forest — Baragovi gozdovi“, in kmalu zatem nov napis: „Baraga country — Baragova dežela“. Gospa Gerbec me je poučila, da so ameriške oblasti celo pokrajino prav tja do mesta Houghton poimenovali pa Baragi, ki je prvi ustanovil v tej pokrajini Cerkev in poleg svete vere prinesel tej deželi tudi omiko ter naredil iz divjih Indijancev omikane ljudi. Kar ponosen sem bil, ko smo se vozili skozi „Baragove gozdove“ in „Baragovo deželo“. Mislim sem si: sedaj sem pa na svojem, saj je Baraga Slovenec. Je pa tudi pošteno zaslužil, da so to pokrajino imenovali po njem. Deloval je na tej zemlji nad 25 let in jo nešteto krat prešel peš v lakoti in žeji, v mrazu in v vročini. Namočil jo je s svojim znojem. Dobro sem razumel vse njegove napore, saj smo tudi v Baragovem misijonu na Kitajskem morali narediti vse poti peš ali pa na bornih čolnih preko valovitih rek, prav tako kot nekoč Baraga ob Gornjem jezercu.

Sredi „Baragovih gozdov“ ob potoku smo se ustavili. Mize, postavljene v senci pod drevesi, so nas vabile, naj pridemo. Amerikanci silno ljubijo obed na prostem in mu pravijo „piknik“. Zato smo se tudi mi usedli okrog mize, jo lepo pogrnili in se okrepčali. Začeli sem opazovati čudno svetlo rjavo barvo potoka. Tako barvane vode še nisem videl. G. Gerbec me je poučil, da je voda dobila to barvo od rud, ki so v tej zemlji. Gospodična Ivanka je pa hitro vzela fotoaparata in posnela nekaj barvanih slik tega potoka v „Baragovi deželi“. Malo proč od potoka sem zapazil ob cesti napis: „Baraga country Uranium U. S. A.“ — „Baragova dežela. Uranij U. S. A.“ — V „Baragovi deželi“ je namreč veliko uranija, ki ga uporabljajo za izdelavo atomske bombe. Odkrili so ga pred nekaj leti. Tako je „Baragova dežela“ postala res znamenita.

Okrepčani in poživljeni smo odbrzeli z avtom naprej in po enourni vožnji dospeli v L'Anse, kjer je Baraga preživel 10 let in sezidal prvo cerkev ob Gornjem jezercu in jo posvetil Jezusovemu imenu. Kraj je še danes pust, redko naseljen, čeprav mu je hiter ameriški napredek omilil puščobo. Zato razumem Barago, da ni prav nič pretiraval, ko je glede L'Ansa zapisal besede:

„L'Anse je neprijazna, žalostna in nerodovitna pokrajina.“

Ustavili smo se v L'Ansu in začeli razgovor z dvema ženskama, ki sta sedeli v senci pred hišo. Obe sta Baragovo delo v L'Ansu dobro poznali. Začeli sta nam pripovedovati in kazati, po kateri poti je Baraga prihajal v L'Anse, kje je sezidal prvo cerkev, itd. Pokazali sta nam tudi hišo Francoza Petra Crebassa, ki je prvi povabil Barago v L'Anse in mu odstopil del svojega stanovanja, da je v njem priredil zasilno kapelo. Posloplje je še isto kot takrat in v njem

Gornje jezero in gozdovi ob njem

žive Crebassovi vnuki. Na žalost nismo našli nikogar doma in je bila hiša zaprta.

Nato smo zavili v vas z imenom „Baraga“. Prijetno sem bil presenečen, ko sem ob cesti bral napis z velikimi črkami: Baraga village. Ob koncu te vasi se nadaljuje vas z imenom Assinins. Ti dve vasi hranita slavne spomine na Barago. Kajti prav tu je Baraga leta 1843 začel Indijancem zidati hiše. Najprej jim je sezidal 15 hiš. Nato pa vsako leto več. Na gričku ob obali Gornjega jezera jim je pa sezidal cerkvico. To je bila prva cerkev, ki jo je Baraga sezidal ob Gornjem jezeru. Še danes je slika te cerkve v muzeju v trdnjavi Fort Wilkins. Ko so bile hiše s cerkvi dozidane, je Baraga imenoval za poglavarja te vasi Indijanca Edvarda Assinins. Krstil ga je Baraga sam 7. aprila 1844. Po tem poglavarju je dobila vas ime Assinins. Zgodovino te vasi sem že med potjo prebral iz Režekove knjige: Zgodovina škofije Sault

Ste. Mary in Marquette. Ko smo privozili v to vas, smo ob cesti zapazili velik napis v angleščini: „St. Joseph's Indian Church. Visitors welcome — Indijanska cerkev sv. Jožefa. Obiskovalci dobrodošli.“ Izstopili smo, da si ogledamo cerkev. Komaj stopimo v vrt, zapazimo še en napis: St. Joseph's Indian orphanage — Indijansko sirotišče sv. Jožefa. Zraven sirotišča se je igralo nekaj indijanskih otrok. To so bili prvi Indijanci, na katere sem naletel v „Baragovi deželi“. Oče Kazimir — po rodu Poljak — nam je pokazal cerkev. Sezidal jo je gospod Terhorst leta 1873. Njega je še škof Baraga imenoval za župnika v Assininsu leta 1861. Čisto zraven te sedanje cerkve je stala nekdanj stara cerkev Svetega imena Jezusovega, ki jo je sezidal Baraga leta 1844. Od te Baragove cerkve je ohranjen le še en oltar v cerkvi sv. Jožefa. Očeta Kazimira sem izpraševal, če so katere indijanske sirote potomci Indijancev, ki jih je Baraga krstil. On je odgovoril, da zelo

verjetno, vendar dokazov nima; saj mnoge sirske niti lastnih staršev ne poznajo, kaj šele stare starše. Tako v „Baragovi deželi“ ni več Indijancev, ki bi se še spominjali po svojih prednikih Barage. Pač je pa še mnogo kanadskih Francozov, Nemcev, Ircev in tudi nekaj Slovencev, ki so po svojih prednikih v „Baragovi deželi“ še iz Baragovih časov.

Ko smo se vozili skozi „Baragovo deželo“, sem na mnogih mestih ob cesti videl Baragove napisce: „Baragova petrolejska družba“, „Baragova pošta“ in že blizu Houghtona „Baragov park“. Zato ne najdeš več človeka v teh krajih, ki ne bi vedel za Baragovo ime. Ker prihaja v te kraje tudi mnogo turistov iz najrazličnejših držav U. S. A., postaja Baragovo ime znano širom Amerike.

Sonce se je že nagibalo proti zatonu, ko smo dospeli v lepo mesto Houghton na Keweenawskem polotoku. Od Gowande do Houghtona smo prevozili nad

1400 kilometrov dolgo pot. To mesto smo si namreč izbrali za izhodišče nadaljnjih pohodov po Keweenawskem polotoku, na katerem je Baraga več let misijonaril in ga večkrat prehodil po dolgem in po čez. Sklenili smo, da bomo ostali v tem mestu 6 dni. Jaz sem se naselil v župnišču pri cerkvi sv. Ignacija Lojolskega; g. župnik Tomaž Drengacz, po rodu Poljak, me je zelo ljubeznivo sprejel. Družina Gerbec si je pa najela nekaj sob v turistovski hiši nedaleč od cerkve sv. Ignacija Lojolskega.

(Se bo nadaljevalo)

BARAGI V ZAHVALO ZA USLIŠANJA

so darovali za Baragovo zadevo: N. N., Capital, 100.— pesov; N. N., Mendoza, 100.— pesov za uslišanje v sinovem ozdravljenju; N, N. 10.— pesov.

Rojaki! Zaupajte v Baragovo priprošnjo! Zatekajte se k njemu! V zahvalo darujte za njegovo beatifikacijo!

„Baragova dežela“ pozimj

K R S T P R I S A V I C I

IGRA V PETIH SLIKAH

Z UPORABO PREŠERNOVIH MOTIVOV NAPISAL BINE ŠULINOV
ILUSTRIRAL HOTIMIR GORAZD

Vsebina prvih treh slik, objavljenih v prvojnih številkah:

Svečenik Staroslav in njegova lepa hčerka Bogomila pričakujeta ob žrtveniku boginje Žive sredi blejskega otoka prebivalce zadnje slovenske poganske srenje, ki živi okrog Bleda in Bohinja. Med ostalimi prideta tudi Črtomir, mlad junak, in Gojmir, tekmeč njegov pri Bogomili. Darujejo bogu Perunu, nakar se prične kólo. Tcdaj nenadoma prispe Bistra s sporočilom, da se bliža Valjhun, in pove Avrelijev ukaz: takoj naj primejo za orožje in se pod Črtomirjevim vodstvom postavijo v bran. Možje se odpravijo preko jezera in Črtomir se zadnji poslovi od Bogomile, ki prosi bogove, naj mu prineso zmago in ji ga kmalu vrnejo.

Toda Valjhunove čete so močnejše in ne samo, da ni upa na zmago: Črtomirju se komaj posreči z majhnim krdelom umakniti se v Ajdovski Gradec. Srenja krog Bleda je med tem „zapustila staro vero“. Tudi Bogomila in njen oče sta se dala krstiti in prav tako je postal kristjan Gojmir, katerega so ranjenega prinesli z bojišča in je naposled okreval.

Valjhun je naposled sklenil dokončno napasti tudi Ajdovski Gradec in Bogomila, ki je že prej stalno prosila Boga, naj reši Črtomirjevo življenje, se mu zdaj vsa obupana zaobljubi: vedno bo ostala devica, samo če se njen dragi reši smrti. Gojmir, ki še vedno ljubi Bogomilo, ji tedaj razkrije svoj načrt: preoblečen v plunkarja se bo splazil v Ajdovski Gradec in skušal prepričati Črtomirja, naj preneha z brezuspešnim bojem.

V Črtomirjevi trdnjavi vlada turobno razpoloženje. Primanjkuje hrane in mnogo borcev je že padlo. Noč je in pripravljiva se k nevihti. Plunkar je imel čudne sanje in se boji, da se jim bliža nesreča. Med tem ujamejo straže na

okopih „tujca“ in ga privedejo pred Črtomirja. Med Gojmirjem in vodjo pride takoj do besnega spopada. Črtomir očita Gojmiru, da jih je izdal, čeprav se zaveda, da mu je v boju rešil življenje. Gojmir, kristjan, ga skuša prepričati o neplodnosti odpora in Črtomir, neodločen, zbere vojake, da jih vpraša za svet: slednjič se odločijo, da bodo ostali z njim in se skušali prebiti ponoči preko okopov v bližnjo goščavo. Črtomir obsodi Gojmira na smrt, ker da jih je izdal tujcem, in čeprav mu Plunkar brani, češ da ravna po svoji glavi, se povelje izvrši. Stražar prebode Gojmira in ga sune preko pečin. Toda še predno se pripravijo za izpad, jih napadejo od zunaj devetkrat močnejše Valjhunove trume, ki se s strašno silo sredi bliskanja in grmenja vržejo na Črtomirjevo vojsko.

4. SLIKA

Samoten kraj ob Bohinjskem jezeru. Počasi se pričinja daniti. Po grozni noči v Ajdovskem Gradcu prihaja mirno jutro.

1. prizor

ČRTOMIR se utrujeno naslanja na meč in zre preko jezera.

Kako otožne, mirne so gladine...
To krinka je ljudem, ki gledati ne znajo,
čutiti ne pod njo srca globine...

Zakaj vso pot, o, Gojmir, me pregnajš?
Zakaj šumenje vsako in drevesa stara,
mi v groznih sencah vsaka stvar pričara
obraz tvoj blede pred oči?

Ta roka rdeča... Ne! Bela je, bela!
Saj sem jo umival z vodó...
A kri se drži je in kot da cvetela
bi roža krvava nad njo.

Nemir se mi vgnezdil je v glavo,
v srce je
in božam dve misli nasprotni o istem...
Za hip žile v glavi Perun je zamešal...
...naj meč, ki že tolikim sekal je rane,
še mene zdaj pošlje v naročje Morane?

Postavi meč, kakor bi se hotel vreči
nanj.

Ne! Ne...!

Enkrat da bi videl obraz njen premili,
enkrat ji pogledal v oči koprneče,
enkrat le poljubil ji ustne žareče,
ki zame trepečejo, prosijo v sili...

Enkrat naj njen dih še začutim nemirni,
pritisnem si k srcu srce polno sreče,
ki boginjo prosi, naj se me usmili...

Čuj vesla udar!

Odhiti in se skrije za drevo.

2. prizor

Po jezeru priveslata Ribič in nje-
gova hčerka Bistra. Ustavita čoln in
stopita na breg.

BISTRA

Tu, oče, vrgla bova mreže.
Prav nič še nisva nalovila...

RIBIČ meri vodo z veslom.

Do konca vesla voda seže.
Sem dolgo noga ni stopila...

Vrže mrežo in oba sedeta na breg.

RIBIČ in BISTRA zapojeta:

Ribe, oj ribice,
spodaj je temna noč, kvišku hitite!
Mrežo neučakano mi napolnite!
Ribe, oj ribice!

Ribe, oj ribice,
Stribog za vami gre, skrijte se, skrijte!
K meni se v mrežo brž vse zatecite!
Ribe, oj ribice!

3. prizor

ČRTOMIR stopi izza drevesa.

Bogovi! Vidva?

RIBIČ in BISTRA

Črtomir!?

ČRTOMIR

Sam Svetovit mi vaju je pripeljal sem
na pot!

RIBIČ ga ogleduje, kakor bi videl duha.
Kot bil bi duh! Kako prišel si
ob uri tej v samotni kraj?

A da povem ti prej novice;
prisluhnil včeraj sem skrivaj:
povsod te iščejo kristjani,
zato nikar mi ne ostani
predolgo v krajih teh!

ČRTOMIR, ki je že planil pokonci, se
pomiri.

Naj brez skrbi bo siva glava tvoja!
To noč dokazali so mi bogovi,
da ljubljenec sem jim.
Ta meč zadal stotero smrti je,
a meni kaplja ni krvi iztekla!

Bistra, ki si vojskè prinesla oznanilo,
povej mi, prosim te: je živa, mrtva?
Kje najti je mogoče Bogomilo?

BISTRA

Glej, toliko vem, kakor ti!
Brž ko se je stemnilo,
z otoka v noč sem odveslala,
da skrijem se z očetom,
ki mreže meče ob Savici...

ČRTOMIR

Ta grozna negotovost... Sam stopil bi
do nje,
a truden sem. Držijo komaj me noge!

BISTRA mu ponudi torbo.
Počasti Radogosta!
Glej, mnogo ni, a vzemi!

RIBIČ

Iz meha si medu natoči,
pri duši ti bo laže,
Da mnogo si prestal ponoči,
obraz tvoj bledi kaže.

ČRTOMIR

Ah, blazna noč! Vsa polna sanj plašечih!
Dreves v viharju besnem se lomečih,
kvi v groznih ran še polne so oči.
Sam živ ostal sem...

BISTRA

In druge vse Morana je sprejela?

ČRTOMIR

Vse! — V noči smo se skušali prebiti,
pa nas Vajhun prehitel je z napadom.
Med bliskanje, grmenje v boj srditi
se vpletalo zvenenje mečev je,
hropenje in umirajočih kriki...
Morana strašno žetev je imela.

RIBIČ

Edini ti se se prebil v goščavo?

ČRTOMIR

Kot trava rosna, kadar v mladem soncu
boleče pada pod ostrino kose,
tako krog mene padali so borci.
Ko blisk grozan razparal je nebo,
zagledal kos goščave sem v bližini.
Sovrage klal sem z mečem in v temini
presekal se do gozda v črno noč.

RIBIČ

Kje naši so bogovi?

ČRTOMIR

Kaj so mi mar bogovi?

Kje naši zdaj so bratje?

In kdo je kriv, da ni jih več? —

Le jaz! Da, jaz, le jaz!

BISTRA

Ubogi črtomir! Ne misli več!

ČRTOMIR

Ne misliti? Ah! Kdo — čeprav bi mogel
privoščiti si more to udobje?

Zakaj ni Svetovit pokazal rešne poti?

Mar prav imel je Gojmir, da so črte,
Vile,

da vse bogove naše glave so rodile?

Mar res z očetom Bogomila služi zmoti?

Ubil sem v sebi dvom kot Zlatoroga...

In kaj? Čarobno zel lastne krvi popase
pa spet ko prej je močen, je nemiren...

Kdo bog je ta, ki tujec nosi ga na mečih,
ča Gojmir zanj oči žarečih stopi v smrt?
Zakaj ta boj, zakaj trpljenje neizmerno,
ko vsi v ljubezni mogli bi živeti mirno?

RIBIČ

Preveč vsega je v tvoji mladi glavi.
Pomiri se! Jaz skušal bom po Savi
prebiti se do jezera, na otok.
A tebe s čolnom hčerka naj odpelje
in skrije te med skale pri Savici.

ČRTOMIR

Poslušaj, starec, me! S prgiščem zlatim
poplačam te pri vsaki že novici.
Kako je Bogomili? Je še živa?
Še gleda svetlo sonce? To povprašaj!

Morda pred tujcem kod se skriva?
Če zveš, da kod drugod prebiva,
sporoči mi in ne odlašaj!

BISTRA

Če kdo te sreča, se ne zmeni zate,
saj belo glavo človek vsak spoštuje...

ČRTOMIR

Glej, ker si mi pomogel iz zagate,
zlata bo Staroslav dal četrtino
od tega, kar skrivaj še zame hrani.

Da vedel bo, da jaz te sam pošiljam,

črtomir mu izroči prstan.

pokaži prstan ta, le njemu znani.

RIBIČ se pripravlja na pot.

A zdaj na pot!

ČRTOMIR

In srečno hodi!

Ko sonce zlato za gorami zgine,
čakala bova te!

BISTRA

Naj bog te vodi!

4. prizor

Bistra in črtomir stopita v čoln. Ri-
bič odhiti na levo.

BISTRA, preden odrineta v nasprotno
smern.

A midva v čoln, da skrijem te v pečini!
Kaj kmalu slišati bo slap Savice...

(Nadaljevanje prihodnjč.)

SAMOTNO BIJE URA NEKJE

ZGODOVINSKI ROMAN O JEZUITU MISIJONARJU OČETU MATEJU RICCIJU
Napisal Fausto Montanari, za „Katoliške misijone“ iz italijanščine prevedel M. T.

XX. NANČANSKI SEN

V nekšni čudni mešanici se je spet in spet ponavljalo vse: smrt duhovnih sobratov, kitajska sovražnost, nočni napadi, ki si se jim moral trdo upreti, a hkrati toliko previdno, da nisi škodoval nikomur: najprej si moral z mogočnim glasom groziti, če pa se napadalci le niso dali oplášiti, ni kazalo drugo, kot stisniti rep med noge. Ob nekem takšnem nočnem umiku je oče Matej skočil skozi okno; polomil si je nogo in od tistih časov šepal.

Pa so vendar 1559. misijonarji lahko zapisali velik korak naprej. Do takrat je oče Matej mogel le na manjših ogledih, zdaj tod, zdaj spet tja, vse po zaslugi prijateljstva, ki ga je vezalo s kakim mandarinom in vedno le v provinci Kuam Tum sami, takole v okrožju kakih sto milj. Zdaj pa se mu je naenkrat nasmejala sreča, da se je mogel odpraviti na pot tisoč milj in čez.

Pri enem svojih običajnih sprejemov je pater spoznal mogočnega Še Lou, visokega vojaškega poveljnika; razumen poštenjak, ki si je bil poklic izbral vse prej kot priljubljeni vojaški stan, pa je v njem hitro in visoko napredoval; pri tem si je nabral dokajšnje premoženje. A Še Lou navkljub svoji časti in imetju ne z besedo, ne z zgledom ni in ni mogel utolažiti svojega sina. Bil je to mršav mladenič, tamle pri dvaindvajsetih letih, ki ga je bila mati narava onesrečila s predolgim vratom in topimi, škiljavimi očmi; fant se je bil pogreznil v brezumno žalost, ker je pri mladostnih izpiti padel. Oče ga je vodil na potovanja, vlačil s seboj vso svojo številno družino, in iskal sinu dogodivščine: pa niti lov, ne ježa, še ženske niso mogle zdraviti mladeniča iz mrke togosti. Prikrajšali so ga bili za učenjaško slavo... Kaj hočete? Ves svet se je odel v črnilo! Mladec je iskal samoto; posedal je, kjer je le mogel, in vedno znova sezal po čopiču in črnilu: čemel je tako, z belim svitkom na kolenih, z dvignjenim

čopičem in čakal, čakal, da mu iz srea zapoje veliki spev, ki naj bi ga opral sramote. A čopič se ni zganil in črnilo se je počasi posušilo. Zdaj je mladenič izbruhnil v jok, obupna misel, da je za vse življenje zavržen, ga je zmogla docela.

Lepega dne pa je ta mladenič poslušal očeta Mateja: kazno je bilo, da se je iz svoje otopelosti slednjič le zganil: poslušal je to in ono, se zamislil, sam pri sebi nekaj zamrmral in se bežno nasmehnil. Poveljnik, njegov oče, ki je to videl, je ves v ihti od velikega upanja rotil patra Mateja, naj se mu pridruži pri potovanju na sever, kamor se je bil tistikrat namenil.

To je bil začetek velikega potovanja proti Pekingju. Manjši griči in severno pobočje so brž ostali za potniki; v udobnih ladjah so zdaj začenjali dolgo vožnjo po reki Kam. Veletok je bil sicer ploven skoraj vse do izvira, a v daljavo nekaj sto milj bi bili morali jadrati čez vrsto nevarnih brzic: osemnajst že jih je bilo samo pred Nan Čanom.

Zato se je vojaški poveljnik z vso družino dlje pomudil v svetišču Rečnega Genija in mu zažigal kadilo za srečno pot.

Oče Matej je kaj nestrpno stal ob strani in čakal. Potem je poveljnika, ki se je spet vrnil na krov, povprašal, če je trdno prepričan o pomoči svojih bogov. Misijonar stoji na tisti ladjici, kjer je bival skupaj s služinčadjo, tam na bregu pa stoji visoki častnik pred največjo ladjo, namenjeno njemu in družini: obe ladji sta bili v tistem trenutku kot pomenilo dveh različnih svetov in njuno na vid brezpomembno jadranje gor pó reki je bilo težko polno skrivnostne vsebine. Častnik je razmišljal misijonarjevo vprašanje in slednjič odvrnil:

— Upajmo, da bo tako. Tako vsaj so vedno storili predniki.

Seveda pa tisto vajakovo zažiganje kadila prej prav nič ni pomagalo, da bi že pri drugi brzici njegovo veliko ladjo

ne zatelo to, kar se je pač tudi pre-
mnoгим ladjam davnih prednikov na-
merilo: skriti tok, ki ga vse do zad-
njega niso opazili, jo je zgrabil z boka,
jo treščil na pečeno sipino in jo v tre-
nutku prevrnil po dolgem. Druge ladje
so se brž obrnile na pomoč: ta, ki je
vozila očeta Mateja, je bila najbližja:
nanjo so spravili častnikove žene in
otroke.

Brž so rešene prešteli: nihče ni
manjkal. Oče Matej pa je po prvem kaj
žalostnem vtisu slednjič sklenil, da vsa-
kršno zlo vendarle ni poslano samo za
škodo, saj bi tale mrzla kopel zares
utegnila pregnati iz prenekaterere glave
vero v nujnost in koristnost malikov.
Res, največja težava s Kitajci je bila
prav v tem, kako prepričati jih, da ma-
liki niso nikakšna življenjska nujnost.

Da pa bi pokazal, kako mnogo ko-
ristnejša od malikov je krščanska do-
brota, je oče Matej odstopil svojo lad-
jo polnokrvni družini visokega čast-
nika, sam pa se je bil s sodrugi vred
preselil na najmanjšo, na tisto, ki so
jo bili od vsega početka odločili za pre-
voz prtljage.

V tem se je prikradla noč, z njo pa
kaj ugodna sapa. Brodniki so hiteli za-
trjevati, da je najhujše že mimo, pa
da bi zdaj že lahko razpeli jadra: nav-
kljub temu se je oče Matej priporočil
Devici Mariji, saj bi bilo res kaj ne-
prijetno, če bi zdaj za častilce malikov
mrzla kopel doletela še kristjane. Pa je
nenadoma silen vetrovni sunek zasukal
jadra in prekucnil ladjico. Oče Matej
se je znašel globoko v reki, sredi črne
teme, v usta mu je silila voda: odprl
je, začutil, da vzdrži, in se, kot po neki
mu je motala okrog telesa in ga vlekla
na dno. Zdelo se mu je, da bo umrl in
neka topla spokojnost ga je vsega pre-
vzela.

Z rokami pa je še vedno opletal, če-
tudi ni znal plavati in se niti domislil
ni, da bi se gibal: tako mu je dlan ne-
nadoma otipala debelo vrv. Pograbil jo
je, začutil da vzdrži in se, kot po neki
skrivni sili gnan, vzel po nji. Z glavo
nad vodo zdaj je globoko vzdihnil, no-
ge pa so nenadoma našle pečena tla.
Tema ko v rogu in iz teme obupni klici
na pomoč: ničesar ni videl, pljuval je
vodo, dosegel breg in se tam brez moči
zrušil. Potem pa je vendarle zagledal

Mons. G. Lopez, prvi kitajski škof, pe-
kinški administrator od leta 1685—1691

v bližini drugo ladjo, od koder so s sve-
tilkami in klici dajali znamenja.

A to pot je bilo preštevanje rešenih
manj veselo: pogrešali so katehista Gio-
vanni Barrada; najbrž se je bil zaplet-
tel med alge in usahnil na dnu.

Oče Matej in sobratje, ki so spet no-
vega mrliča pustili vzdolž svoje misi-
jonske poti, so slednjič prišli prav v
Nan Čan. Tod se niso ustavljali; pre-
peljali so se marveč čez veliko jezero
in zavili v Jang Ce, mnogo daljšo in
mirnejšo reko, ki jih je nosila ob ugod-
nem vetru jadrno v Nan King, prav
blizu morja.

Poveljnik še Lou pa, ki se je bil
morda naveličal njih družbe, ali pa se
je bil prestrašil lastne drznosti, jih je
tu kar na lepem s kopico blestečih iz-
govorov nenadoma odslovil in sam odšel
naprej. Bili so na pol poti do Pekinga.

Brez svojega vojaškega zaščitnika
se v Nan Kingu niso mogli ustavljati.
Znova so morali obrniti hrbet presto-
lici, spet so se morali prepustiti toku na
Jang Ce, prepeljati se čez veliko jezero
vse do Nan Čanga in zraven razmišljati,
kako vse veselejše je iti naprej, kot pa
vračati se. Pa naj se zgodi volja božja.

Na tem svojem počasnem povratku je oče Matej imel čudne sanje.

Neznan mož je stopil preden in ga nagovoril:

— In vi blodite po teh deželah v prepričanju, da boste izkoreninili stara verstva in prinesli novo vero?

Mateju je zaprlo sapo; saj se je bil vendar vedno trudil, da bi se ognil slehernemu očitnemu širjenju vere iz same bojazni, da bi ga ne pognali iz dežele.

— Ali si Bog, ali pa zli duh! — je zaklical.

— Nisem zli duh! — je odgovarjala prikazen.

Zdaj je Matej padel na kolena in prosil:

— Gospod, saj vendar poznaš mojo dobro namero! Čemu mi ne pomagaš?

In Gospod mu je naročil, naj misli Nanj, ki mu bo vedno blizu, kadar bo prišel na dvor. In Mateju se je zdelo, da gleda velikanska vhodna vrata, kakršnih še ni videl nikoli.

Nan Čan, kjer so se zdaj ustavili, pa je bilo veliko mesto; zanimanje za učene tujce je bilo tod bolj v dejanjih in manj v samih besedah kot prej v Šao Čen. Prav posrečen sklep tedaj, da so odložili oblačila kitajskih boncev, ki so jih ljudje zaradi njih nevednosti na splošno kaj malo cenili, pa so se rajši začeli nositi kot modrijani; spet so si pustili rasti brado in lase, hodili so v dolgih haljah učenjakov, glavo pa so si pokrivali z modrijansko čepico, ki je tudi sicer dokaj slična duhovniškemu pokrivalu.

Biti Kitajec s Kitajci: ukloniti se njih okusu. In ker bi rumenci pač ne mogli posebe ceniti glasnikov nebeškega Gospoda, če bi jim ti prihajali peš kot berači in zraven še oznanjali neumljive bedastoče o sramotnem križu, se je oče Matej po mnogem razmišljanju odločil, da se bo poslej vedno predstavljal kot modrijan in se dal kot kitajski modrijan vselej samo v nosilnici voditi na obiske.

Misijonar je dobro računal: od tistih dob je njegova veljava porasla še mnogo bolj, kot je pričakoval. A vsakokrat, ko je pogledal oba nosača, ki sta se sklonila, da bi dignila prečki pri nosilnici, si je oče Matej počasi vlekel brado, sam v sebi ves zmeden, medtem ko mu je obraz odseval še večjo brez-

briznost. Pa je vendar bila to edina pravilna pot; ni kazalo drugo, kot ukloniti se njih težnji po mogočnih kretanjah. Sicer pa si takole v nosilnici lahko potisnil podse košček kake črepinje, ki ti je navkljub vsemu ugodju vztrajno žrla v meso...

Novic o patru Ruggieriju ni bilo nobenih; še manj o nalogi, ki ga je klical v Rim. Izginil je proti tisti, v času in prostoru zdaj že tako oddaljeni deželi, ki so ji rekli Rim in od koder so tako poredko prihajala pisma, da so se zdelo kot v tujem jeziku pisana, pa naj je že govornica, ki je iz njih besedila, bila katera koli. Davni sošolec iz rimskega kolegija je pisal očetu Mateju in ga prosil potrdila o novici, ki so jo bobnali po Rimu kot zanesljivo dejstvo, češ da se je Kitajska pokristjanila, da so ljudje v množicah sledili kralju, ki da se je dal krstiti. Vse je lahko in dokaj preprosto rešljivo za tistega, ki od daleč sanjari. Prav zato so morda Ruggierijevo poslanstvo iz leta v leto odlagali in misijonar, ki je tistikrat s tolikšno naglico odhajal, se ni vrnil več.

Tudi rodni mu brat Antonio Maria je pisal iz Macerate kar čedno pisemce: pripoveduje mu, kako so ga imenovali za kanonika in kako zadovoljen da je, to si lahko misli. Potem pa mu čestita, ker da so ga imenovali za superiorja vsej neizmerni Kitajski; zdelo se je, da je možek tudi v tej dolžnosti videl nekšen velik kanonikat.

— Tako sem tedaj tudi jaz kar znamenit gospod, — se je pater Matej smejal sam sebi. Bogat, mogočen, blag. Saj res, smrt me ni hotela; tako sem najstarejši med vsemi. Edino zasluženo je pa to: čakaj in paberkuj za trenutek, ki ti ga je bil namenil Bog.

Pa bodimo še glumači malo, kaj zato! Nosilnica, dolga brada, dolgi lasje, lepe vezene in poslikane knjige, steklene prizme, ure, zemljevidi vsega sveta, šestomeri in zvezdomeri: cela orožarnica prepestrih dejavnosti, namenjena edinole, da poteši kitajsko radovednost in da jim hkrati vzbudi najvišje razodetje: kdo je Bog?

Predvsem pa: razgovori in spet razgovori, sprejemaš obiske in vračaš soge, zapletaš se v neskončno dolga davanja, ki nihajo med moralnimi in pesniškimi podobami, vse to ti, Ma-

tej, ki si njega dni pesništvo tako preziral!

Prav zato pa je brz po odgovoru bratu Antonio Maria, ko ga opominja, naj bolj skrbi za dušni kot za zemski blagor svojega kanonikata, sedel in začel pisati filozofsko razmišljanje o prijateljstvu, ki je pač prva knjiga očeta Mateja, pisana naravnost v kitajščini.

Zraven pa je moral dokončati sončno uro in zemljevid vsemirja; oboje je namerjal ob bližnjem sprejemu pokloniti kraljevskemu Kjen Gan. Prav za prav tale imenitni kraljevski gospod res ni premogel drugega kot ime, ker je bil velikega kralja sorodnik. A navkljub vsemu je bil med najvišjimi; oče Matej je zato do pičice preštudiral ceremonial, da bi morda ne zagrešil kake napake.

Tisti dan, ki je bil določen za povabljenje, je snežilo na zmrzla tla, četudi so bili šele v oktobru. Po toplem južnašem vzdušju je zdaj tale zimska krajina očetu Mateju obudila spomin na Macerato, ko je, fantič še, takole v začetku zime slavil prvi sneg. Sedel je v zaprto nosilnico in velel, naj ga zanesó v palačo kraljevskega Kjen Gan.

Tu so v prostorni dvorani čakali drugi sedemnajsteri. Vzvišeni Kjen Gan je stopil prednje z zaskrbljenim obrazom, z drobnjavimi, urnimi koraki, sprejel poklone in jih slovesno vrnil. Potem se je nameril k osemnajsterim sedežem, ki so bili pripravljene za povabljenje; s širokimi rokavi svojega oblachila je zdaj oplazil sleherno naslanjalo, kot da ga hoče izprašiti, četudi so jih že prej čez in čez izprašili. Povabljeni pa so med tem delali kretnje ponižnega odklanjanja, ne da bi se pri tem premaknili z mesta, kjer so se dvignili po zadnjem poklonu. Ko je bilo to obredno krtačenje pri kraju, se je oče Matej, ki je bil po svojih letih nčkak častni dekan v tej družini, nameril k prestolu plemenitega Kjen Gan in izprašil prestolno naslanjalo z rokavi svoje halje. Gostitelj pa je med tem stal ob strani, pestoval roke in delal kretnje, ki naj bi povedale, da ni vreden takšen časti. Tedaj pa so še drugi povabljeni drug za drugim pristopali in krtačili z rokavi prestol plemenitega Kjen Gana. Nato se je začela precej vljudna razprtija, ko je vsakdo hotel drugemu

častneje mesto odstopiti. Slednjič so posedli vsi do zadnjega in brezpomembni obredni stavki so začeli krožiti od sedeža na sedež; pravi razgovor se je vnel šele, ko so jim postregli s slaščicami.

Vsa umetelnost kitajskega razgovora, ki ji je bil oče Matej tolikšno pozornost posvečal, je zdaj bila v tem, da si kar mimogrede povedal posebe blestečo pesniško podobo in ji zraven pritaknil kak drobec iz modroslovja ali nrvnosti.

To pot mu je bila sreča posebe naklonjena, ker je lahko gostom razlagal zgodnico, ki je tako silno vzburla domišljijo plemenitega Kjen, tam navzočega. Kakih deset dni prej se je Matej, četudi je bil večer že pozen in sam ves utrujen, uprl, da bi obiske odgnal z izgovorom, češ da ga ni; vdal se je marveč in jih sprejel. Imenitni Kjen, nad tolikšno pozornostjo ves prevzet, je povprašal Mateja, kako da se ni poslužil običajnega izgovora. In misijonar je pojasnil, da na krščanskem zapadu nikomur niti drobna laž ni dovoljena, pa četudi sta vljudnost ali nujnost po sredi. Ta dogodivščina je šla po vsem mestu, od ust do ust; tudi ob nocojšnjem sprejemu so na široko razpravljali o nji: Tako je zdaj oče Matej lahko na dolgo in široko razlagal, kako mnogo več vredno od slehernega obreda, od sleherne vljudnosti je, da spoznaš resnico in se ji ukloniš povsem. Na zapadu, je spet, zatrjeval, so mnogi, premmnogi, ne samo eden, ki iščejo resnico in žrtvujejo vse življenje, da bi taisto resnico vsi spoznali.

Oče Matej je s temi razgovori in obiski slednjič uspel, da je počasi utrdil med rumenci, če ne že prepričanje, pa vsaj verjetnost, kako na zapadu kreposti v resnici živé mnogo popolnejše kot pa v Mezzovem kraljestvu. V takšnih prizadevanjih pa ga je tisti-krat podpiral že tudi pater Cattaneo, ki bil v dolgih vljudnostnih razgovorih iz dneva v dan prounejši.

O vzvišenem Kjen Kan pa se je neveril kaj kmalu, da mu navkljub prvotnemu upanju ne bo mogel utreti poti v Peking; takšnile kraljevski sorodniki ne le da niso imeli tamkaj prave špranje skozi katero bi se lahko prerili na dvor, marveč so celo gledali nanje kot na sumljive ljudi.

P. Semedo D. J., † 1658, ki je za Riccijem deloval na Kitajskem

Mnogo več sreče je prineslo prijateljstvo z mandarinom Guan Čju Min, ki so ga nekaj dni po prvem obisku pri patru Mateju poklicali v Peking na dvor, da bi tam prevzel neko odlično službo. Ves pijan od sijajne časti in zaverovan hkrati v žepne ure, ki mu jih je bil Matej podaril, se je dostojanstvenik sam ponudil, da bi misijonarja in njegove spravil v Peking.

Tako sta 25. junija 1598, skoraj po treh letih življenja v Nan Čan, oba patra znova poskusila v Peking.

Z ladjami imenitnega Guan Čju Min so gosposko potovali tja do mesta Nan King; ko pa se je plemenitnik izkrcal, sta si tudi misijonarja hotela poiskati stan na suhem. A mesto je bilo vzburjeno in vse v strahu zaradi nedavnih japonskih zmag na Koreji. Iz bojazni pred sovražnimi vohuni so tedaj slehernega, ki je na novo prišel, trdo preiskali, preden so mu dovolili na suho. In četudi oba misijonarja nista prihajala kot zapadnjaka, sta se

jim zdela le preveč tuja. Tako sta se tedaj morala zadovoljiti z bivanjem na ladji.

Niti sam mogočni Guan Čju Min ni mogel ničesar doseči; le na skrivaj sta ga nekajkrat obiskala, ko sta se uspela izmuzniti vojaški straži.

Vse te težave pa so ju še bolj zgovorno potrjevale v prepričanju, kako naravnost nujno je, da čimprej prideta v Peking pred samega kralja, če hočeta dobiti zagotovilo svobodnega kretanja in bivanja v tem rumenem kraljestvu. Zato sta z veselim srcem zapuščala Nan King, kjer bi si v drugačnih razmerah iskreno želela približati kakega imenitnika; nestrpno sta nadaljevala pot v Peking.

— Kdo ve, — je oče Matej v trenutkih najbolj gorečega upanja razmišljal, — kdo ve, če ne bom v Peking, ko bom prišel tja, prepoznal tistih veličastnih vhodnih vrat, ki sem jih gledal v snu? Gospod mi je dejal, da mi bo takrat blizu.

Krajina med mestoma Nan King in Peking je bila bolj nasmejana in bolj vedra kot katera koli druga: ladje so se zibale po širokih, mirnih prekopih, ki so jih obroblyale lične hišice z vrtilci in vrtovi. Skupine zdravih in sitih otrok so z obale pozdravljale potnike na krovu; njih mlada lica z nasmejanimi, zategnjenimi očmi, s širokimi usti sredi, so živela v spominu kot posebno, ugodno znamenje.

Zdaj, zdaj so se ladje s spretnimi okreti izmikale in prehitevale dolge splave z lesom, ki so jih z rokami počasi potiskali po prekopih. Bili so velikanski hlodi, namenjeni v Peking za obnavljanje kraljevskega gradu, ki je nekaj let prej pogorel.

Cele stotnije mož so s topim napornom vlačile te splave, ki so prihajali iz daljnih pokrajin. Ker so prevozili le pet do šest milj na dan, so nekateri prav veliki hlodi pripluli na cilj šele po dveh letih.

Res, za pozidanje enega samega zemskega gradu, ki ga ne bodo nikoli videli, so ti ljudje po ves dan vlekli za trdo vrvi, ki se zadira v izmučeno ramo dolga leta, vse življenje, ven in ven...

Misijonarja pa sta v Peking prišla 7. septembra 1598.

(Se bo nadaljevalo)

KAZALO „KATOLIŠKIH MISIJONOV“ — MAREC 1953

Obispo esloveno dr. Gregorio Rožman celebra sus setenta años (B. F.)	155	Po misijonskem svetu	187
Škof Rožman in misijoni (Lenček Ladislav CM)	156	Misijonsko zaledje	
Od urednika do misijonarja (Francje Jereb CM)	163	Druga misijonska veletombola v Buenos Airesu	189
Pij XII. preganjanim bratom (Dr. Alojzij Odar)	168	Kdo je kaj prispeval v 2.000 dolarski sklad	192
V nemajhni stiski (Fr. Jereb CM)	175	Mladi misijonar	
Slike iz Indije		Velika pomoč	194
Na pcti v težki delokrog Pavel Gospod zna udariti (P. Poderžaj D. J.)	180	Izvilil sem ga	195
Bernik SDB)	178	Indija Koromandija	196
Prvo sveto obhajilo (P. Poderžaj D. J.)	181	Slov. misijonarji na Kitajskem	197
Velika žrtev (Iv. Košpret SDB)	181	Naša pošta	200
Misijonarji pišejo (P. Janez Ehrlich o misijonski zdravnici dr. Gabrijeli Ehrlich; p. Rudolf Pivko OFM; p. Albin Kladnik FSC)	183	V Lao Ting	199
		Uganke in šale za naše male	201
		Barago na oltar!	
		Velik svetnik (Dr. Al. Odar)	202
		Prva seja Južnoameriške Baragove zveze	205
		Po Baragovih potih (Janez Kopač CM)	206
		Krst pri Savici (Bine Šulinov) ..	209
		Samotne bije ura nekje (F. Montanari)	214

Slike na ovitku kaže ta visokoga jubilanta škofa dr. Rečmana in pa indijsko mamico, ki je prinesla vsega sestradanega sinka v sirotišnico v Tirupattur, ki jo vodi slovenski salezijanec g. Pavel Bernik

„KATOLIŠKI MISIJONI“ OB TRIDESETLETNICI V LETU 1953

izidejo v 10 zvezkih na skupno 650 straneh

in stanjo: v Argentini 25 pesov, v USA in Kanadi 2 dolarja, v Avstriji 40 šilingov, v Italiji in Trstu 1000 lir, v Franciji 700 frankov, v Angliji in Avstraliji 1 funt, v drugih deželah 2 dolarja

Naročijo in plačujejo se „Katoliški misijoni“ na sledečih naslovih:

Argentina: Lenček Ladislav C. M., Calle Cochabamba 1467, Buenos Aires
U. S. A.: Wolbarg Karl CM, 500 East Chelden Ave, Philadelphia 44, Pa
 — Rudi Knez, 990 E. 63 St., Cleveland 3, Ohio — Tushar Anica, Box 705, Gilbert, Min.

Kanada: Kopač Janez C. M., 210 Mc Caul Et., Toronto, Kanada — Turk France, 263 Oakwood Ave, Toronto, Ontario.

Trst: Starko Janežič, Mačkov je 7, Dolina, Trst

Italija: Dr. Kazimir Humar, Corte S. Ilario 7, Gorizia.

Avstrija: Luskar Alojzij, Kamen 14, P. Tainach, Kärnten.

V ostalih deželah sprejemajo iz prijaznosti naročnino slov. dušni pastirji

„Katoliški misijoni“ so splošen misijonski meščnik, glasilo papeških misijonskih družb, slovenskih misijonarjev in „Južnoameriške Baragove zveze“. Izdajajo ga slovenski lazaristi. Za izdajatelja, uredništvo in upravo: Lenček Ladislav CM. Naslov uredništva in uprave: Calle Cochabamba 1467, Buenos Aires, Argentina. — Tiska tiskarna Federico Grote, Montes de Oca 320, Bs. As. — S cerkvenim odobrenjem.

GRADIMO CERKEV

TRIDESET LET

Slovensko okno v svet

SVET KRISTUSU